

UNIVERZITA KARLOVA
PRÁVNICKÁ FAKULTA – KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

RIGORÓZNÍ PRÁCE

EVROPSKÝ EXEKUČNÍ TITUL A EVROPSKÝ PLATEBNÍ ROZKAZ

Akademický rok: 2009/2010
Datum vypracování práce: 28. listopadu 2009
Konzultantka: **Prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc.**
Autorka: **Mgr. Veronika Filipová**
Wolkerova 570
513 01 Semily

„Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracovala samostatně za použití zdrojů a literatury v ní uvedených.“

V Praze dne 28.11.2009

Mgr. Veronika Filipová

„Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí rigorózní práce Prof. JUDr. Monice Pauknerové CSc., DSc. za poskytnuté konzultace, odbornou pomoc a pozornost, kterou mé práci věnovala.“

Seznam zkratek

NEET – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky.

NEPR – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

ZMPS – Zákon č. 97/1963, o mezinárodním právu soukromém a procesním, v pozdějším znění.

OSŘ – Zákon č. 99/1963, občanský soudní řád, v pozdějším znění.

Nařízení Brusel I – Nařízení Rady (ES) č. 44/2001/ES, o příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

ESD – Evropský soudní dvůr

ESLP – Evropský soud pro lidská práva

EÚLP – Evropská úmluva o ochraně lidských práv a svobod

Bruselská úmluva – Bruselská úmluva o pravomoci soudů a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních

SES – Smlouva o založení Evropského společenství

Obsah

1	Úvod.....	1
1.1	Motivace	1
1.2	Struktura práce.....	2
1.3	Cíle práce	3
1.4	Použité zdroje	3
2	Obecná část	4
2.1	Exekuční titul	4
2.2	Platební rozkaz	4
2.2.1	<i>Obecně o platebním rozkazu .....</i>	<i>4</i>
2.2.2	<i>Slovenské rozkazní řízení .....</i>	<i>5</i>
2.2.3	<i>Německé rozkazní řízení.....</i>	<i>7</i>
2.2.4	<i>Slovinské rozkazní řízení.....</i>	<i>8</i>
2.2.5	<i>Polské rozkazní řízení .....</i>	<i>9</i>
2.3	Mezinárodní právo soukromé a procesní.....	10
2.4	Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní.....	11
2.5	Vývoj justiční spolupráce ve věcech civilních v rámci Evropské Unie	12
2.5.1	<i>Smlouva o založení Evropského společenství .....</i>	<i>12</i>
2.5.2	<i>Bruselská úmluva .....</i>	<i>13</i>
2.5.3	<i>Luganská úmluva a Římská úmluva .....</i>	<i>14</i>
2.5.4	<i>Revize Smlouvy o založení Evropského společenství .....</i>	<i>14</i>
2.5.5	<i>Nařízení, směrnice a rozhodnutí – přehled .....</i>	<i>17</i>
2.5.6	<i>Návrh evropského civilněprocesního zákoníku .....</i>	<i>18</i>
2.5.7	<i>Nařízení Brusel I .....</i>	<i>19</i>
2.5.8	<i>Příprava programu opatření k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.....</i>	<i>20</i>
2.6	Výkon a uznávání cizích rozhodnutí.....	20
2.6.1	<i>Uznání rozhodnutí.....</i>	<i>20</i>

2.6.2	<i>Prohlášení vykonatelnosti</i>	21
2.6.3	<i>Výkon rozhodnutí</i>	21
2.6.4	<i>Uznání a výkon rozhodnutí dle ZMPS</i>	21
2.6.5	<i>Uznání a výkon dle Nařízení Brusel I</i>	22
3	Evropský exekuční titul	23
3.1	Preambule	23
3.1.1	<i>Způsob přijetí NEET</i>	23
3.1.2	<i>Přípravná jednání</i>	24
3.1.3	<i>Nesporné nároky a exekuční tituly</i>	25
3.1.4	<i>Zjednodušení řízení</i>	26
3.1.5	<i>Obecně o minimálních normách</i>	26
3.1.6	<i>Principy NEET</i>	27
3.1.7	<i>Postavení Spojeného království, Irska a Dánska</i>	28
3.2	Kapitola I. Účel, oblast působnosti a definice	28
3.2.1	<i>Účel</i>	28
3.2.2	<i>Věcná působnost</i>	29
3.2.3	<i>Věcná působnost NEET a věcná působnost Nařízení Brusel I</i>	30
3.2.4	<i>Nesporné nároky</i>	32
3.2.5	<i>Časová působnost</i>	36
3.2.6	<i>Místní působnost</i>	36
3.2.7	<i>Definice</i>	37
3.3	Kapitola II – Evropský exekuční titul	40
3.3.1	<i>Zrušení doložky vykonatelnosti</i>	40
3.3.2	<i>Zrušení doložky vykonatelnosti ve srovnání s Nařízením Brusel I.</i>	41
3.3.3	<i>Rozpor s veřejným pořádkem v NEET a Nařízení Brusel I</i>	41
3.3.4	<i>Podmínky potvrzení evropského exekučního titulu</i>	43
3.3.5	<i>Zvýšená ochrana spotřebitele</i>	44

3.3.6	<i>Vykonatelnost a právní moc rozhodnutí</i>	44
3.3.7	<i>Náklady spojené se soudním řízením</i>	45
3.3.8	<i>Částečné potvrzení evropského nařízení výkonu</i>	45
3.3.9	<i>Vydání potvrzení evropského exekučního titulu</i>	45
3.3.10	<i>Oprava nebo zrušení potvrzení evropského exekučního titulu</i>	46
3.3.11	<i>Účinnost potvrzení evropského exekučního titulu</i>	46
3.4	<i>Kapitola III – Minimální normy pro řízení o nesporných nárocích</i>	46
3.4.1	<i>Oblast působnosti o minimálních norem</i>	46
3.4.2	<i>Doručení s dokladem o přijetí dlužníkem</i>	47
3.4.3	<i>Doručení bez dokladu o přijetí dlužníkem</i>	48
3.4.4	<i>Doručení zástupcům dlužníka</i>	49
3.4.5	<i>Doručování v českém právním řádu před 1.7.2009</i>	49
3.4.6	<i>Doručování v českém právním řádu po 1.7.2009</i>	50
3.4.7	<i>Poskytnutí informací dlužníkovi</i>	55
3.4.8	<i>Náležitě informace o nároku pro dlužníka</i>	55
3.4.9	<i>Náležitě informace pro dlužníka o procesních krocích nezbytných pro napadení nároku</i>	56
3.4.10	<i>Náprava nedodržení minimálních norem</i>	56
3.4.11	<i>Minimální normy pro přezkum ve výjimečných případech</i>	57
3.4.12	<i>Naplnění minimálních norem v českém právním řádu</i>	57
3.5	<i>Kapitola IV – Výkon</i>	58
3.5.1	<i>Vykonávací řízení</i>	58
3.5.2	<i>Zamítnutí výkonu</i>	59
3.5.3	<i>Dohody se třetími zeměmi</i>	60
3.5.4	<i>Zastavení nebo omezení výkonu</i>	60
3.6	<i>Kapitola V – Soudní smír a úřední listiny</i>	62
3.6.1	<i>Soudní smír</i>	62
3.6.2	<i>Úřední listiny</i>	62

3.7	Změny v českém právním řádu v souvislosti s přijetím NEET	63
3.7.1	Přípravovaná novela OSŘ a ZMPS	63
3.7.2	Novela 233/2006 ve vztahu k OSŘ	63
3.7.3	Novela 233/2006 ve vztahu k ZMPS	65
4	Evropský platební rozkaz	67
4.1	Preambule	67
4.1.1	Přípravná jednání	67
4.1.2	Principy nařízení	69
4.1.3	Náležitosti návrhu na vydání evropského platebního rozkazu	71
4.1.4	Obecně o minimálních normách	72
4.1.5	Obecně o odporu	72
4.1.6	Postavení Spojeného království, Irska a Dánska	73
4.2	Účel, oblast působnosti a definice	73
4.2.1	Účel	73
4.2.2	Věcná působnost	75
4.2.3	Časová působnost	76
4.2.4	Místní působnost, přeshraniční působnost	76
4.2.5	Řízení o evropském platebním rozkazu	77
4.2.6	Nespornost nároku	78
4.2.7	Definice	78
4.2.8	Soudní příslušnost a Nařízení Brusel I	79
4.3	Návrh na vydání evropského platebního rozkazu	79
4.3.1	Návrh na vydání evropského platebního rozkazu a české právo	80
4.3.2	Posouzení návrhu	81
4.3.3	Doplnění a oprava návrhu	81
4.3.4	Změna návrhu	81
4.3.5	Částečný platební rozkaz	82

4.3.6	Částečný platební rozkaz a české právo	82
4.3.7	Odmítnutí návrhu	82
4.3.8	Vydání evropského platebního rozkazu	83
4.4	Minimální normy	84
4.4.1	Doručování	84
4.4.2	Doručení s dokladem o přijetí žalovaným	84
4.4.3	Doručení bez dokladu o přijetí žalovaným	85
4.4.4	Doručení zástupci	86
4.4.5	Doručení v českém právním řádu	86
4.5	Odpor proti evropskému platebnímu rozkazu	87
4.5.1	Důsledky podání odporu	87
4.6	Vykonatelnost	88
4.6.1	Zrušení doložky vykonatelnosti	88
4.7	Přezkum ve výjimečných případech	89
4.8	Vykonávací řízení	90
4.8.1	Vykonávací řízení a vnitrostátní právo	90
4.8.2	Zamítnutí výkonu	91
4.8.3	Zastavení nebo omezení výkonu	91
4.9	Právní zastoupení	92
4.10	Soudní poplatky	92
4.11	Vztah k vnitrostátnímu právu a nařízení č. 1348/2000	92
4.12	Informace týkající se nákladů na doručení a výkon	92
4.13	Informace, týkající se soudní příslušnosti, přezkumných řízení, prostředků komunikace a jazyků	93
4.14	Rozkazní řízení v ČR	93
4.15	Evropský platební rozkaz v českém právním řádu	94
5	Závěr	96
5.1	Význam NEET	96

5.2	Význam NEPR.....	96
5.3	Výhledy na budoucí úpravu komunitárního civilního řízení.....	97

1 Úvod

1.1 Motivace

Tématem této rigorózní práce je Evropský exekuční titul a Evropský platební rozkaz. Toto téma jsem si vybrala, protože jde o téma v dnešní době velmi aktuální. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky (dále jen jako „NEET“), nabylo účinnosti dne 21. ledna 2005. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu (dále jen jako „NEPR“) nabylo účinnosti 12. prosince 2008.

Tato rigorózní práce podstatně rozšiřuje a prohlubuje moji diplomovou práci, jejímž tématem byl, stejně jako je tématem této práce, Evropský exekuční titul a Evropský platební rozkaz. Zde předložená rigorózní práce přihlíží též k právní praxi, která se po odevzdání mé diplomové práce začala rozvíjet.

Český právní řád byl po mnoho desetiletí v podstatě uzavřeným právním systémem. K 1. 5. 2004 se však otevřel obsáhlému a komplikovanému právnímu řádu Evropské unie. Český právník nadále nemohl být odborníkem pouze českého práva, ale musel se prakticky přes noc stát i odborníkem práva komunitárního. Ze dne na den se stalo důležitým požadavkem, aby český právník byl schopen reálně aplikovat komunitární právo v praxi.

Téměř šest let po vstupu České republiky do Evropské unie však skutečné snahy mnoha právníků o používání komunitárního práva v jejich každodenní praxi nejsou, podle mého názoru a dosavadních skromných zkušeností, dostačující. Touto rigorózní prací bych chtěla poukázat na to, že znalost a používání komunitárního práva jsou užitečné a mohou být v mnoha ohledech přínosné i v běžných situacích každodenní právní praxe.

NEET a NEPR vnáší do soudního řízení některé prvky, které zlepšují procesní postavení věřitele v rámci celé Evropské unie. Zároveň však tato nařízení dbají na to, aby i práva dlužníků byla dostatečně chráněna.

Shodně jako jiná nařízení jsou NEET a NEPR od okamžiku jejich účinnosti přímo aplikovatelná. Možný postup dle NEET a NEPR v konkrétním soudním řízení je však zcela v rukách žalobce. Používání obou těchto nařízení je zcela fakultativní. Je věcí žalobců, a potažmo jejich právních zástupců, zda možností dle NEET a NEPR budou využívat, či nikoliv.

1.2 Struktura práce

Svou práci chci rozčlenit do čtyř základních celků. V první části nazvané Obecná část bych se chtěla zabývat tím, co je exekuční titul a platební rozkaz. Již na tomto místě se budu zabývat různými druhy rozkazních řízení s konkrétními úpravami v několika právních řádech. Na stejném místě také poukážu na to, jakým způsobem se tyto vybrané právní řády vypořádaly s nezbytnými instituty, které NEPR pro svou řádnou aplikaci požaduje po členských státech. Ačkoliv tato část v jistém způsobu předbíhá kapitolu o NEPR, je podle mého názoru přínosem, ponechat tuto část v přímé možné komparaci s národními rozkazními řízeními.

V první části bych chtěla dále nastínit, jaká je úloha mezinárodního práva soukromého a zvláště evropského mezinárodního práva soukromého. V této části poukážu na historický vývoj práva Evropských společenství s přihlédnutím k tomu, jaký vliv měly změny Evropského práva (i obecně Evropských společenství) ve svém důsledku na oblast spolupráce ve věcech civilních. Jednou z podkapitol obecné části bude Výkon a uznávání cizích soudních rozhodnutí. V této podkapitole bych se chtěla zaměřit na strukturní vymezení výkonu a uznávání cizích rozhodnutí bez ohledu na aktuální komunitární a vnitrostátní úpravu. Poslední podkapitola pak bude popisovat výkon a uznání cizích rozhodnutí dle zákona č. 97/1963, o mezinárodní právu soukromém a procesním (dále jen jako „ZMPS“).

V druhé části rigorózní práce nazvané Evropský exekuční titul se budu soustředit převážně na NEET. Při jejím zpracování budu respektovat strukturu nařízení, kterou budu považovat za určující. Při svém výkladu se budu snažit úpravu textu komparovat s českou právní úpravou a s úpravou stanovenou Nařízením Brusel I. Komparaci bych chtěla provádět dvěma způsoby. V rámci srovnávání marginálnějšího problému budu především srovnávat ustanovení NEET s jinou možnou právní úpravou a s jiným možným postupem již v rámci samotného výkladu. Při komparaci většího institutu pak právní úpravu mimo NEET vyčlením do samostatné podkapitoly. Obdobný postup budu zachovávat i v rámci výkladu o NEPR. Tímto způsobem komparace chci docílit aktuálnosti výkladu, ale zároveň i jeho přehlednosti.

Samostatná podkapitola druhé části by měla obsáhnout změny v českém právním řádu, které byly provedeny v souvislosti s přijetím NEET. Jde především úpravu v rámci OSŘ a ZMPS.

Třetí část této práce nazvaná Evropský platební rozkaz svojí strukturou vesměs kopíruje kapitulu předchozí. NEPR narozdíl od NEET není členěno na kapitoly. Přesto však můžeme zachytit jistou podobnost ve struktuře nařízení. Proto zachovávám ve své práci strukturu výkladu NEPR obdobnou předchozí kapitole. Poslední část této rigorózní práce je Závěr.

1.3 Cíle práce

Ve své práci si kladu za úkol objasnit význam NEET a NEPR, jejich začlenění do právního systému a jejich srovnání s jinými právními postupy v oblasti výkonu a uznávání cizích rozhodnutí. Pokusím se podkrýt, jaký přínos obě nařízení pro skutečné vymáhání nesporných nároků mají a jaká je jejich skutečná role na poli českého právního řádu. Zda, a jakým způsobem, se mi tyto mnou stanovené cíle podařily naplnit, shrnu ve čtvrté závěrečné části této práce.

1.4 Použité zdroje

Ve své práci budu používat českou i zahraniční odbornou literaturu. Citace, parafráze či odkazy na ni budu uvádět v poznámkách pod čarou, které budou umístěny v průběhu celé práce.

Vzhledem k tomu, že obě nařízení jsou poměrně nová, judikatura k tomuto tématu je pouze velmi skromná a velmi obtížně dosažitelná. Bude-li to možné a užitečné, použiji judikaturu vztahující se k Bruselské úmluvě, popř. k Nařízením Brusel I, na místě, kdy by mohly pomoci výkladu NEET a NEPR.

2 Obecná část

2.1 Exekuční titul

Exekuční titul je „*listina vydaná tomu oprávněným orgánem, která má předepsanou formu, v níž se ukládá určité osobě povinnost něco v určité době splnit.*“¹ Státně mocenské donucení je přípustné pouze v případě, že je zde v zákonem stanovené formě osvědčena existence subjektivního práva oprávněného vůči povinnému. Exekuční titul musí splňovat určité formální a obsahové náležitosti. Exekuční titul představuje materiální podmínku výkonu rozhodnutí. Exekuční titul se vydává formou veřejné listiny.²

Co se týče formálních náležitostí, jsou zásadně uvedeny v právních předpisech, podle kterých bylo rozhodnutí vydáno. Zpravidla se vyžaduje, aby dané rozhodnutí bylo konečné, vyžaduje se právní moc ve formálním smyslu. To neplatí, je-li rozhodnutí předběžně vykonatelné. Vykonatelnost je tedy rozhodující podmínkou pro to, zda lze dané rozhodnutí považovat za exekuční titul či nikoliv.

Exekuční titul musí být dostatečně určitý. Z obsahového hlediska nesmí rozhodnutí chybět vymezení oprávněného a povinného. Z rozhodnutí musí dále být patrné, jaký je jeho rozsah, předmět, popř. způsob plnění, lhůty ke splnění rozhodnutím uložené povinnosti a potvrzení o vykonatelnosti titulu.³ „*Exekučním titulem, splňuje-li zákonné předpoklady, se vymezují subjekty, o jejichž prosazení práv či vynučení povinností má při výkonu rozhodnutí jít, co je obsahem těchto práv a povinností, jakož i jejich rozsah.*“⁴

Exekuční titul obecně je tedy vykonatelné rozhodnutí. Vydáním exekučního titulu se uzavírá nalézací řízení. Exekuční titul je podmínkou sine qua non vykonávacího řízení. Zvláštním typem exekučního titulu je pak evropský exekuční titul

2.2 Platební rozkaz

2.2.1 *Obecně o platebním rozkazu*

Platební rozkaz je rozhodnutí civilního soudu sui generis. Je výsledkem zkráceného rozkazního řízení. V určité podobě se toto řízení vyskytuje ve většině členských států

---

¹ GROSSOVÁ, M.E. *Exekuce na peněžité plnění v současné právní praxi*, s. 75.

² Srov. WINTEROVÁ, A. A KOL. *Civilní právo procesní*, s. 523.

³ Srov. GROSSOVÁ, M.E. *Exekuce na peněžité plnění v současné právní praxi*, s. 75.

⁴ WINTEROVÁ, A. *Civilní právo procesní*, s. 523.

Evropské unie. Jistým zevšeobecněným jednotlivých úprav rozkazního řízení a platebního rozkazu v členských státech EU, lze získat dva bipolární modely těchto úprav.

První členění se opírá o důkazní povinnost žalobce. Důkazní model spočívá v tom, že žalobce má povinnost předložit listinné důkazy na podporu svých tvrzení. Oproti tomu v nedůkazním modelu rozkazního řízení žalobce takovou povinnost nemá.

Další členění lze opřít o to, kolika fázové dané rozhodnutí je. Jde-li o jednofázové řízení, může se dlužník bránit až proti vydanému platebnímu rozkazu. V řízení, které představuje vícefázový model, má dlužník dvě příležitosti pro napadení žalovaného nároku.⁵

Úprava rozkazního řízení jednotlivých členských států se liší také v tzv. automatizaci rozkazního řízení. „Jde o formální pojetí řízení snižující možnost přezkumu oprávněnosti návrhu soudem s využitím technických prostředků, zejména počítačů a elektronické komunikace.“⁶

Nyní bych se ráda zabývala několika příklady rozkazních řízení, a poukázala tak na jejich možná specifika. Zároveň v souvislosti s těmito jednotlivými rozkazními řízeními bych již na tomto místě, jak bylo vysvětleno výše, poukázala, jakým způsobem jednotlivé státy zahrnují do svých právních řádů instituty provádějící NEPR. O českém rozkazním řízení se zmíním až později v souvislosti s NEPR.

2.2.2 Slovenské rozkazní řízení⁷

Zkrácené rozkazní řízení na Slovensku lze zahájit na základě návrhu, žaloby, kde je vyjádřena vůle žalobce, aby ve věci bylo vedeno rozkazní řízení, nebo i bez tohoto výslovného návrhu na zkrácené řízení. Náležitostí žaloby musí být skutečnosti, které svědčí procesním předpokladům pro vydání platebního rozkazu. Těmito náležitostmi se rozumí např. podmínky věcné příslušnosti.

Rozkazní řízení se vede před okresním soudem, výjimečně před soudem krajským. O návrhu na vydání platebního rozkazu rozhoduje jménem soudu vyšší soudní úředník. Vyšší soudní úředník vydává rozhodnutí o tom, že byl odpor podán opožděně,

---

⁵ Srov. HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, s. 808.

⁶ HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, s. 808.

⁷ Srov. MAZÁK, J. *Základy občianskeho procesného práva*, s. 335 – 339.

bezodůvodně nebo neoprávněnou osobou. Dále vydává rozhodnutí o zrušení platebního rozkazu. Úloha soudce v rozkazním řízení se omezuje pouze na případy, kdy soudce neudělí pověření vyššímu soudnímu úředníkovi ve výše zmíněných záležitostech v rozsahu, který zákon umožňuje.

Platební rozkaz může být vydán pouze na peněžité nároky. Platební rozkaz může být vydán jen v případě, že uplatňované právo vyplývá ze skutečností, které žalobce uvedl. Platební rozkaz nelze vydat do ciziny, nebo jestliže pobyt žalovaného není znám.

Platební rozkaz se doručuje do vlastních rukou žalovaného. Náhradní doručení platebního rozkazu, chápáno ve značně širokém smyslu, slovenský právní řád nepřipouští. Náhradním doručením se však nerozumí fikce doručení při výslovném odmítnutí převzetí platebního rozkazu žalovaným.

Proti platebnímu rozkazu může žalovaný podat do patnácti dnů odpor. Podaný odpor musí být odůvodněn, o tom však soud žalovaného procesně nepoučuje. Byl-li podán včasný a řádný odpor, soud nařídí jednání ve věci. Platební rozkaz, proti kterému nebyl podán odpor, má účinky pravomocného rozhodnutí.

Proti výroku o nákladech řízení uvedeném v platebním rozkazu, lze podat opravný prostředek, odvolání. O tomto opravném prostředku rozhoduje bez nařízení řízení soud, který platební rozkaz vydal.

V případě evropského platebního rozkazu jsou příslušnými soudy, které jsou oprávněny vydávat evropské platební rozkazy, okresní soudy. Přezkumné řízení probíhá u téhož okresního soudu, u kterého bylo v prvním stupni rozhodováno o evropském platebním rozkazu. Podle čl. 20 NEPR je ve slovenském právním řádu jako přezkumné řízení možná obnova řízení.

Podání soudu lze podat písemně, ústně do zápisu, elektronickými prostředky nebo telefaxem a to zcela v souladu § 42, zákona č. 99/1963 Zb., občianskeho súdneho poriadku. Jestliže bylo podáno elektronickými prostředky bez ověřeného elektronického podpisu podání, jehož obsahem je návrh ve věci samé nebo návrh na nařízení předběžného opatření, je nezbytné doplnit toto podání do 3 dnů buď písemně nebo ústně do zápisu. Jestliže bylo podání učiněno prostřednictvím telefaxu, je třeba doplnit do 3 dnů tím, že je předložen originál tohoto podání. Jestliže tato podání

nebyla ve výše zmíněném smyslu doplněna, nepřihlíží se k nim. Přípustným jazykem ve smyslu čl. 29 odst. 1 písm. d) a čl. 21 odst. 2 písm. b) NEPR je slovenský jazyk.⁸

2.2.3 Německé rozkazní řízení⁹

Rozkazní řízení lze konat o soukromoprávních peněžních pohledávkách, které jsou v žalobě určeny přesně stanovenou částkou. Některé druhy pohledávek jsou z rozkazního řízení vyloučeny. Právní řád Německa připouští řízení v tzv. automatizované podobě. O tomto pojmu pohovořím podrobněji níže.

Řízení lze zahájit pouze návrhem na vydání platebního rozkazu. Německý právní řád nestanovuje důkazní povinnost žalobce. Postačí, jestliže žalobce v návrhu stručně popíše svůj nárok. Částečné vydání platebního rozkazu je nepřipustné.

Vydaný platební rozkaz se doručí žalovanému. Ten buď může podat odpor proti platebnímu rozkazu, a to v celém rozsahu žalovaného nároku, nebo pouze do určité částky. Nebo, aniž by žalovaný podal odpor, může žalovanou částku žalobci uhradit. Žalovanému však nic nebrání v tom, aby zůstal nečinný.

V případě marného uplynutí lhůty pro podání odporu může žalobce podat návrh k soudu na vydání tzv. vykonatelného rozkazu. Takový návrh může žalobce podat do šesti měsíců od doručení platebního rozkazu žalovanému, jinak mu právo podat návrh zanikne. Proti vykonatelnosti platebního rozkazu může žalobce podat námitku. Jestliže, žalovaný námitku proti vykonatelnosti návrhu nepodá, nemá až na výjimečné případy možnost podat další opravný prostředek.

Průměrná doba rozkazního řízení ve Spolkové republice Německo se pohybuje mezi čtyřmi až osmi týdny.

V německém právním řádu je úprava provádějící NEPR upravena v samotném zákonu o zlepšování přeshraničního vymáhání dluhů a poskytování příslušných dokumentů. Německá úprava vychází ze speciální příslušnosti pro vydávání evropských platebních rozkazů. Pro oblast celého Německa je příslušným pro vydávání evropských platebních rozkazů obvodní soud pro Berlín – Wedding. Tento soud je příslušným i pro přezkumné řízení. Žalobce musí věrohodně doložit skutečnosti, o kterých se domnívá, že odůvodňují vydání evropského platebního

---

⁸ Srov. *Informace sdělené členskými státy podle čl. 29 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.*

⁹ Srov. HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, s. 808.

rozkazu. Proti rozhodnutí soudu není odvolání přípustné. Jestliže soud rozhodne, že nejsou dány důvody, pro které by evropský platební rozkaz mohl být vydán, řízení o evropském platebním rozkazu tím končí.¹⁰ Přípustným jazykem je pouze němčina.

2.2.4 Sloviské rozkazní řízení¹¹

Sloviské rozkazní řízení se zahajuje podáním žaloby na zaplacení splatné peněžité pohledávky. Sloviské rozkazní řízení neukládá žalobci důkazní povinnost pouze pro nároky nepřesahující 200 000 SIT.¹² Pokud je nárok vyšší, musí žalobce své tvrzení podložit tzv. hodnověrnou listinou. Platební rozkaz (resp. platební příkaz) soud vydává bez předchozího jednání. Platební příkaz se doručuje žalovanému spolu se žalobou.

Žalovaný může proti platebnímu příkazu podat ve lhůtě osmi dní odpor. Odpor musí být odůvodněn a doložen důkazy. O odporu rozhoduje soud prvního stupně. Proti rozhodnutí o odporu je přípustné odvolání. Jestliže žalovaný prokáže, že nejsou splněny podmínky pro vydání platebního příkazu, soud platební příkaz zruší a zahájí standardní civilní řízení. V případě nároků nepřesahujících 200 000 SIT je řízení nadále vedeno jako řízení proti bagatelním pohledávkám. V takovém případě až rozsudek soudu stanoví, zda platební příkaz je ponechán v platnosti, nebo zda je zrušen.

Příslušnými pro vydání evropského platebního rozkazu jsou krajské a okresní soudy. Krajské a okresní soudy jsou příslušné i pro přezkumné řízení ve smyslu článku 20 NEPR. Komunikovat se soudy lze písemně, elektronickou poštou nebo jinými telekomunikačními prostředky. Žádost lze soudu podat též přímo, nebo nepřímo prostřednictvím osoby, která předávání žádostí zprostředkovává profesionálně. Úředním jazykem soudu je slovinština a dva menšinové jazyky – italština a maďarština.¹³

---

¹⁰ Srov. *Informace sdělené členskými státy podle čl. 29 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.*

¹¹ Srov. HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, s. 808, 809.

¹² 200 000SIT = 834,58 EUR

¹³ Srov. *Informace sdělené členskými státy podle čl. 29 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.*

2.2.5 *Polské rozkazní řízení*¹⁴

Polský právní řád upravuje dva typy rozkazního řízení. Rozkazní řízení v užším smyslu je zahájeno návrhem žalobce. Platební rozkaz může být vydán pro nároky na peněžité plnění a nároky na plnění zastupitelných věcí. Žalobce svá tvrzení musí podpořit listinnými důkazy. Platební rozkaz zároveň plní funkci zajišťovacího prostředku. Podá-li žalobce návrh, je zahájeno vykonávací řízení k zajištění pohledávky.

Doručením platebního rozkazu žalobci začíná běžet dvoutýdenní lhůta k podání odporu. Odpor může být podán vůči žalovanému nároku v celé výši, nebo může být podán odpor částečný. Odpor musí žalovaný odůvodnit. Odůvodnění musí obsahovat veškeré skutečnosti, které mluví v neprospěch žalovaného nároku. K odporu musí být také přiloženy důkazy, které by tyto skutečnosti odůvodňovaly. Jde o velmi přísnou zásadu koncentrace, kdy k později dovolávaným skutečnostem a předloženým důkazům nebude soud přihlížet. Podaný odpor se doručí žalobci, který má lhůtu jednoho týdne, aby předložil nové skutečnosti a nové důkazy.

Druhým rozkazním řízením v širším slova smyslu je tzv. upomínkové řízení. Jsou-li naplněny zákonem stanovené podmínky, je upomínkové řízení obligatorním postupem soudu, který tak musí postupovat i bez návrhu žalobce. Upomínkové řízení může být vedeno pouze proti peněžitým nárokům. Platební rozkaz v tomto případě neplní funkci zajišťovacího prostředku. Platební rozkaz je doručen žalovanému společně se žalobou. Žalovaný má od doručení dvoutýdenní lhůtu k podání námitek. I na námitky se vztahuje zásada koncentrace řízení. Jestliže proti platebnímu rozkazu nebyla námitka podána, má platební rozkaz stejné účinky jako pravomocný rozsudek. Pro oba druhy rozkazního řízení slovinský právní řád připouští doručení platebního rozkazu fikcí. Žalovaný může podat návrh na obnovení lhůty pro podání opravného prostředku. Je věcí teoretiků objasnit, zda je možné vydat pouze částečný platební rozkaz. Platné právo tuto problematiku výslovně neupravuje.

Pro vydávání Evropských platebních rozkazů jsou příslušné okresní soudy, jestliže hodnota sporu nepřesahuje 75.000,00 PLN, nebo krajské soudy, jestliže hodnota sporu přesahuje 75.000,00 PLN. Stejná příslušnost soudu je dána i pro přezkumné řízení. Návrhy na vydání evropského platebního rozkazu a jiná podání soudu lze

---

¹⁴ Srov. HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, s. 809.

podávat pouze v písemné podobě. Soudu je lze předkládat osobně nebo poštou. Přípustným jazykem je pouze polština.

Co se týče přezkumného řízení, obsahuje polský právní řád zjednodušené řízení pro podání odporu proti evropskému platebnímu rozkazu. O toto zjednodušené řízení musí žalovaný požádat soud, u něhož se řízení mělo konat, do jednoho týdne od okamžiku, kdy odpadl důvod pro zmeškání lhůty. Tento návrh soudu musí být odůvodněný a musí být k němu přiložen promeškaný procesní úkon. Po uplynutí jednoho roku lze zjednodušené řízení umožnit pouze z důvodů zvláštního zřetele hodných. Podání návrhu na zjednodušení řízení nemá automaticky za následek přerušování řízení či přerušování výkonu rozhodnutí. Dříve, než by soud zrušil evropský platební rozkaz, musí soud vyzvat navrhovatele, aby podal písemné vyjádření, nebo navrhovatele vyslechnout.¹⁵

2.3 Mezinárodní právo soukromé a procesní

Mezinárodní právo soukromé a procesní tvoří samostatné právní odvětví a jako takové je součástí vnitrostátních právních řádů většiny států světa. „*Základ mezinárodního práva soukromého je nevyhnutelně a čistě částí národního práva a může být chápáno jako produkt dvou fenoménů konce 19. století. Za prvé je to výsledek rozdílnosti v národních právních systémech, včetně kolizních norem mezinárodního práva soukromého. Za druhé jde o výsledek teoretického zdůraznění suverenity, kterou charakterizovaly rozhodnutí států s ohledem na mezinárodní soukromně právní problémy jako věc dobrovolného uznání.*“¹⁶

Mezinárodní právo procesní je „*soubor zvláštních právních norem, které jsou určeny výlučně pro úpravu soukromoprávních vztahů s mezinárodním prvkem,*...“¹⁷ Soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem jsou takové vztahy, které v některém svém prvku mají vztah k zahraničí. Soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem můžeme dále dělit na absolutní a relativní podle toho, zda mají ve všech svých prvcích poměr pouze k jedinému cizímu státu, pak jde o tzv. zahraniční vnitrostátní vztahy, či k více státům.¹⁸

---

¹⁵ Srov. *Informace sdělené členskými státy podle čl. 29 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.*

¹⁶ Srov. MILLS, A. *The private History of International Law*, s. 45, 46.

¹⁷ KUČERA, Z. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 21.

¹⁸ Srov. KUČERA, Z. *Mezinárodní právo soukromé*, s. 19.

„Mezinárodní civilní procesní právo se zaměřuje především na dva základní okruhy otázek, a to na pravomoc, respektive na tzv. mezinárodní příslušnost soudů určitého státu, a na uznání a výkon cizích soudních rozhodnutí v civilních věcech.“¹⁹

České mezinárodní právo soukromé má již dnes před připravovanou kodifikací soukromého práva velmi dobrou úroveň. Jeho základem je již zmíněný zákon ZMPS. V tomto zákoně jsou komplexně obsaženy oba výše zmíněné okruhy otázek.

V souvislosti se změnami uznání a výkonu cizích rozhodnutí v oblasti komunitárního práva, prošel ZMPS značnou novelizací, o které se zmíním dále. ZMPS je, a nadále bude, nahrazován evropskou úpravou, ať již přímo (Římská úmluva) nebo nepřímo (prostřednictvím dalších novel potřebných k harmonizaci českého práva). Přínos těchto změn pro české právo však může být považován za diskutabilní.²⁰

2.4 Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní²¹

Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní se zabývá otázkami, které zkoumá obecně mezinárodní právo soukromé a procesní s přihlédnutím ke specifickým Evropských společenství. Jedná se zejména o tyto tři oblasti:

- a) pravomoc a působnost soudů členských států a spolupráce mezi nimi,
- b) rozhodné právo určované na základě kolizních norem a
- c) uznávání a výkon rozhodnutí státních orgánů členského státu na území jiných členských států.²²

Jednotlivé oblasti evropského mezinárodního práva soukromého se mezi sebou prolínají a vytváří tak poměrně komplikovaný celek.

Evropské mezinárodní právo soukromé zpravidla používá místo termínu „*mezinárodní prvek*“ termín „*přeshraniční prvek*“, či „*komunitární mezinárodní prvek*“. „*Předmětem evropského mezinárodního práva soukromého jsou soukromoprávní vztahy vznikající v oblasti přeshraničních styků v rámci Evropské unie, které jsou regulovány jednotnou úpravou vyplývající z práva ES.*“²³ Užívání

---

¹⁹ PAUKNEROVÁ, M. *Evropské mezinárodní civilní procesní právo (Brusel I, Brusel IIa) a mezinárodní civilní procesní právo České republiky – vybrané otázky*, s. 45.

²⁰ Srov. PAUKNEROVÁ, M. *Perspektivy mezinárodního práva soukromého a procesního v Evropské unii*, s. 1426, 1432.

²¹ „*Evropské mezinárodní právo soukromé má v rámci práva ES zcela specifické postavení: je „evropské“ a přitom „mezinárodní“.* PAUKNEROVÁ, M. *Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní – aktuální otázky*, s. 6.

²² Srov. PAUKNEROVÁ, M. *Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní – aktuální otázky*, s. 1.

²³ PAUKNEROVÁ, M. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 15.

jiných termínů je v tomto případě do značné míry pouze záležitostí formálně terminologickou a nikoliv odlišností, která by se týkala obsahu těchto termínů.

2.5 Vývoj justiční spolupráce ve věcech civilních v rámci Evropské Unie

2.5.1 Smlouva o založení Evropského společenství

Evropské společenství je založeno na principu volného pohybu služeb, osob a kapitálu tak, jak je zaručeno v Hlavě III **Římské smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství**, dnes známé pod názvem **Smlouva o založení Evropského společenství** (dále jen jako „SES“). Integrace těchto hmotněprávních svobod dosáhla již poměrně vysokého stupně vývoje. Aby však ochrana těchto svobod byla v praxi skutečně naplňována, je zde nezbytné harmonizovat i některé soukromoprávní instituty.²⁴

Soukromé právo po dlouhou dobu nebylo předmětem výraznějšího zájmu evropských norem a bylo upravováno pouze vnitrostátními normami členských států, v konkrétních případech pak jejich kolizními normami. Dá se tak říci, že evropské soukromé hmotné právo stojí stále pouze na počátku svého vývoje, i když v oblasti procesní již dnes lze sledovat významné harmonizační kroky.

Před přijetím revizních smluv SES stanovovala hranice právních norem soukromého práva *na míru nutnou pro náležité fungování společného trhu*. Evropská úprava spolupráce ve věcech civilních hledala původně svou oporu v interpretaci *čl. 220 (dnes čl. 293) SES*.²⁵ Čl. 293 SES stanoví:

Členské státy zahájí mezi sebou v případě potřeby jednání s cílem zajistit ve prospěch svých státních příslušníků

- *ochranu osob a používání a ochranu práv za týchž podmínek, které každý stát stanoví pro své vlastní státní příslušníky,*
- *zamezení dvojího zdanění uvnitř Společenství,*

---

²⁴ „Rozdílnost v právních řádech jednotlivých členských států často odrazuje především malé a střední podnikatele, kteří si nemohou dovolit nákladné služby velkých mezinárodních právních kanceláří, od uplatňování svých práv proti jejich smluvním partnerům v ostatních členských státech. Vědomí nákladnosti a složitosti případných právních sporů s obchodními partnery často vede k tomu, že menší a střední podnikatelé ani raději své aktivity do jiných členských států nerozšiřují.“ ŠATAVA, A. *Evropské mezinárodní právo soukromé část*. [<http://www.epravo.cz/top/clanky/evropske-mezinarodni-pravo-soukrome-cast-i-25118.html>] Stav k 24. 10. 2009

²⁵ Srov. ROZEHNALOVÁ, N. *Evropský justiční prostor ve věcech civilních*, s. 42.

- *vzájemné uznávání společností ve smyslu čl. 48 druhého pododstavce, zachování jejich právní subjektivity v případě přenesení sídla z jedné země do druhé a možnost sloučení či splynutí společností, které se řídí právem různých členských států,*
- *zjednodušení formalit, jimž podléhá vzájemné uznávání a výkon soudních rozhodnutí a rozhodčích nálezů.“*

Stále se zintenzivňující mezinárodní obchodní a civilní styky mezi osobami soukromého práva vyžadují, a to stále naléhavěji, ke svému hladkému průběhu, popř. k bezproblémovému řešení sporů z nich vzniklých, přijetí nových unifikovaných soukromoprávních norem členských států nebo přímo norem evropského práva v dalších právních oblastech.

2.5.2 Bruselská úmluva

Jako první se o článek 293 SES opírala již **Bruselská úmluva o pravomoci soudů a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních**. Tato úmluva známá též jako Úmluva Brusel I byla přijata v roce 1968 a v platnost vstoupila v roce 1973. Na základě **Protokolu o výkladu Úmluvy o pravomoci soudů a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních Soudním dvorem Evropských společností** byla dána pravomoc Evropského soudního dvora k její interpretaci. Po velmi dlouhou dobu šlo o jedinou úmluvu, která se „otázkou pravomoci soudů jednotlivých členských států a otázkou uznání a vykonatelnosti soudních rozhodnutí“²⁶ zabývala. „Její základním smyslem bylo překonat teritoriální omezenost justice, rozhraničit pravomoci jednotlivých členských států a usnadnit uznání a výkon cizích rozhodnutí na území jiného členského státu.“²⁷ Úvodní část úmluvy tvoří normy, které rozhraničují pravomoc soudů jednotlivých smluvních států ve věcech občanských a obchodních. Úmluva přijala zásadu presumpce nezávadnosti soudního rozhodnutí, které usnadnilo uznání a výkon cizích rozhodnutí.²⁸

---

²⁶ ROZEHNALOVÁ, N. *Evropský justiční prostor ve věcech civilních*, s. 42.

²⁷ KNAPOVÁ, J. *Nová kolizní úprava mimosmluvních závazků na komunitární úrovni*. [http://www.epravo.cz/top/clanky/nova-kolizni-uprava-mimosmluvnich-zavazku-na-komunitarni-urovni-54994.html] Stav k 24. 10. 2009.

²⁸ Srov. TÝČ, V. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*, s. 242.

2.5.3 *Luganská úmluva a Římská úmluva*

V roce 1988 byla přijata **Luganská úmluva o pravomoci soudů a o výkonu rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních**. Tato smlouva se neuzavírala pouze pro členské státy Evropského společenství, ale byla otevřena i dalším státům, zejména členům Evropského sdružení volného obchodu.²⁹ S účinností k 18. květnu 2009, byla přijata revize Luganské úmluvy, která nahradila původní znění této úmluvy.

V roce 1991 byla přijata **Římská úmluva o právu rozhodném pro smlouvy**. Tato úmluva unifikuje kolizní právo členských států.

2.5.4 *Revize Smlouvy o založení Evropského společenství*

Jednotný evropský akt

V roce 1986 byl přijat **Jednotný evropský akt**. Jednotný Evropský akt stanovil právní základy jednotného evropského trhu a rozšířil oblast spolupráce členských států i mimo rámec původních ustanovení SES. Jednotný evropský akt posílil postavení Evropského parlamentu, a tím přispěl k demokratizaci tvorby evropského práva. Zdůraznil také ochotu členských států postupně naplňovat kroky nezbytné k vytvoření hospodářské a měnové unie.³⁰

Maastrichtská smlouva

Maastrichtská smlouva byla přijata roku 1992 (s platností od listopadu 1993) a je známá také jako Smlouva o EU.³¹ Smlouva zavedla strukturu systému tří pilířů, které zastřešuje Evropská Unie.

Na základě této smlouvy byla spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí svěřena do oblasti třetího, mezivládního pilíře. Ke změnám v této oblasti bylo potřeba souhlasu všech členských států.

Po přijetí Maastrichtské smlouvy se v oblasti justiční spolupráce ve věcech civilních objevily snahy o přijetí dalších úmluv. Zejména však pro náročnost unifikace

---

²⁹ Srov. Týč, V. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*, s. 243.

³⁰ Srov. Tichý a kol. *Evropské právo*, s. 38.

³¹ „Maastrichtská smlouva o Evropské unii, uzavřená v roce 1992, vstoupila v platnost 1. listopadu 1993. Dala především vznik Evropské unii jak dokonalejší formě evropské integrace. Unii však nepojala jako mezinárodní organizaci, ale jako zvláštní formu zastřešení tří Evropských společenství a dvou nových nekomunitárních (a neekonomických) oblastí spolupráce: společné zahraniční a bezpečnostní politiky a spolupráce v oblasti justice a vnitřní bezpečnosti.“ TÝČ A KOL. *Lexikon – právo evropské unie*, s. 233.

prostřednictvím úmluv, jako procesu velmi komplikovaného a zdlouhavého, nebyl větší úspěch v této oblasti zaznamenán.

Amsterdamská smlouva

Amsterdamská smlouva byla přijata v roce 1997, v účinnost vstoupila v roce 1999. Smlouva zakotvila jako jeden ze základních principů Evropské unie prostor svobody, bezpečnosti a práva. Smlouva zavedla novou Hlavu IIIa (dnes IV) nazvanou *Vízová, azylová a přistěhovalecká politika a jiné politiky týkající se volného pohybu osob*, do které byla v podstatě začleněna celá soukromoprávní oblast. Hlava IV Amsterdamské smlouvy nebyla aplikovatelná na Dánsko, Velkou Británii a Irsko. Velká Británie a Irsko tuto situaci řeší pomocí přístupových protokolů.

Významný přínos Amsterdamské smlouvy v oblasti soukromého práva spočívá zejména v tom, že se mezinárodní spolupráce ve věcech civilních přesunula z třetího pilíře do pilíře prvního³², komunitárního.³³ Nadále je tak možné, a ve své podstatě i nutné, aby orgány Evropských společenství přijímaly v oblasti mezinárodní spolupráce ve věcech civilních akty sekundárního práva. K další krokům v této oblasti tedy není potřeba přijímání úmluv mezi členskými státy, ale postačí vydávání nařízení, směrnic nebo rozhodnutí. Tato oblast začíná být kodifikována, její změny jsou rychlejší. Spolupráce se stává více pružnou a pokrokovou.

Výchozím ustanovením nové právní úpravy v oblasti mezinárodního práva soukromého se stává čl. 65 SES. Klíčovou formou právní úpravy je nařízení. Spíše doplňkovou roli pak hrají sektorové směrnice a rozhodnutí Rady.³⁴ Čl. 65 písm. a) SES stanoví:

---

³² „Zvláštním rysem unijního práva, přesněji práva prvního pilíře EU – komunitárního práva, je, že obsahuje speciální mechanismus, jehož smyslem je zajistit dodržování komunitárněprávních norem členskými státy – řízení pro nesplnění povinnosti (či také pro porušení smlouvy). Tento mechanismus je nejen schopen zvyšovat reálnou efektivitu komunitárněprávních norem ve členských státech, ale současně rovněž vypovídá o tom, jak vážně a s jakou mírou úspěšnosti členské státy k plnění komunitárněprávních závazků přistupují.“ ČELADNÍK, F. *Pozitivní vliv práva Evropské unie na český právní řád*. [http://www.epravo.cz/top/clanky/pozitivni-vliv-prava-evropske-unie-na-cesky-pravni-rad-56659.html] Stav k 24.10.2009.

³³ „Vše, co je zde uvedeno, se stává součástí práva ES (tedy přechází z třetího pilíře EU do pilíře prvního (tj. do práva ES), a to i s důsledky v oblasti pravomocí Soudního dvora.“ TÝČ A KOL. *Lexikon – právo evropské unie*, s. 17.

³⁴ Srov. PAUKNEROVÁ, M, *Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní – aktuální otázky*, s. 2.

„Opatření v oblasti justiční spolupráce v občanských věcech s důsledky na území jiného státu, přijímaná podle článku 67 a v míře nezbytné pro řádné fungování vnitřního trhu zahrnují:

zlepšení a zjednodušení

1. systému doručování soudních a mimosoudních písemností do ciziny
2. spolupráce při provádění důkazů
3. uznání a vykonatelnosti rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, včetně rozhodnutí v mimosoudních věcech;...“

Nařízení jsou vydávána v souladu s čl. 249 SES. Jsou přímo aplikovatelná. Jejich výklad má být jednotný ve všech členských státech. Nařízení je *nadnárodním právním aktem*. Jeho přenos do vnitrostátního práva je zcela automatický. K aplikaci ve vnitrostátním právním řádu není třeba další recepce. Účinnost nařízení nastává ve všech členských státech, na něž se vztahuje prostorová působnost nařízení ke stejnému datu. Nařízení tak bývá svojí povahou přirovnáváno k zákonu.³⁵ V oblasti upravené nařízením se vnitrostátní právo použije pouze tam, kde to nařízení výslovně stanoví a tam, kde není konkrétní dílčí úprava nařízením korigována.

Závažným problémem při aplikaci nařízení je nedostatek překladů judikatury Evropského soudního dvora. Problémem jsou i nevhodně použité termíny, popř. až věcná nesprávnost překladů nařízení.³⁶

Vídeňský akční plán

Dne 3. 12. 1998 na zasedání Evropské rady ve Vídni byl přijat tzv. **Vídeňský akční plán**. „*Jeho obsahem byla pravidla upravující, jak nejlépe implementovat ustanovení Amsterdamské smlouvy na oblast svobody, bezpečnosti a spravedlnosti. Důraz byl kladen mimo jiné na sblížení norem z oblasti procesního práva.*“³⁷

Smlouva z Nice

V roce 2001 byla přijata **Niceská smlouva**. Tato smlouva zavedla v otázkách justiční spolupráce tzv. spolurozhodovací proceduru mezi Radou a Evropským parlamentem. Spolurozhodovací procedura se netýká rodinného práva, kde je zachována procedura

---

³⁵ ŠIŠKOVÁ, N. *K otázce pramenů evropského práva: Současný stav a perspektivy v intencích ústavního vývoje*, s. 115.

³⁶ KASÍKOVÁ, M. *EET – nová fáze komunitární úpravy exekucí*, s. 7.

³⁷ ROZEHNALOVÁ, N. *Evropský justiční prostor ve věcech civilních*, s. 43.

konzultační. O spolurozhodovací proceduře bude podrobněji pohovořeno v souvislosti s přijímáním NEET a NEPR.

Lisabonská smlouva

Dne 13. 12. 2007 byla v Lisabonu podepsána zatím poslední revizní smlouva. Dne 4. 11. 2009 český Ústavní soud rozhodl, že Lisabonská smlouva není v rozporu s Ústavním pořádkem České republiky. Téhož dne prezident České republiky Václav Klaus podepsal Lisabonskou smlouvu, čímž byl dovršen několikaletý proces jejího přijímání. Lisabonská smlouva by měla nabýt účinnosti 1.12.2009.

Evropská unie se od 1. ledna 2007 skládá ze 27 členských států. Dosavadní metody chodu Evropské unie však nejsou dostatečně akceschopné. Pravidla pro chod Evropské unie, které byly dostačující pro 15 států dvacátého století, nejsou dostačující pro organizaci 27 států v situaci století jednadvacátého. Evropská unie jako celek musí být konkurenceschopná v oblasti globální politiky a zároveň akceschopná v obstarávání vnitroeurospkých záležitostí. Tyto a další faktory přiměly současné státy Evropské unie, aby na vzniklou situaci reagovaly přijetím Lisabonské smlouvy, která by na novou situaci reagovala.

Prosazení takto zásadních změn v Evropské unii, která v současné době není pouhou mezinárodní organizací ale ani federací, bylo velmi komplikované. Na jedné straně zde stojí členské státy jako individua, které na základě Lisabonské smlouvy odevzdávají ke spravování Evropské unie další část svých dosud suverénních činností. Na druhé zde stojí zájmy Evropské unie, a tedy členských států jako celku, pro jejichž další spolupráci se reforma jeví jako nezbytná.

2.5.5 Nařízení, směrnice a rozhodnutí – přehled

Na tomto místě bych chtěla zmínit přehled nejdůležitějších aktů sekundárního práva, které byly dosud přijaty³⁸

- **nařízení** Rady (ES) č. 44/2001/ES, o příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I)

---

³⁸ „V současné době prochází evropské mezinárodní právo soukromé novým vývojem, který, jak již bylo naznačeno, se netýká pouze pramenů právní úpravy ale i obsahové náplně, jejíž záběr se stále rozšiřuje proti terciárnímu právu – mezinárodním úmluvám, které dosud tomuto oboru dominovaly, se dostává do popředí sekundární právo, zejména nařízení.“ PAUKNEROVÁ M. *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 4.

- **nařízení** Rady (ES) č. 2201/2003/ES, o soudní pravomoci, uznání a výkonu rozsudků ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (tzv. nařízení Brusel IIa), kterým se ruší dosud platné nařízení č. 1347/2000 o soudní pravomoci a uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem (tzv. nařízení Brusel II)
- **nařízení** EP a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech EU („doručování písemností“) a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1348/2000
- **nařízení** Rady (ES) č. 1206/2001/ES, o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech
- **nařízení** Rady (ES) 1346/2000 ES, o úpadkovém řízení
- **nařízení** Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004, o evropském exekučním titulu pro nesporné pohledávky
- **nařízení** Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu
- **nařízení** Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích
- **nařízení** EP a Rady (ES) č. 864/2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (tzv. nařízení Řím II)
- **nařízení** EP a Rady (ES) č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (tzv. Nařízení Řím I)
- **nařízení** Rady (ES) č. 4/2009, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností
- **směrnice** č. 2003/8/ES, o zlepšení přístupu ke spravedlnosti v přeshraničních sporech stanovením minimálních společných pravidel pro právní pomoc v těchto sporech.
- **rozhodnutí** Rady č. 2001/470/E, o vytvoření Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci

2.5.6 Návrh evropského civilněprocesního zákoníku

V roce 1994 byl předložen **návrh evropského civilněprocesního zákoníku**. Reálné přijetí civilněprocesního zákoníku jako součást komunitárního práva nebylo v té době

příliš reálné. Návrh tak byl chápán spíše jako dokument, který měl na toto téma vyvolat diskuzi, případně i odbornou kritiku.

V 11. oddílu návrhu zákoníku byl rozpracován platební rozkaz. Forma návrhu na vydání platebního rozkazu byla ponechána na úpravě ve vnitrostátním právu členských států. Návrh však měl být odůvodněn a měly k němu být přiloženy listinné důkazy. Vydaný platební rozkaz vyzýval žalovaného, aby buď částku uvedenou v rozkazu žalujícímu uhradil, nebo do dvou týdnů podal proti platebnímu rozkazu odpor. Podáním odporu se řízení automaticky převedlo do běžného soudního řízení.³⁹

2.5.7 Nařízení Brusel I

Nařízení Rady (ES) č. 44/2001/ES, o příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen jako Nařízení Brusel I) nahradilo Bruselskou úmluvu z roku 1968, která však až do uzavření **Dohody mezi Evropským společenstvím a Dánským královstvím o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech** zůstala v platnosti ve vztahu k Dánsku.

Podle odrážky 19. preambule Nařízení Brusel I je judikatura ESD k ustanovením Úmluvy Brusel I použitelná i pro shodná ustanovení Nařízení Brusel I. Judikatura, která se váže k některým ustanovením Nařízení Brusel I, je pak použitelná i na NEET a NEPR.

Problém, který Nařízení Brusel I přináší ve vztahu k českému právnímu řádu, je záměna termínů „*pravomoc*“ a „*příslušnost*“. Jak je uvedeno výše, jednou ze základních otázek mezinárodního civilního práva je „*pravomoc soudů*“, nebo také „*mezinárodní soudní příslušnost*“.⁴⁰ „*Učebnice českého vnitrostátního civilního procesního práva definuje pravomoc jako vymezení okruhu věcí, které soudy projednávají a rozhodují. Naproti tomu příslušnost soudů určuje, který článek soustavy soudů, který konkrétní soud je povolán v dané věci provést řízení (příslušnost je věcná, funkční a místní).*“⁴¹ Tímto způsobem používá termínů „*pravomoc*“ a „*příslušnost*“ i ZMPS i čeští právní odborníci.

---

³⁹ Srov. CHMELÍČEK, P. *Vybrané aktuální otázky vývoje civilního procesu*, s. 4.

⁴⁰ Srov. PAUKNEROVÁ, M. *Evropské mezinárodní civilní procesní právo (Brusel I, Brusel IIa) a mezinárodní civilní procesní právo České republiky – vybrané otázky*, s. 46.

⁴¹ PAUKNEROVÁ, M. *Evropské mezinárodní civilní procesní právo (Brusel I, Brusel IIa) a mezinárodní civilní procesní právo České republiky – vybrané otázky*, s. 46.

Oficiální překlad Nařízení Brusel I nerespektuje tento výklad pojmů. Namísto pojmu „pravomoc“ tak, jak je chápáno českým právním řádem v oblasti civilního práva, používá pojmu „příslušnost“. Tato nesrovnalost nepřispívá ke kultuře právního myšlení, když vedle sebe v určitých případech existují tyto dva pojmy ve shodném významu.⁴²

2.5.8 Příprava programu opatření k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

Ve dnech 15. a 16. 10. 1999 na zasedání Evropské rady v Tampere byla schválena zásada vzájemného uznávání soudních rozhodnutí. Tato zásada je velmi významná z hlediska vytvoření skutečného evropského justičního prostoru ve věcech civilních.

30. 11. 2000 byl Radou přijat **Program opatření k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech**. Hlavním cílem tohoto programu bylo zrušení exequaturního řízení v případě soudních rozhodnutí o nesporných pohledávkách.

V první fázi bylo vydáno nařízení NEET. Za určitých podmínek stanovených minimálními standardy může být rozhodnutí, které je vydáno jedním členským státem, prohlášeno soudem tohoto členského státu jako evropský exekuční titul a bez dalšího vykonáno v jiném členském státě.⁴³

Jako druhá fáze programu bylo naplánováno vydání nařízení NEPR. Podle tohoto nařízení lze vydat speciální druh evropského exekučního titulu, tzv. evropský platební rozkaz.⁴⁴

2.6 Výkon a uznávání cizích rozhodnutí

2.6.1 Uznání rozhodnutí

Uznáním cizího soudního rozhodnutí se rozumí situace, kdy rozhodnutí jiného státu jsou přiznány stejné právní účinky, jaké jsou přiznány vnitrostátnímu rozhodnutí.⁴⁵

Rozhodnutí může být ve státě výkonu přezkoumáno pouze v rovině formální. Pokud by bylo rozhodnutí přezkoumáváno v rovině věcné, šlo by *de facto* o rozhodnutí

---

⁴² Srov. PAUKNEROVÁ, M. *Evropské mezinárodní civilní procesní právo (Brusel I, Brusel IIa) a mezinárodní civilní procesní právo České republiky – vybrané otázky*, s. 46.

⁴³ Srov. BRODEC, J. *Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz*, s. 1026.

⁴⁴ Jak je dobře známo, Evropské instituce obecně preferují pro naplňování ambiciózních návrhů několika fázový postup, před názorovou komplexní úpravou dané problematiky. Srov. BOSCHIERO, N. *The forthcoming European enforcement order: towards a European law-enforcement area*, s. 397.

⁴⁵ Srov. BOHŮNOVÁ, P. – KAPITÁN, Z. *Systém uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí*, s. 228.

nové. Obvykle dochází k neformálnímu uznávání cizího rozhodnutí. Soud tak k rozhodnutí pouze přihlédne.

2.6.2 Prohlášení vykonatelnosti

Prohlášení vykonatelnosti je výsledkem zvláštního druhu řízení, tzv. exequaturního řízení. V tomto řízení se na žádost oprávněného prohlašuje přípustnost výkonu rozhodnutí cizího státu ve státě řízení.

2.6.3 Výkon rozhodnutí

Výkonem cizích soudních rozhodnutí se rozumí fakt, že osoba, které je uložena tímto rozhodnutím nějaká povinnost a která tuto povinnost dobrovolně nevykonala, je ke splnění této povinnosti právní cestou přinucena. Předpokladem je prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí. Výkon probíhá za stejných podmínek jako výkon vnitrostátního soudního rozhodnutí.⁴⁶

2.6.4 Uznání a výkon rozhodnutí dle ZMPS

Dle ZMPS lze uznat cizí rozhodnutí, soudní smíry a notářské listiny. Uznat lze jen taková rozhodnutí, soudní smíry a notářské listiny, které jsou podle právního řádu státu rozhodnutí pravomocná. § 64 ZMPS stanoví případy, kdy je uznání vyloučené. Jde o tyto případy:

- a) *je zde výlučná pravomoc českých orgánů rozhodovat o věci*
- b) *věc již byla rozhodnuta českým orgánem, nebo již bylo uznáno jiné cizí rozhodnutí*
- c) *rozhodnutí předcházelo řízení, které neumožňovalo účastníku řádnou účast na řízení*
- d) *rozhodnutí je v rozporu s veřejným pořádkem České republiky*
- e) *neexistuje vzájemnost uznávání rozhodnutí, tato podmínka se neuplatní, jestliže rozhodnutí nesměřuje proti občanu České republiky, nebo vůči právnické osobě*

V případě, že jde o rozhodnutí v majetkoprávní záležitosti, neuznává se rozhodnutí zvláštním výrokem. Český soud k tomuto rozhodnutí pouze přihlédne. Rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech o určení otcovství, je-li alespoň jeden účastník českým občanem, lze uznat pouze na základě zvláštního rozhodnutí.

Jestliže rozhodnutí bylo českými orgány uznáno, lze ho na českém území vykonat. Výkon rozhodnutí musí být odůvodněn.

---

⁴⁶ Srov. BOHŮNOVÁ, P. – KAPITÁN, Z. *Systém uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí*, s. 228.

Rozhodnout o uznání rozhodnutí může pouze Nejvyšší soud ČR. Rozhodnutí lze uznat pouze za předpokladu, že skutkový stav věci byl zjištěn způsobem vyhovujícím českému právnímu řádu.

Pokud všichni účastníci řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí, o jehož uznání jde, jsou příslušníky státu, v němž dané rozhodnutí bylo vydáno, lze bez dalšího přičíst tomuto rozhodnutí stejné právní účinky jako vnitrostátním rozhodnutím. Zásada ochrany veřejného pořádku tím není dotčena. Dle § 68 odst. 2 ZMPS *Totéž platí o rozhodnutích orgánů jiných států, uznávají-li se taková rozhodnutí v domovských státech všech účastníků.*

2.6.5 Uznání a výkon dle Nařízení Brusel I

Uznání a výkon cizích rozhodnutí řeší kapitola III Nařízení Brusel I. Rozhodnutím se rozumí *každé rozhodnutí vydané soudem členského státu bez ohledu na to, je-li označeno jako rozsudek, usnesení, příkaz nebo nařízení výkonu rozhodnutí, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem.*

Uznávání a výkon rozhodnutí členských států probíhají bez nutnosti zvláštního řízení. Členský stát neuzná cizí rozhodnutí za podmínek stanovených čl. 34 a čl. 35 Nařízení Brusel I. V čl. 36 je stanovena zásada, podle níž je nepřípustné, aby při řízení o uznání bylo rozhodnutí přezkoumáváno ve věci samé. Čl. 38 vyjadřuje další důležitou zásadu, kdy *rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je v tomto státě vykonatelné, bude vykonáno v jiném členském státě poté, co zde bylo na návrh kterékoli zúčastněné strany prohlášeno za vykonatelné.*

Další zásady, podrobnosti a odlišnosti oproti NEET a NEPR budu zmiňovat dále, vždy v porovnání s příslušnými ustanoveními NEET a NEPR.

3 Evropský exekuční titul

3.1 Preambule

3.1.1 *Způsob přijetí NEET*

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky bylo přijato Evropským parlamentem a Radou evropské unie.⁴⁷

Při jeho přijetí Rada a Evropský parlament vycházely z návrhu Komise. V potaz braly stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru. Přijímání návrhu NEET probíhalo v souladu s SES, zejména pak s čl. 61 písm. c) této smlouvy. Rada je na základě tohoto článku povinna přijmout opatření v oblasti soudní spolupráce v občanských a obchodních věcech, jestliže je to nutné k řádnému fungování vnitřního trhu. Mimo jiné je třeba zajistit zlepšení a zjednodušení uznání a výkonu soudních a mimosoudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (čl. 65 SES).

Čl. 67 odst. 5 SES stanoví, že opatření stanovená v čl. 65 SES se přijímají podle článku 251 SES. Čl. 251 SES, ve kterém je popsána „spolurozhodovací procedura“, byl do smlouvy vložen Maastrichtskou smlouvou. Ve své podstatě znamená postup dle tohoto článku nutnost dohody Rady a Evropského parlamentu. V případě, že se tyto instituce na přijetí legislativního aktu nedohodnou, je nutné svolat Dohodovací výbor, jehož členy jsou ve stejném počtu zástupci Evropského parlamentu a Rady. Teprve rozhodnutí tohoto Dohodovacího výboru rozhodne o skutečném zamítnutí či dalším postupu přijetí daného legislativního aktu.⁴⁸

V souladu s čl. 61 a 65 SES si společenství stanovilo za cíl *zachovat a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zajištěn volný pohyb osob*. Tento cíl je demonstrován v odrážce 1 preambule NEET. Prostor svobody, bezpečnosti a práva je cílem obecným. Týká se samé podstaty smyslu Evropských společenství. Prezentuje prostředí, v němž mají všichni řádní občané Evropských společenství žít a pouze v němž může řádně fungovat vnitřní trh. Prostředí svobody, bezpečnosti a

---

⁴⁷ Existují dva základní modely politických rozhodování v rámci Evropské Unie. Tím prvním je mezivládní procedura, která je typická pro třetí pilíř. V rámci prvního pilíře však jde o proceduru supranárodní (quasi-federální). V druhém případě je Komise hlavní výkonným orgánem. Legislativa je přijímána skrze dvoukomorovou proceduru mezi Radou a Parlamentem. Právo je přímo aplikovatelné a nadřazené vnitrostátnímu právnímu řádu. Srov. HIX, S. *The political system of the European Union*, s. 9.

⁴⁸ Srov. HIX, S. *The political system of the European Union*, s. 78.

práva v celém prostoru Evropských společenství a umožnění řádného fungování trhu v rámci členských států je možné pouze v případě justiční spolupráce všech nebo alespoň naprosté většiny, členských států. NEET jistě k této spolupráci přispívá. Zjednodušení a zrychlení výkonu rozhodnutí v jiném členském státě než je stát, v němž bylo rozhodnutí vydáno, zajisté přispívá k tomu, aby vnitřní trh společenství řádně fungoval a aby mohl existovat prostor svobody, bezpečnosti a práva.

3.1.2 Přípravná jednání

Tzv. *Vídeňský akční plán* byl Radou přijat 3. prosince 1998. Jeho smyslem bylo definování co nejlepších způsobů, jak provést ustanovení Amsterdamské smlouvy o *prostoru svobody, bezpečnosti a práva*. Nutnost justiční spolupráce ve věcech civilních je zdůrazněna v čl. 16 Vídeňského akčního plánu. Článek 16 reaguje na pochybnost mnohých, že tato spolupráce postupuje pouze velmi pomalu. Poukazuje na víru v to, že justiční spolupráce ve věcech civilních je nezbytným základem pro evropskou justiční oblast, která pro řádné občany může přinést pouze výhody. Občané Unie, kteří dodržují zákony, mají právo spolehnout se na Unii, že zjednoduší a usnadní justiční spolupráci mezi jednotlivými zeměmi. Mezi hlavní cíle justiční spolupráce by mělo patřit skutečné naplnění principu právní jistoty v rámci evropských společenství, rovný přístup ke spravedlnosti, rychlosti a spravedlivosti soudního řízení a efektivní vynutitelnost rozhodnutí.

Zásada vzájemného uznávání soudních rozhodnutí byla vypíchnuta na *zasedání Evropské rady ve dnech 15. a 16. října 1999 v Tampere*. Urychlení a zjednodušení výkonu rozhodnutí v jiném členském státě než státě, který rozhodnutí vydal, se stalo prioritou. Závěry Evropské rady reflektuje odrážka 8 preambule NEET. Výkon rozhodnutí v jiném státě, než ve kterém bylo rozhodnutí vydáno, bude provedeno bez mezitímních opatření před výkonem ve státě, v němž má být rozhodnutí vykonáno.

Program opatření k provádění zásady vzájemného uznávání soudních rozhodnutí byl Radou přijat 30. listopadu 2000. Cílem první fáze tohoto programu bylo zavedení *evropského exekučního titulu pro nesporné pohledávky* a v něm obsažené zrušení doložky vykonatelnosti.

3.1.3 *Nesporné nároky a exekuční tituly*

Klíčovým pojmem tohoto dokumentu jsou „*nesporné nároky*“. NEET se týká pouze pohledávek, které NEET považuje za nesporné. Nespornost pohledávky je tedy definována samotným nařízením a musí být posuzována právě podle něho. V samotném textu nařízení se nesporností pohledávek zabývá článek 3 odst. 1 NEET. Již samotná preambule se však nespornosti nároku dotýká. Pod pojem nesporné nároky tak, jak je chápe odrážka 5 preambule NEET, by měly být zahrnuty *všechny situace, v nichž dlužník prokazatelně nepopírá existenci ani výši peněžního nároku a v nichž má věřitel proti dlužníkovi buď soudní rozhodnutí, nebo vykonatelný dokument, který vyžaduje výslovný souhlas dlužníka, ať už se jedná o soudní smír nebo úřední listinu*. Co se rozumí tím, že dlužník nárok věřitele nepopírá nebo s ním souhlasí, je pak podrobně rozpracováno v čl. 3 NEET. Nesporné nároky jsou ve smyslu nařízení chápány poměrně široce. Omezení nařízení pouze na nesporné pohledávky je výrazným omezením rozsahu působnosti nařízení.

To, že se nařízení týká pouze nesporných nároků, není zdaleka bezvýznamné. Nesporné nároky tvoří velmi omezenou část všech nároků. Skutečnost, že NEET se týká pouze nesporných nároků, má za úkol chránit aktivního dlužníka. Proti dlužníkovi, který s nárokem věřitele nebude souhlasit a který tento nárok bude zpochybňovat, nebude rozhodnutí bez dalšího v jiném členském státě vykonatelné. Dlužník, který svá práva bude v rámci soudního řízení bránit, bude mít lepší procesní východisko při vykonatelnosti rozhodnutí v jiném členském státě než dlužník, který svá práva bránit nebude. Nesporné nároky jsou tak považovány za nároky, u nichž je dán nejvyšší stupeň pravděpodobnosti, že věřitelův nárok vůči dlužníkovi je oprávněný. Z tohoto důvodu je důležitý procesní postup, který zajišťuje informovanost dlužníka o řízení, upravený v rámci nařízení minimálními normami. Podrobněji bude tato problematika rozebrána níže.

Dle odrážky 7 preambule NEET se má nařízení používat pro rozhodnutí, soudní smíry a úřední listiny *o nesporných nárocích a pro rozhodnutí vydaná po podání opravných prostředků proti rozhodnutím, soudním smírům a úředním listinám, které byly potvrzeny jako evropský exekuční titul*. NEET se týká pouze rozhodnutí, které mají schopnost být exekučními tituly. Dále o exekučních titulech opět pojednává čl. 3 NEET. Co je exekučním titulem bylo podrobněji rozebráno již výše.

3.1.4 Zjednodušení řízení

Oproti všem alternativním způsobům výkonu rozhodnutí obsahuje NEET jeden významný posun. Jde o posun v mezinárodním procesním právu nebývalý. NEET propůjčuje rozhodnutím jednoho členského státu v případě, že toto rozhodnutí splní podmínky, které na něm NEET požaduje, pro účely výkonu rozhodnutí postavení rozhodnutí státu, v němž má být rozhodnutí vykonáváno a to bez dalšího. Rozhodnutí jednoho státu může být v jiném státě bez jakýchkoliv dalších podmínek vykonáno. NEET zrušuje doložku vykonatelnosti. Odrážka 9 NEET srovnává NEET s Nařízením Brusel I, kdy zdůrazňuje, že nadále *není zapotřebí schválení soudu ve druhém členském státě se zdrženými a výdaji s tím spojenými*.

3.1.5 Obecně o minimálních normách

NEET bylo vydáno v souladu se základními lidskými právy a k jejich podpoře. Preambule NEET zdůrazňuje, že NEET respektuje zásady stanovené v Listině základních práv Evropské unie (dále jen jako „Listina“). NEET zejména usiluje o zajištění plného respektování práva na spravedlivý proces uznaného článkem 47 Listiny. K reálnému naplnění článku 47 Listiny mají přispět tzv. minimální normy, či minimální standardy v těchto normách stanovené.

Zrušení doložky vykonatelnosti značně ulehčuje postavení věřitele, proti jehož dlužníku musí být rozhodnutí vykonáno v jiném státě, a jak bylo výše zmíněno, značně postihuje dlužníky, kteří si své práva v průběhu soudního řízení nehájí. NEET se snaží o rovnováhu mezi právy dlužníků a věřitelů v procesním smyslu. NEET se dále především snaží o co nejvyšší míru pravděpodobnosti, že rozhodnutí všech členských států budou spravedlivá. Za tímto účelem stanoví minimální normy. Jde o standardy, které musí rozhodnutí všech států splňovat, aby rozhodnutí mohlo být prohlášeno za evropský exekuční titul. Jde o standardy, které zaručují dlužníkům minimální procesní práva v takovém rozsahu, aby se tyto nápadům věřitelů mohli účinně bránit.

Minimální normy jsou dostatečně konkrétní a podrobná pravidla občanského soudního řízení, jejichž obsah tvoří zvláště pravidla pro doručování dokumentů. Důvodem tak vysoké míry konkrétnosti a podrobnosti těchto norem je skutečnost, že se jednotlivé právní řády členských států ve vybraných procesních otázkách, a zvláště v otázkách doručování písemností, značně liší.

Odrážka 12 preambule zdůrazňuje, že minimální normy NEET stanoví právě z toho důvodu, aby dlužník byl informován včas a takovým způsobem, aby si mohl zajistit obhajobu.⁴⁹ Dlužník musí být za podmínek stanovených minimálními normami informován o tom, že je proti němu vedeno soudní řízení, jaký význam má jeho aktivního vystupování v rámci soudního řízení a že neúčast na tomto řízení bude mít procesní důsledky a jaké.

V odrážce 13 preambule NEET je stanoveno, že za dostatečné *pro potvrzení rozhodnutí jako evropského exekučního titulu nelze považovat způsob doručování, který se opírá o právní domněnku splnění těchto minimálních norem.*

Způsoby doručování jsou popsány v člancích 13 a 14 NEET. Společná je jim jistota, nebo alespoň velmi vysoký stupeň pravděpodobnosti, skutečného doručení dokumentů dlužníkovi. Pokud je skutečné doručení dokumentů dlužníkovi pouze velmi vysoce pravděpodobné, lze evropský exekuční titul vydat v případě, že, jak je stanoveno v odrážce 14 preambule NEET, *členský stát původu má vhodný mechanismus umožňující dlužníkovi požádat o celkový přezkum rozhodnutí za podmínek stanovených v článku 19 v těch výjimečných případech, kde se navzdory nesplnění článku 14 dokument k adresátovi nedostal.*

NEET nezakládá povinnost členských států přizpůsobovat svůj právní řád těmto minimálním procesním normám. Je pouze právem členského státu přizpůsobit minimálním normám svůj právní řád a přispět tak k rychlejšímu a účinnějšímu výkonu svých rozhodnutí v jiných členských státech tím, že minimální normy bude zachovávat. Dle odrážky 17 preambule NEET by soudy příslušné ke zkoumání plného dodržení minimálních procesních norem měly v případě dodržení těchto norem vydat vzorové potvrzení evropského exekučního titulu, který činí zkoumání a jeho výsledek transparentní.

3.1.6 Principy NEET

NEET je založeno na principu vzájemné důvěry. Tento princip vychází z předpokladu, že členský stát výkonu se bez dalšího prověřování může spolehnout na to, že rozhodnutí vydané v jiném členském státě uznané jako evropský exekuční titul, splňuje všechny podmínky nezbytné k vydání evropského exekučního titulu.

---

⁴⁹ Zatímco český právní řád používá pojem obhajoba pouze v trestním právu, NEET tento pojem používá pro civilní řízení.

NEET také vychází z principu alternativního výběru postupu. Je na věřiteli, zda si vybere postup dle nařízení Brusel I, nebo zda využije NEET. Věřitelův výběr, podle které normy bude postupovat, však není naprosto neomezený. Je podmíněn tím, jak stát původu naplňuje minimální standardy stanovené NEET pro to, aby byly naplněny všechny nezbytné požadavky na vydání potvrzení evropského exekučního titulu.⁵⁰ Jinak řečeno, věřitel může žádat vydání evropského exekučního titulu pouze v případě, jestliže rozhodnutí, které má být za evropský exekuční titul prohlášeno, a jemu předcházející procedura, naplnily podmínky stanovené v NEET. Při vydání NEET byly též zachovány princip subsidiarity a proporcionality.

3.1.7 Postavení Spojeného království, Irska a Dánska

Zvláštní postavení vůči nařízení mají tři státy – Spojené království, Irsko a Dánsko. V odřádku 24 preambule NEET je ošetřen vztah Spojeného království a Irska k NEET.

V souladu s článkem 3 *Protokolu o postavení Spojeného království a Irska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství*, oznámily Spojené království a Irsko své přání podílet se na přijímání a používání tohoto nařízení.

V odřádku 24 preambule NEET je ošetřen vztah Dánka k NEET.

V souladu s články 1 a 2 *Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství*, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení, a proto pro ně není závazné ani použitelné.

Legislativní zkratkou „členský stát“, kterou zavádí NEET v čl. 2 odst. 3, se rozumí všechny členské státy vyjma Dánska.

3.2 Kapitola I. Účel, oblast působnosti a definice

3.2.1 Účel

Účel NEET je definován v článku 1 takto:

Účelem tohoto nařízení je zavedení evropského exekučního titulu pro nesporné nároky, aby byl stanovením minimálních norem umožněn volný pohyb rozhodnutí, soudních smírů a úředních listin ve všech členských státech, aniž by se v členském státě výkonu musela před uznáním a výkonem konat zprostředkující řízení.

---

⁵⁰ Srov. BOSCHIERO, N. *The forthcoming European enforcement order: towards European law-enforcement area*, s. 413.

Výhodou postupu dle NEET ve srovnání s exequaturním postupem dle Nařízení Brusel I je volný pohyb rozsudků a dalších exekučních titulů mezi členskými státy bez toho, aby bylo zapotřebí v členském státě výkonu zvláštní přechodné exequaturní řízení před samotným uznáním a výkonem rozhodnutí.⁵¹

Účelem NEET je tedy zajištění volného pohybu exekučních titulů v rámci EU. Exekuční titul jednoho státu – rozhodnutí, soudní smír či úřední listina, lze na základě NEET bez dalšího vykonat v jiném členském státě.⁵²

Zavedení evropského exekučního titulu pro nesporné pohledávky znamená usnadnění postavení věřitele při vymáhání svých nároků, které mu byly přiznány soudní institucí. Vykonatelná rozhodnutí o těchto nárocích, exekuční tituly, mohou, splní-li podmínky stanovené v rámci minimálních norem, být prohlášeny za evropské exekuční tituly. Právě těmito exekučními titulům, tedy evropským exekučními titulům, je umožněn volný pohyb i za hranice státu jejich vzniku. Volný pohyb evropských exekučních titulů v rámci společenství je umožněn vysokým stupněm důvěry mezi státy. Stát, který rozhodnutí nevydal, ale který jej bude vykonávat, důvěřuje ve správnost řízení a rozhodnutí jiného členského státu a vzdává se možnosti zpochybnit vznik a správnost tohoto rozhodnutí.

3.2.2 Věcná působnost

Věcná působnost NEET je vymezena v čl. 2 NEET, a to pozitivně i negativně. V rámci pozitivního vymezení NEET vypočítává, že nařízení se vztahuje bez ohledu na povahu soudu na věci občanské a obchodní.⁵³

Dále je výčet doplněn v čl. 3 odst. 3. NEET o rozhodnutí vydaná po podání opravného prostředku proti rozhodnutím, soudním smírům nebo úředním listinám, které byly potvrzeny jako evropská nařízení výkonu. Oproti tomu NEET se výslovně nevztahuje na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání a opomenutí při výkonu státní moci („*acta iure imperii*“). Dle odst. 2 čl. 2 NEET se nařízení nevztahuje dále na

---

⁵¹ Srov. FAWCETT, J. – CARRUTHERS, J.M. *Private international law*, s. 640.

⁵² „V praxi to znamená, že ve státě, kde je navrhován výkon cizího rozhodnutí, odpadá řízení o prohlášení jeho vykonatelnosti a v zásadní míře také možnost odepřít uznání a výkon pro nesplnění některé z tradičních podmínek uznání cizích rozhodnutí vč. souladu s veřejným pořádkem.“ ZVOLSKÝ, M. *Evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky*, s. 34, 35.

⁵³ Povaha soudu není důležitá, důležité je, zda bylo rozhodnuto o nároku občanském nebo obchodním Srov. např. GEARÓID, C. *The New European Enforcement Order*.

- a) osobní nebo způsobilost k právním úkonům fyzické osoby, majetková práva vyplývající z manželských vztahů, závětí a dědictví;
- b) úpadky, vyrovnání a podobná řízení;
- c) rozhodčí řízení.

Jako evropské exekuční tituly mohou být uznány pouze exekuční tituly explicitně stanovené v čl. 3 odst. 1 NEET. Jde o již několikrát zmiňovanou skupinu, kterou tvoří rozhodnutí, soudní smíry a úřední listiny o nesporných nárocích.

3.2.3 Věcná působnost NEET a věcná působnost Nařízení Brusel I

Vymezení věcné působnosti se do značné míry shoduje s vymezením věcné působnosti Nařízení Brusel I, neboť část ustanovení o působnosti Nařízení Brusel I byla do NEET převzata.⁵⁴ Proto lze pro interpretaci této pasáže NEET použít doktrinální výklad a judikaturu ESD týkající se příslušných ustanovení Nařízení Brusel I, resp. Bruselské úmluvy.

ESD se zabýval tím, jak má být vykládáno a chápáno pojmové spojení *občanské a obchodní věci* mj. ve svém **Rozhodnutí 29/76 – LTU Lufttransport Unternehmen GmbH & Co. KG vs. Eurocontrol**, kdy prohlásil, že občanské a obchodní věci mají jednotný význam v celém Společenství a jejich výklad není závislý na výkladu národního práva členských států. Výklad tohoto pojmu má být aplikován v souladu s cíly a systémem SES a podpůrně též v souladu s obecnými právními principy společenství. ESD v tomto rozsudku také judikoval, že úmluva je aplikovatelná i na orgán moci veřejné, pokud se mezi ním a ostatními účastníky řídí právní vztah běžnými pravidly soukromého práva.

Jak bylo dále judikováno v **Rozhodnutí 814/79 – Netherlands State vs. Reinhold Rüffer**, pro aplikaci úmluvy na orgán veřejné moci není dostačující pouhé uplatnění nároku vůči tomuto orgánu před soudním orgánem, jestliže tento orgán při svém rozhodování vykonával veřejnou moc.

V **Rozhodnutí C-266/01 Préservatrice foncière TIARD SA (PFA) vs. Nizozemský stát** byl zmíněn konkrétní případ právního vztahu, ve kterém má stát postavení ručitele. I na tento právní vztah je za předpokladu, že stát má v postavení ručitele

---

⁵⁴ Věcná působnost NEET je však ve srovnání s Nařízením Brusel I užší, jak bude vyloženo dále.

shodná práva a povinnosti s osobami soukromého práva, aplikovatelná Úmluva.⁵⁵ Nizozemský ministr financí autorizoval tři sdružení dopravců k vydávání karnetů (celních dokladů pro motorová vozidla) dle Úmluvy TIR (Úmluvy o mezinárodní přepravě zboží na podkladě karnetů TIR.). Tato sdružení dopravců se zavázala platit daně a cla státu Nizozemí. Nizozemí zároveň požadovalo, aby si dopravci zařídili záruku. Jako ručitel (i jako solidární dlužník) tedy k závazku přistoupila PFA. Vznikl tak de facto vztah mezi Nizozemím a sdružením dopravců (věřitel a dlužník) a Nizozemím a PFA (věřitel a ručitel, potažmo solidární dlužník). Přestože zde vznikla státu Nizozemí pohledávka, placeno nebylo.

Nizozemí žalovalo PFA u okresního soudu v Rotterdamu. PFA podalo námitku nepříslušnosti soudu, neboť podle jejich názoru se nemá jednat dle TIR ale podle Bruselské úmluvy. Námitka byla okresním i krajským soudem zamítnuta. Nejvyšší soud měl pochybnosti a proto předložil předběžnou otázku ESD. Ten se zabýval dvěma otázkami.

1. Jednalo Nizozemí jako vykonavatel veřejné moci?
2. Má být celní problematika kompletně vyloučena z působnosti Bruselské úmluvy?

ad. 1

Vztah mezi PFA a Nizozemím je soukromoprávní, Nizozemí zde vystupuje jako soukromoprávní subjekt. Toto tvrzení podporuje např. skutečnost, že ručení PFA je dobrovolné, nikoliv nařízení Nizozemím.

ad. 2.

V úvodním článku Bruselské úmluvy je celní problematika vyloučena z působnosti úmluvy. To ale především znamená poukázání na vyloučení celních věcí z oblasti občanského a obchodního práva.

Daný případ se ale netýká cla jako takového ale závazkového vztahu, jehož předmětem je ručení za splnění závazku sdružení dopravců, kterým je clo. Vyloučení takového případu z působnosti Bruselské úmluvy je nepřiměřeným rozšiřováním významu úvodního článku Úmluvy.

Daný případ tak z působnosti Bruselské úmluvy vyjmut není.

---

⁵⁵ Rozsudky viz ROZEHNALOVÁ, N. – KNAPOVÁ, J. – MYŠÁKOVÁ, P. *Judikatura Evropského soudního dvora v oblasti evropského justičního prostoru ve věcech civilních, část. 1*, s. 61 – 70.

Vzhledem k víceméně shodné věcné působnosti stanovené v NEET a v Nařízení Brusel I je důležité vymezit vztah mezi oběma nařízeními, resp. vymezit vztah mezi jejich vzájemnou věcnou působností. Mezi NEET a Nařízením Brusel I se nepoužije pravidla *lex specialis derogat generali*. Nejde zde o vztah mezi předpisem speciálním a obecným, kdy by za určitých podmínek předpis speciální vylučoval postup dle obecného předpisu. Obě nařízení vedle sebe existují, aniž by jedno z nich a priori vylučovalo působnost druhého nařízení. Je pouze volbou věřitele, podle kterého nařízení bude uplatňovat před soudem svůj nárok. Existují ovšem i názory opačné.⁵⁶

3.2.4 Nesporné nároky

Věcná působnost NEET je oproti Nařízení Brusel I užší. NEET se totiž výslovně vztahuje pouze na nesporné pohledávky. Nárok je považován za nesporný, jestliže dle čl. 3 odst. 1 NEET

- a) *dlužník s ním výslovně souhlasil tím, že jej uznal, nebo prostřednictvím smíru, který schválil soud nebo který byl uzavřen před soudem v průběhu řízení nebo*
- b) *dlužník proti němu v průběhu soudního řízení nevznesl nikdy žádné námitky v souladu s odpovídajícími procesními předpisy členského státu původu nebo*
- c) *dlužník se neúčastnil soudního jednání, ve kterém se o tomto nároku jednalo, ani nebyl na takovém soudním jednání zastoupen poté, co nejprve vznesl proti nároku v průběhu soudního řízení námitky, pokud takové jednání znamená podle práva členského státu původu konkludentní souhlas s nárokem nebo skutečnostmi, které tvrdí věřitel nebo*
- d) *dlužník jej výslovně uznal v úřední listině.*

Dle čl. 3 odst. 2 NEET se za nesporné nároky považují rovněž *rozhodnutí vydaná po podání opravného prostředku proti rozhodnutím, soudním smírům nebo úředním listinám, které byly potvrzeny jako evropská nařízení výkonu.*

NEET tedy vymezuje čtyři druhy nesporných nároků podle jednání dlužníka.⁵⁷ První skupinou nesporných nároku (ad a) jsou nároky, se kterými dlužník projevil výslovný souhlas uznáním nebo uzavřením smíru. Jde konkrétně o rozsudky pro uznání nebo

---

⁵⁶ „Je tu ovšem potřebné zdůraznit, že Nařízení 805/2004 není *lex specialis* k Nařízení Brusel I...“ PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 345 a contrario „Vztah mezi oběma nařízeními lze definovat jako vztah předpisu obecného a speciálního...“ PAVLOVÁ, B. – DOLEŽEL, V. *Evropský justiční prostor ve věcech civilních, Část XII*, s. 2.

⁵⁷ Srov. ZVOLSKÝ, L., *Evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky*, s. 35.

soudní smíry. Do první skupiny lze nejspíše zařadit i vykonatelné veřejné listiny (ad d) jako je notářský zápis nebo exekutorský zápis se svolením k vykonatelnosti.

Druhá skupina nesporných nároků (ad b) se nevyznačuje již výslovným projevem dlužníka o jejich nespornosti, ale zároveň tato nespornost nebyla dlužníkem ani výslovně popřena. V českém prostředí do této skupiny patří platební rozkazy, směnečné či šekové platební rozkazy vydané ve zkráceném řízení, proti nimž nebyl podán dlužníkem odpor, popř. námitka.

Třetí skupina nesporných nároků (ad c) vychází z toho, že i když dlužník nárok popřel, považuje se nárok za nesporný v případě, že se dlužník ani jeho právní zástupce k soudnímu jednání nedostaví, a soud proto vydá rozsudek pro zmeškání, tedy vydá rozsudek bez přezkoumávání skutkového stavu věci.⁵⁸

Čtvrtá skupina nesporných nároků (ad čl. 3 odst. 2) zahrnuje nároky, které v prvním stupni řízení spadaly pod jednu ze tří předchozích skupin (ad a – d), v opravném prostředku je však dlužník popřel. „*Ačkoliv to není v textu nařízení výslovně uvedeno, náleží sem dle našeho názoru pouze ty nároky, které byly v opravném prostředku (v námitkách) dlužníka popřeny neúspěšně, když původní rozhodnutí bylo potvrzeno.*“⁵⁹

Opačný výklad by nejspíše vedl k nezamýšlenému rozšíření působnosti NEET i na nároky, které byly z rozsahu NEET vyčleněny.

V tomto případě má NEET na paměti zvýšenou ochranu věřitele. Využití postupu dle NEET nesmí být zmařeno tím, že proti rozhodnutí, které bylo uznáno jako evropský exekuční titul, byl dodatečně podán opravný prostředek, který však nebyl úspěšný. Právě s ohledem na tento cíl, a nikoliv jako snaha o rozšíření rozsahu působnosti NEET, by měla být tato ustanovení interpretována.

Podmínky stanovené v čl. 3 odst. 1 NEET splňují v českém právním řádu tyto instituty⁶⁰

- platební rozkazy
- usnesení o schválení smíru
- rozsudky pro uznání
- rozsudky pro zmeškání, pokud splňují požadavky stanovené v čl. 6 NEET

---

⁵⁸ V tomto případě by se z terminologického hlediska mělo mluvit spíše o *nezpochybněných* nebo *nerozporovaných pohledávkách*. (Srov. BĚLOHLÁVEK, A. *Doručování v komunitárním a mezinárodním právu soukromém – především v souvislosti s civilním řízením soudním a před rozhodci*, s. 29.)

⁵⁹ ZVOLSKÝ, L., *Evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky*, s. 35.

⁶⁰ Srov. KASÍKOVÁ, M. *EET – nová fáze komunitární úpravy exekucí*, s. 10.

Platební rozkazy

Platební rozkaz je v českém právním řádu upraven v § 172 – 174, občanského soudního řádu. Podrobněji o tomto institutu je popsáno výše v samostatné kapitole o platebním rozkazu.

Usnesení o schválení smíru

Občanský soudní řád zná dva druhy soudních smírů. V § 67 -69 OSŘ je upraven soudní smír, který lze uzavřít ještě před zahájením soudního řízení. Je také nazýván praetorský smír. Jestliže je mezi stranami smír uzavřen, soud jeho uzavření schválí.

O druhém druhu soudního smíru hovoříme až poté, je-li soudní smír uzavřen až po zahájeném soudním řízení. Tento soudní smír je upraven v § 99 OSŘ. Dle ust. § 99 odst. 2 OSŘ soud může rozhodnout, zda soudní smír schválí, či jej pro rozpor s právními předpisy usnesením neschválí. Proti usnesení o schválení soudního smíru není možné podat odvolání. Proti usnesení o neschválení soudního smíru je odvolání přípustné. Bylo-li usnesení o schválení soudního smíru vydáno v rozporu s hmotným právem, je proti tomuto usnesení přípustná žaloba o zrušení. Usnesení o schválení soudního smíru může být vydáno i v rámci odvolacího řízení. V takovém případě odvolací soud změní původní rozhodnutí prvního stupně tak, že schválí soudní smír.⁶¹ Pro oba soudní smíry platí, že mají účinky pravomocného rozsudku. Mají schopnost být exekučními tituly, a proto na oba soudní smíry lze aplikovat postup dle NEET.

Rozsudky pro uznání

Obecně je rozsudek pro uznání upraven v § 153a OSŘ. Tento rozsudek lze vydat v případě, že žalovaný nárok žalobce výslovně uzná. Český právní řád umožňuje vydat i částečný rozsudek pro uznání.

V § 114 b OSŘ je stanoven speciální případ rozsudku pro uznání, který může být vydán v případě, že žalovaný se v rozporu s výzvou soudu nevyjádřil a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělil, jaký vážný důvod mu brání se vyjádřit. Uznání ze strany žalovaného je zde právní fikcí.

---

⁶¹ Srov. 42. SUM, TOMÁŠ. Soudní smír. [<http://www.epravo.cz/top/clanky/soudni-smir-38282.html>] Stav k 24. 10. 2009.

Novelou OSŘ č. 7/2009 Sb. byl zaveden nový typ rozsudku pro uznání. V § 114 c odst. 6 OSŘ je uvedeno, že v případě, že se žalovaný k přípravnému jednání nedostaví a to navzdory tomu, že byl řádně a včas nejméně 20 dnů předem předvolán, řádně mu byla doručena žaloba a žalovaný se včas a z důležitého důvodu neomluvil, může soud vydat rozsudek pro uznání. Výjimku tvoří případy v tomto ustanovení vyjmenované. Zákon zde stanoví fikci, kdy v tomto případě se má za to, že žalovaný nárok uznává.

Rozsudky pro zmeškání

Rozsudek pro zmeškání lze vydat za podmínek stanovených v § 153b odst. 1 OSŘ. Toto ustanovení stanoví, že *Zmešká-li žalovaný, kterému byly řádně doručeny do jeho vlastních rukou žaloba a předvolání k jednání nejméně deset dnů přede dnem, kdy se jednání má konat, a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které se ve věci konalo, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkajících se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.* I toto rozhodnutí je založeno na právní fikci. Ta však naruší od rozsudku pro uznání nevychází z toho, že žalovaný nárok uznává, ale že žalovaný nárok nerozporuje.

Obě fikce, na nichž jsou postaveny tyto rozsudky, tedy jak uznání nároku dlužníkem tak absence námitek na straně dlužníka, jsou zcela v souladu s požadavky NEET.

Nesporností nároku se zabývá například usnesení Krajského soudu v Ostravě 56 Co 380/2008-33.⁶² Na jeho základě je zrušeno rozhodnutí Okresního soudu v Karviné – pobočka Havířov. Nárok, o kterém se rozhoduje usnesením 56 Co 380/2008-33, byl uplatněn poškozeným v rámci trestního řízení. V rámci adhezního řízení bylo právnímu předchůdci oprávněného přiznán náhrada škody ve výši 837.032,80 Kč s příslušenstvím. Oprávněný podal návrh, aby rozhodnutí, kterým bylo právnímu předchůdci oprávněného přiznána výše zmíněná částka, bylo uznáno jako evropský exekuční titul. Okresní soud v Karviné – pobočka Havířov tento návrh zamítl. Obhajoba obviněného, že se necítí být vinen, zakládá podle soudu prvního stupně spornost pohledávky. Krajský soud v Ostravě takovouto argumentaci odmítá. Podle Krajského soudu v Ostravě obhajoba obviněného popírala pouze spáchání trestného

---

⁶² Kopie tohoto usnesení je uvedena jako Příloha č. 1. této rigorózní práce.

činu a nikoliv existenci pohledávky. Ta sama v rámci řízení popřena nebyla, ba naopak součástí spisu bylo uznání dluhu s úředně ověřeným podpisem pachatele. Soud prvního stupně měl vycházet z celého spisu a uznání dluhu posoudit ve světle NEET jako naplnění podmínky čl. 3 odst.1 NEET. V případě, že by soud měl i po prostudování celého spisu pochybnosti o nespornosti nároku, měl oprávněného vyzvat, aby v souladu s § 43 odst. 1 OSŘ doplnil svůj návrh. Soud 1.stupně neměl postupovat tak, že návrh zamítne bez nařízení jednání. Měl-li soud za to, že podmínky pro vydání potvrzení o evropském exekučním titulu byly splněny jen zčásti, měl vydat částečné potvrzení evropského exekučního titulu.

3.2.5 Časová působnost

Časová působnost NEET v českém překladu vyvolává určité nejasnosti. Dle čl. 33 NEET v českém překladu vstupuje nařízení v platnost 21. ledna 2004. Jednotlivé ustanovení se pak podle téhož článku použijí od 21. října 2005, kromě článku 30, 31 a 32, které se stávají platnými 21. ledna 2005. Takto stanovené datum platnosti nemůže být považováno za správné kvůli zpožděnému přijetí NEET. Obdobná nesrovnalost plyne i z překladu anglického, ke kterému již ale bylo vydáno corrigendum. Správná časová působnost je uvedena např. v překladu německém. „Datum vstupu v platnost je 21. ledna 2005.“⁶³ Dle čl. 26 NEET *toto nařízení se použije pouze pro rozhodnutí vydaná, soudní smíry schválené nebo uzavřené a veřejné listiny vyhotovené či registrované po vstupu tohoto nařízení v platnost.* Nařízení tak nepůsobí retroaktivně

3.2.6 Místní působnost

NEET se vztahuje na všechny členské státy Evropské unie. Co se rozumí členským státem je stanoveno v čl. 2 odst. 3 NEET. Členskými státy pro účel nařízení se rozumí všechny členské státy Evropské unie s výjimkou Dánska.

---

⁶³ PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 344. Srov. a contrario „Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) čl. 805/2004, kterým se zavádí exekuční titul pro nesporné nároky (...) a které bylo v platnosti od 21. ledna 2004, se stalo účinným 21. října 2005.“ PAVLOVÁ, B. – DOLEŽEL, V. *Evropský justiční prostor ve věcech civilních, Část XII*, s. 1.

3.2.7 Definice

Článek 4 NEET obsahuje základní definice, které objasňují obsah některých neurčitých pojmů. Jde o těchto šest základních definic. *Pro účely tohoto nařízení se rozumí:*

- a) *„rozhodnutím“ každé rozhodnutí vydané soudem členského státu bez ohledu na to, je-li označeno jako usnesení, příkaz, rozhodnutí nebo příkaz k nařízení výkonu, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem;*
- b) *„nárokem“ peněžitý nárok na konkrétní částku, která je splatná nebo jejíž datum splatnosti je uvedeno v rozhodnutí, soudním smíru nebo úřední listině;*
- c) *„úřední listinou“*
  - a. *dokument, který byl formálně vyhotoven nebo registrován jako úřední listina a jehož ověření*
    - i. *souvisí s podpisem a obsahem listiny a*
    - ii. *provedl je orgán veřejné moci či jiný orgán zmocněný pro tento účel členským státem původu,*
nebo
  - b. *ujednání o vyživovací povinnosti uzavřené se správními orgány nebo jím ověřené;*
- d) *„členským státem původu“ členský stát, v němž bylo vydáno rozhodnutí, v němž byl schválen či uzavřen soudní smír nebo v němž byla vyhotovena nebo registrována úřední listina a v němž došlo k jejich potvrzení jako evropského exekučního titulu*
- e) *„členským státem výkonu“ členský stát, v němž se žádá o výkon rozhodnutí, soudního smíru nebo úřední listiny, které byly potvrzeny jako evropský exekuční titul;*
- f) *„původním soudem“ soud, u kterého se koná řízení v době splnění podmínek stanovených v čl. 3 odst. 1 písm. a), b) nebo c);*

Rozhodnutí

Rozhodnutí musí být aktem státní soudní moci, musí být vydáno soudem členského státu. Co se rozumí soudem je stanoveno v čl. 4 odrážce f) NEET. Povaha soudu není rozhodující. Soud může rozhodovat o věcech jak občanských a obchodních, tak správních či trestních. Důležitá je povaha nároku, o němž bylo rozhodnuto. Pouze jde-li o nárok občanskoprávní či obchodněprávní, je NEET aplikovatelné.

Rozhodnutí, které je vydáno jiným než soudním orgánem, tedy orgánem správním, zpravidla nesplňuje podmínky pro vydání potvrzení evropského exekučního titulu. Jako evropský exekuční titul tak nebude moci být uznáno např. rozhodnutí Českého

telekomunikačního úřadu ve sporu mezi osobu vykonávající telekomunikační činnost a uživatelem.⁶⁴ Výjimkou je švédský vykonávající úřad, vydává-li rozhodnutí v rámci zkráceného řízení o platebním rozkazu, který podle nařízení může vydávat rozhodnutí uznatelné jako evropské exekuční tituly. Pokud by k NEET přistoupilo i Dánsko, staly by se nejspíše další výjimkou rozhodnutí dánských správních úřadů za předpokladu, že by rozhodovaly o výživném, neboť tyto rozhodnutí již splňují podmínky Nařízení Brusel I.

Rozhodnutí musí být bezvýjimečně rozhodnutím státního orgánu. Podmínky NEET tak nemůžou splnit rozhodnutí rozhodčích orgánů. Ani rozhodnutí mezinárodních soudů, nadnárodních soudů či církevních institucí nemohou být předmětem NEET.

Nárok

Nárokem věřitele vůči dlužníkovi, o kterém NEET hovoří, je pouze takový nárok, který byl věřiteli přiznán v rámci vykonatelného soudního rozhodnutí, který je výsledkem konečného soudního smíru, nebo který dlužník uznal v úřední listině.

Nárok věřitele musí být peněžitý.⁶⁵ Dle NEET se nelze domáhat vykonatelnosti nepeněžitých nároků.⁶⁶ Nárok věřitele musí být v rozhodnutí, úřední listině či soudním smíru vyjádřen jako konkrétní částka⁶⁷. Nárok musí být již splatný, nebo musí být datum splatnosti uvedeno v rozhodnutí, soudním smíru či úřední listině. Znění nařízení týkající se splatnosti působí podle mého názoru trochu zmatečně. Formulace, že nárok musí být splatný, nebo musí být splatnost uvedena, s sebou přináší určité otázky. Obecně nucený výkon rozhodnutí lze provést až po té, co dlužník nesplnil svoji povinnost dobrovolně. Pokud by nárok věřitele nebyl ještě splatný, neměl by dlužník povinnost plnit svoji povinnost a nešlo by tak přistoupit k výkonu rozhodnutí. Myslím si, že větou, *datum splatnosti je uvedeno v rozhodnutí, soudním smíru nebo listině*, lze chápat pouze to, že dle NEET lze v takovém případě postupovat, samotný výkon však před splatností provést nelze.

---

⁶⁴ Srov. ZVOLSKÝ, L., *Evropský exekuční titul pro nesporné nároky*, s. 39.

⁶⁵ Z působnosti jsou tak vyloučeny např. nároky, kdy je dlužník povinen něco vykonat. Srov. NOURISSAT, CYRIL. *Le règlement (CE) n° 805/2004 du Parlement européen et du Conseil du 21 avril 2004 portant création d'un titre exécutoire européen pour les créances incontestées*, s. 7.

⁶⁶ „Z postup dle NEET jsou proto vyloučeny dostatečně nevymezené nároky, všeobecná náhrada škody nebo náhrada škody, jejíž výše má být odhadnuta.“ COLLINS, L., MORSE, C.G.J., MCLEAN, D., BRIGGS, A., HARRIS, J., MCLACHLAN, C., HILL, J. *Dicey, Morris and Collins on the Conflict of Law*, s. 674.

⁶⁷ Srov. COLLINS, L., MORSE, C.G.J., MCLEAN, D., BRIGGS, A., HARRIS, J., MCLACHLAN, C., HILL, J. *Dicey, Morris and Collins on the Conflict of Law*, s. 673.

Úřední listina

Co se chápe úřední listinou, je podrobně v NEET rozepsáno. Český právní řád pojem úřední listiny nezná a je proto tento termín zaměňován s pojmem veřejná listina. Podrobněji bude o úřední listině zmíněno v samostatné kapitole.

Členský stát původu

Členským státem se dle legislativní zkratky NEET rozumí všechny členské státy Evropské unie kromě Dánska. Členským státem původu se rozumí stát, který vydal rozhodnutí, v němž byl uzavřen či schválen soudní smír, nebo registrována či vyhotovena úřední listina. Tedy souhrnně byl vydán budoucí exekuční titul. Tento exekuční titul je ve státě původu také potvrzen jako evropský exekuční titul. V členském státě původu musí být splněny všechny podmínky stanovené minimálními normami, které jsou dle tohoto nařízení nezbytné. Stát původu zajišťuje, aby se věřitel mohl svého práva domoci. Výsledkem tohoto procesu je vydání evropského exekučního titulu. Samotný nucený výkon práva dle tohoto exekučního titulu však ponechává na jiném členském státě.

Členský stát výkonu

Členský stát výkonu, je ve výše uvedeném smyslu členský stát, ve kterém věřitel uplatňuje výkon svého práva dle evropského exekučního titulu. Stát výkonu bere za dostatečně prokázané všechny skutečnosti a za formálně správný celý proces, který výkonu předcházel v členském státě původu. Členský stát výkonu dále evropský exekuční titul nepřezkoumává a nepřezkoumává ani procesní postup, který mu předcházel. Členský stát výkonu pouze na základě mu předloženého evropského exekučního titulu provede na dlužníkovi nucený výkon a to zcela v souladu se svými vnitrostátními právními normami.

Původní soud

Původním soudem se rozumí soud, u něhož se jednalo řízení mezi dlužníkem a věřitelem o nároku. Dlužník před tímto soudem mohl uzavřít, nebo soud mohl schválit soudní smír. Dlužník dále mohl před tímto soudem s nárokem věřitele výslovně souhlasit. Před tímto soudem však mohlo proběhnout i řádné soudní řízení, v němž dlužník pouze neuplatnil žádné námitky vůči tomuto nároku. Dlužník se před

tímto soudem dokonce nemusel ani řízení účastnit. Právě pro tento poslední případ neúčasti dlužníka na řízení, jsou podrobně rozepsány podmínky řízení v minimálních normách NEET.

3.3 Kapitola II – Evropský exekuční titul

3.3.1 *Zrušení doložky vykonatelnosti*

Co se rozumí zrušením doložky vykonatelnosti je vysvětleno v čl. 5 NEET takto: *Rozhodnutí, které bylo v členském státě původu potvrzeno jako evropský exekuční titul, je uznáno a vykonáno v ostatních členských státech, aniž je zapotřebí prohlášení o vykonatelnosti a aniž může být proti jeho uznání podán protest.*⁶⁸

Na tomto místě bych se pozastavila nad překladem nařízení. NEET výslovně hovoří o zrušení doložky vykonatelnosti. Český právní řád v ZMPS však používá spojení „zrušení řízení o prohlášení vykonatelnosti“. „Čl. 5 Nařízení 805/2004 sice výslovně upravuje „zrušení doložky vykonatelnosti“, jako vhodnější se však jeví „zrušení řízení o prohlášení vykonatelnosti“, které odpovídá i terminologii § 68a-68c ZMPS.“⁶⁹ Terminologicky lze použít i pojem exequaturní řízení⁷⁰.

Jak již bylo a bude několikrát zmíněno zrušení doložky vykonatelnosti je nutné považovat za významný přínos do oblasti mezinárodního práva soukromého. Jeho význam pro mnohé věřitele je obrovský. Věřitelé dostali do své dispozice nový institut, který mohou při vymáhání svých pohledávek využít. Díky zrušení doložky vymahatelnosti přestává být vykonatelnost práva v rámci evropských společenství pouhým přáním, ale začíná být skutečností. Po té co doložka vykonatelnosti byla zrušena, není zde žádná formalita, která by bránila věřitelům, aby se výkonu svého nesporného nároku domáhali v jiném státě, než v jakém bylo rozhodnutí vydáno.⁷¹

---

⁶⁸ „Tento evropský exekuční titul představuje možnost neformálního výkonu těch soudních rozhodnutí, soudních smírů a veřejných listin vydaných v jiných členských státech Evropské unie, jimiž bylo rozhodnuto o tzv. nesporných nárocích.“ WINTEROVÁ, A. A KOL. *Civilní právo procesní*, s. 543, 544.

⁶⁹ PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 347.

⁷⁰ „Exequatur je ... označení pro povolení výkonu cizího rozhodnutí v občanskoprávních věcech soudem státu jeho nuceného výkonu ..., jsou-li splněny podmínky pro to v právním řádu státu jeho výkonu blíže stanovené...“ RADAR, Z. A KOL. *Slovník českého práva*, s. 290.

⁷¹ „Soudce členského státu, ve kterém má být rozhodnutí vykonáno, nemá pravomoc přezkoumávat původní rozhodnutí.“ GEARÓID, C. *The New European Enforcement Order*.

3.3.2 Zrušení doložky vykonatelnosti ve srovnání s Nařízením Brusel I.

Čl. 5 je jedním z nejdůležitějších ustanovení NEET. Jde o nejzásadnější pokrok ve vztahu k Nařízení Brusel I, neboť, jak bylo již zmíněno, tímto ustanovením je zrušeno exequaturní řízení.

Exequaturní řízení spočívá v tom, že na žádost oprávněného, jemuž svědčí nárok z rozhodnutí, je ve státě výkonu vydáno nové rozhodnutí, kterým se výkon původního rozhodnutí prohlásí za přípustný.⁷² Tak je tomu například v kapitole III Nařízení Brusel I. V souvislosti s přijetím Nařízení Brusel I byly konkrétní podmínky exequaturního řízení včleněny novelou 361/2004 Sb. i do ZMPS, konkrétně v § 68b a 68c tohoto zákona.

Dále čl. 5 NEET znemožňuje napadnout uznání evropského exekučního titulu ve státě, v němž se má výkon uskutečnit. Podle tohoto ustanovení rozhoduje o vykonatelnosti soud původu a nikoliv soud výkonu rozhodnutí.⁷³

Řízení o prohlášení vykonatelnosti, tak jak bylo stanoveno Nařízením Brusel I, komplikuje, prodlužuje a tím nadměrně prodražuje výkon rozhodnutí. Jeho zrušení je výrazným posunem v oblasti vykonávání rozhodnutí mezi členskými státy Evropské unie.

NEET je paralelní právní úpravou k Nařízení Brusel I. Je na věřiteli, kterou právní úpravu si vybere. Oproti Nařízení Brusel I přináší NEET, jak již bylo zmíněno tu výhodu, „že *odpadá fáze uznání a prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí ve státě jeho výkonu a s nimi i možné opírací důvody a druhá kontrola respektování práva na spravedlivý proces*“.⁷⁴

3.3.3 Rozpor s veřejným pořádkem v NEET a Nařízení Brusel I.

Spolu se zrušením doložky vykonatelnosti byla zrušena možnost přezkumu tradičních podmínek uznání cizích rozhodnutí ve státě výkonu. Tím bylo do jisté míry oslabeno postavení dlužníka. Jako zvláště diskutabilní se jeví nemožnost přezkoumat, zda rozhodnutí neodporuje veřejnému pořádku státu výkonu.

Možnost odepřít rozhodnutí pro rozpor s veřejným pořádkem je institutem, který je mnohými autory zdůrazňován jako nezbytný. Právě tento institut může zabránit

---

⁷² Srov. BOHŮNOVÁ, P. – KAPITÁN, Z. *Systém uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí*, s. 228.

⁷³ Srov. BOHŮNOVÁ, P. – KAPITÁN, Z. *Systém uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí*, s. 231.

⁷⁴ BOHŮNOVÁ, P. – KAPITÁN, Z. *Systém uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí*, s. 231.

výkonu rozhodnutí, trpí-li rozhodnutí vážnými vadami, které ani při použití všech právních prostředků nebyly ve státě původu odstraněny.

Výhrada veřejného pořádku je primárně založena ve vnitrostátním právním řádu. Je na každém státu, aby stanovil, které své právní normy považuje za natolik důležité, že jejich ochranu zahrne pod ochranu veřejného pořádku. Zrušení výhrady veřejného pořádku je citlivým zásahem do suverenity členských států.⁷⁵

Ve své podstatě je velmi obtížně definovatelné, které skutečnosti lze pod pojem veřejný pořádek zahrnout. Veřejný pořádek je neurčitý právní pojem, jehož obsah se s ohledem na místo a čas jeho použití liší.⁷⁶ Důležitá je zde interpretační činnost soudů jednotlivých členských států, které by měly konkrétněji naplňovat tento pojem, ale i interpretace Evropského soudního dvora, který může do jisté míry vymezit hranice tohoto pojmu⁷⁷.

Diskuze o vypuštění výhrady veřejného pořádku vychází z několika skutečností.

1. Harmonizace právních systémů neproběhla dosud v dostatečné míře. Ale ani za předpokladu úplného sjednocení a harmonizace právních systémů jednotlivých členských států, nejde vyloučit riziko výkonu rozhodnutí jiného členského státu založeného např. na podvodu účastníků tohoto řízení.
2. Značný praktický význam veřejného pořádku nabývá tento pojem v rovině procesní. Tzv. procesní veřejný pořádek je porušen v případě, že řízení, které v souvislosti s vydáním evropského exekučního titulu proběhlo, není možné považovat za spravedlivé. Význam veřejného pořádku lze samozřejmě nahlížet i z jiných úhlů pohledu.⁷⁸

---

⁷⁵ Srov. BRODEC, J. *Pojem „evropský veřejný pořádek“ v judikatuře Evropského soudního dvora a Ústavního soudu ČR*, s. 8.

⁷⁶ „Neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze zcela přesně právně definovat. Jejich obsah a rozsah se může měnit, bývá podmíněn úrovní poznání v technických vědách i časem a místem aplikace normy.“ HENDRYCH, A. *Správní právo. Obecná část.*, s. 84.

⁷⁷ „Je však nutné zdůraznit, že ESD zaujímá při formulaci obsahu evropského veřejného pořádku velmi opatrný přístup. A to proto, že se rozhodl především stanovit jeho vnější limity a určení konkrétního obsahu přenechal primárně jednotlivým členským státům, které jej „vyplňují“ společnými evropskými hodnotami. Tento přístup je dle mého názoru plně v souladu s principem subsidiarity.“ BRODEC, J. *Pojem „evropský veřejný pořádek“ v judikatuře Evropského soudního dvora a Ústavního soudu ČR*, s. 12.

⁷⁸ „Kdy je tedy uznání samo v rozporu s veřejným pořádkem? Nepochybně v případě, kdy je rozhodnutí z procesního hlediska natolik vadné, že nemůže obstát ve státě uznání – tento stát ho nemůže postavit na roveň vlastním rozhodnutím, jejichž vydání vyžaduje určitý minimální procesní standard, který nebyl zachován. Druhým důvodem... bude obsah takového rozhodnutí. Zde ovšem nepůjde ani tak o obsah rozhodnutí, ale spíše o jeho účinky ve sféře právního řádu státu uznání.“ ROZEHNALOVÁ, N. – TÝČ, V. *Evropský justiční prostor (v civilních otázkách)*, s. 307.

Právo na spravedlivé soudní řízení, kterého se odpůrci absence výhrady veřejného pořádku často dovolávají, je však zakotveno již v čl. 6 Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen jako EÚLP). Proti porušení tohoto článku se lze podle čl. 34 EÚLP bránit před Evropským soudem pro lidská práva (dále jen jako ESLP). Za předpokladu, že se prokáže porušení čl. 6 EÚLP může ESLP uložit dotčenému státu povinnost napravit daný stav také příhodnými vnitrostátními právními prostředky, např. obnovou řízení. Za těchto podmínek lze, alespoň do jisté míry, napravit nařízením oslabenou ochranu věřitele.

Závěry o tom, zda lze chápat odstranění výhrady veřejného pořádku spíše jako pozitivní nebo negativní krok, se různí.⁷⁹ Aby bylo NEET účinné a díky tomu věřiteli často využívané ale zároveň spravedlivé v jejich aplikaci vůči dlužníkům, musí být zachována rovnováha práv dlužníka a věřitele.⁸⁰ Ze znění NEET i v jeho širším kontextu lze snahu o rovnovážné postavení dlužníka a věřitele zachytit.

3.3.4 Podmínky potvrzení evropského exekučního titulu

Článek 6 NEET stanoví základní podmínky pro vydání potvrzení evropského exekučního titulu sine qua non. Pouze za splnění těchto podmínek může být evropský exekuční titul vydán. Podle tohoto ustanovení musí být splněno, že

- a) *je rozhodnutí vykonatelné v členském státě původu a*
- b) *rozhodnutí není v rozporu s pravidly soudní příslušnosti, která jsou stanovena v oddílech 3 a 6 kapitoly II nařízení (ES) č. 44/2001 a*
- c) *soudní řízení v členském státě původu splnilo požadavky, které jsou stanoveny v kapitole III, pokud je nárok nesporný ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b) nebo c) a*
- d) *rozhodnutí bylo vydáno v členském státě, ve kterém má dlužník bydliště ve smyslu článku 59 nařízení (ES) č. 44/2001, v případech, kdy*
  - *nárok je nesporný ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b) nebo c),*
  - *souvisí se smlouvou, kterou uzavřela osoba, spotřebitel, za účelem, který nelze považovat za její obchodní či profesní činnost a*

---

⁷⁹ „Upuštění od přezkumu souladu s veřejným pořádkem při vzájemném uznávání a výkonu rozhodnutí v rámci EU je tak dle našeho názoru správné a je v NEET zcela na místě. NEET dopadá pouze na omezenou skupinu rozhodnutí, u který je „přísnější metr“ vůči povinnému plně ospravedlnitelný i v situaci, kdy nedošlo ještě k potřebnému stupni sblížení práva členských států.“ ZVOLSKÝ, L., *Evropský exekuční titul pro nesporné nároky*, s. 36.

⁸⁰ „Je otázkou, zda se nařízení nezaměřuje příliš na odstranění překážek pro věřitele z nečlenských států, spíše než na ochranu dlužníka. Balanc mezi zájmy věřitelů a dlužníků je obtížný. Srov. GEARÓID, C. *The New European Enforcement Order*.

- *dlužníkem je spotřebitel*

Svojí povahou lze evropský exekuční titul srovnat s institutem osvědčení. Ve své podstatě se osvědčuje, že soudní rozhodnutí, popř. smír či veřejná listina, splňují podmínky stanovené v čl. 6 NEET.

3.3.5 Zvýšená ochrana spotřebitele

Z odrážky d) vyplývá, že rozhodnutí proti dlužníkovi, který je spotřebitelem, mohou být uznána jako evropský exekuční titul pouze soudy státu, v němž má takový dlužník bydliště. Co se rozumí bydlištěm je stanoveno v čl. 59 Nařízení Brusel I.⁸¹

Pokud však je evropský exekuční titul založen na výslovném souhlasu dlužníka, jedná se o tomto rozhodnutí za obecných podmínek NEET. „Z uvedeného plyne, že pro rozhodnutí proti dlužníkovi - spotřebiteli, která nebudou založena na jeho výslovném souhlasu, bude mít NEET praktický význam pouze v případě nuceného výkonu mimo stát jeho bydliště.“⁸²

3.3.6 Vykonatelnost a právní moc rozhodnutí

Rozhodnutí, které může být exekučním titulem, vzniká jako výsledek dlouhého formalizovaného procesu. Rozhodnutí může být vydáno až za splnění mnoha podmínek, které zaručují vysokou míru pravděpodobnosti, že vydané rozhodnutí bude správné, spravedlivé a v souladu se skutečností. Rozhodnutí zpravidla není bezprostředně po svém vydání konečné. Konečnost rozhodnutí je vyjádřena právní mocí rozhodnutí ve formálním smyslu.⁸³ Z toho důvodu, aby byla umožněna přezkoumatelnost procesu, který předchází vydání rozhodnutí, je právní moc opožděna oproti vydání rozhodnutí. Straně soudního řízení, která nesouhlasí s rozhodnutím, je dán prostor pro to, aby podala opravný prostředek.

Od právní moci je pak třeba odlišit vykonatelnost rozhodnutí, která zpravidla následuje až po právní moci rozhodnutí. Výjimkou jsou rozhodnutí předběžně vykonatelná. Vykonatelnost, která následuje až po právní moci rozhodnutí, dává dlužníku časovou lhůtu k dobrovolnému plnění. Po této lhůtě se věřitel může obrátit

---

⁸¹ Podrobněji o určení bydliště dle Nařízení Brusel I bude pojednáno níže v souvislosti s výkladem místní příslušnosti NEPR.

⁸² ZVOLSKÝ, L., *Evropský exekuční titul pro nesporné nároky*, s. 38.

⁸³ Formální právní moc znamená, že pravomocné rozhodnutí je konečné rozhodnutí. Toto rozhodnutí již nelze napadnout řádným opravným prostředkem. Materiální právní moc poukazuje na závaznost a nezměnitelnost pravomocného rozhodnutí. Srov. WINTEROVÁ, A. *Civilní právo procesní*, s. 306.

na soud, či jinou státem pověřenou instituci (exekutora), a domáhat se nuceného výkonu rozhodnutí. Rozhodnutí při tomto nuceném výkonu se stává exekučním titulem.

Jak z výše uvedeného vyplývá, důležitým momentem pro výkon rozhodnutí je jeho vykonatelnost a nikoliv právní moc. Jako evropský exekuční titul může být potvrzeno rozhodnutí, které je vykonatelné i když dosud nenabylo právní moci, je tedy tzv. předběžně vykonatelné.

Jestliže rozhodnutí, které bylo potvrzeno jako evropský exekuční titul přestalo být vykonatelné, nebo alespoň jeho vykonatelnost byla pozastavena, lze podat časově neomezenou, formulářovou žádost směřovanou soudu, který rozhodnutí vydal, aby vydal osvědčení o pozastavené či omezené vykonatelnosti rozhodnutí.

3.3.7 Náklady spojené se soudním řízením

Čl. 7 NEET pojednává o nákladech, které jsou spojené se soudním řízením takto: *Pokud rozhodnutí zahrnuje vykonatelné rozhodnutí o výši nákladů spojených se soudním řízením, včetně úrokových sazeb, musí být potvrzeno jako evropský exekuční titul rovněž s ohledem na náklady, pokud dlužník nepodal v průběhu soudního řízení v souladu s právem členského státu původu konkrétní námitku proti úhradě takových nákladů.*

3.3.8 Částečné potvrzení evropského nařízení výkonu

Článek 8 NEET umožňuje vydání pouze částečného potvrzení evropského nařízení výkonu. Jestliže se potvrzení o evropském exekučním titulu vydává pouze pro část rozhodnutí, mluvíme o částečném exekučním titulu.⁸⁴ *Pokud požadavky tohoto nařízení splňují pouze části rozhodnutí, je pro tyto části vydán částečný evropský exekuční titul.*

3.3.9 Vydání potvrzení evropského exekučního titulu

Potvrzení evropského exekučního titulu má podobu formuláře „Potvrzení evropského exekučního titulu – rozhodnutí“. Vydává se v témže jazyce, v jakém bylo vydáno rozhodnutí.

---

84 EUROPA (OFICIÁLNÍ STRÁNKY EVROPSKÉ UNIE)., *European Enforcement order for uncontested claims.*

[http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matter/s/133190_en.htm] Stav k 15.9.2009.

3.3.10 Oprava nebo zrušení potvrzení evropského exekučního titulu

Potvrzení evropského exekučního titulu lze na žádost formulářového typu opravit nebo zrušit, a to za podmínek stanovených v článku 10 NEET. Potvrzení evropského exekučního titulu může být *opraveno*, pokud existují nesrovnatelnosti mezi rozhodnutím a potvrzením z důvodů věcné chyby. Potvrzení evropského exekučního titulu může být *zrušeno*, pokud *bylo uděleno zřejmě nenáležitě s ohledem na požadavky stanovené v tomto nařízení*.

Úpravy, opravy a zrušení potvrzení evropského exekučního titulu jsou záležitostmi vnitrostátního právního řádu členského státu. Kromě institutu opravy a zrušení potvrzení evropského exekučního titulu nepřipouští NEET žádný opravný prostředek.⁸⁵

Řízení o opravě a zrušení potvrzení evropského exekučního titulu jsou členské státy povinny oznámit Komisi.

3.3.11 Účinnost potvrzení evropského exekučního titulu

Dle čl. 11 NEET potvrzení evropského exekučního titulu je účinné pouze v mezích vykonatelnosti rozhodnutí.

3.4 Kapitola III – Minimální normy pro řízení o nesporných nárocích

3.4.1 Oblast působnosti o minimálních norem

O minimálních normách bylo zmíněno již dříve v kapitole, která se zabývala preambulí nařízení. Minimální normy tvoří ve své podstatě standardy, které musí být dodrženy při vydávání rozhodnutí. Jejich účelem je zajistit dostatečnou informovanost dlužníka⁸⁶. Proto jejich převážnou část tvoří způsoby doručování. Ačkoliv se doručování může zdát jako marginální skutečnost, opak je pravdou. Důležitou změnou prošlo doručování v českém právním řádu novelou občanského soudního řádu 7/2009 Sb., která je účinná od 1.7.2009.

---

⁸⁵ Srov. COLLINS, L., MORSE, C.G.J., MCLEAN, D., BRIGGS, A., HARRIS, J., McLACHLAN, C., HILL, J. *Dicey, Morris and Collins on the Conflict of Law*, s. 673.

⁸⁶ Srov. William, F. *The New European Enforcement Order*.

[<http://www.williamfry.ie/article.asp?categoryID=252&articleID=1103>] Stav k 15.9.2009.

Doručování písemností dlužníkovi zaručuje to, že dlužník bude o důležitých skutečnostech řízení informován, respektive že dlužník bude mít možnost informovat se o důležitých skutečnostech řízení.

Pro vydání potvrzení evropského exekučního titulu je nezbytné, aby členský stát dodržel procesní podmínky stanovené v NEET. Pokud nebudou podmínky stanovené minimálními normami splněny, nelze podle NEET postupovat. Věřitel v takovém případě může využít pouze Nařízení Brusel I, nebo postup dle vnitrostátní právní úpravy. Členské státy nemají povinnost přizpůsobovat své právní řády těmto minimálním normám. To, že není požadována harmonizace právních řádů členských států v této oblasti, může být považováno do jisté míry za slabinu NEET.

Minimální normy jsou poměrně podrobné, což souvisí se značnou mírou odlišností procesních podmínek v jednotlivých členských státech v oblasti upravené těmito minimálními normami.

Minimální normy se netýkají ani tolik případů, kdy dlužník výslovně souhlasil s nárokem věřitele. Chrání dlužníka v případech, kdy ten nevyjádřil s nárokem souhlas, ale ani se výslovně proti němu nebránil.⁸⁷ NEET se touto cestou snaží ochránit postavení dlužníka⁸⁸. Snaží se vyloučit situace, kdy pasivita dlužníka by byla způsobena neinformovaností dlužníka o sporu, která by samotným dlužníkem nebyla zaviněna. Minimální normy, které se doručování týkají, mají zaručit dostatečně vysoký standard, který zaručí možnost dlužníka účastnit se řízení. Spravedlivý proces tak, jak je požadován čl. 6 EÚLP, je v NEET naplňován ve velmi širokém pojetí.

3.4.2 Doručení s dokladem o přijetí dlužníkem

Čl. 13 odst. 1 NEET se vztahuje na dokument oznamující dlužníkovi zahájení řízení, nebo dokument, který má obdobné účinky (např. žaloba, platební rozkaz, směnečný či platební rozkaz, etc.). To, že předmětem úpravy doručení jsou dokumenty o zahájení řízení nebo dokumenty jim obdobné, je v oblasti exekučního práva výjimečné.

---

⁸⁷ „Minimální normy jsou v nařízení stanoveny pro případy, kdy je rozhodnutí soudu vydáno bez výslovného souhlasu dlužníka, tedy pro případy, kdy je jeho souhlas a nespornost pohledávky předpokládána v souladu s čl. 3 odst. 2 písm. b) a c).“ KASÍKOVÁ, M. *EET – nová fáze komunitární úpravy exekucí*, s. 10.

⁸⁸ „Nařízení stanoví minimální standardy týkající se doručování dokumentů (...), které zajišťují, že právo dlužníka na obhajobu bude respektováno.“ EUROPA (OFICIÁLNÍ STRÁNKY EVROPSKÉ UNIE), *European Enforcement order for uncontested claims*. [http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matter_s/133190_en.htm] Stav k 15.9.2009.

Obvykle se při posuzování vykonatelnosti exekučního titulu bere v potaz pouze doručení konečného rozhodnutí. Předchozí řízení není zpravidla předmětem zájmu přezkoumávání. Stejně tak neobvyklá je pozornost NEET, která je věnována poučovací povinnosti soudu vůči dlužníkovi.⁸⁹

Dokument o zahájení řízení, nebo dokument s obdobnými účinky lze doručit pouze taxativně stanoveným způsobem:

- a) *osobní doručení, při němž dlužník podepíše potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí;*
- b) *osobní doručení, při němž příslušná osoba, která doručení uskutečnila, podepíše dokument, v němž uvede, že dlužník dokument přijal nebo odepřel přijetí bez jakéhokoli oprávněného důvodu, a datum doručení;*
- c) *doručení poštou, při němž dlužník podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí;*
- d) *doručení elektronickými prostředky, jako je fax nebo elektronická pošta, při němž dlužník podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí*

Čl. 13 odst. 2 NEET se vztahuje na předvolání dlužníka k soudnímu jednání. Předvolání může být doručeno dlužníkovi shodně jako dokument oznamující dlužníkovi zahájení řízení, nebo který má obdobné účinky, nebo *ústně při předcházejícím soudním jednání o téže nároku, přičemž je uvedeno v protokolu předchozího soudního jednání.*

3.4.3 Doručení bez dokladu o přijetí dlužníkem

Vedle doručení s dokladem o přijetí dlužníkem lze dokument o zahájení řízení nebo dokument, který má obdobné účinky, a předvolání dlužníka k soudnímu jednání doručit i bez dokladu o přijetí tak, jak je stanoveno v čl. 14 odst. 1 NEET. Výslovně jsou uvedeny tyto způsoby doručení:

- a) *osobní doručení na osobní adresu dlužníka osobám, které žijí ve stejné domácnosti jako dlužník nebo jsou tam zaměstnány;*
- b) *v případě dlužníka, který je osobou samostatně výdělečně činnou nebo právnickou osobou, osobní doručení na obchodní adresu dlužníka osobám, které dlužník zaměstnává;*
- c) *uložení dokumentu v poštovní schránce dlužníka;*

---

⁸⁹ Srov. KASÍKOVÁ, M. *EET – nová fáze komunitární úpravy exekucí*, s. 10.

- d) *uložení dokumentu na poště nebo u příslušných veřejných orgánů a vložení písemného oznámení o tomto uložení do poštovní schránky dlužníka za předpokladu, že je dokument v písemném oznámení jasně označen jako dokument soudu nebo že je v dokumentu poukázáno na to, že doručení se na základě uvedeného oznámení pokládá za uskutečněné a že počínají běžet lhůty;*
- e) *doručení poštou bez dokladu podle odstavce 3, pokud má dlužník adresu v členském státě původu;*
- f) *doručení elektronickými prostředky s automatickým potvrzením o doručení za předpokladu, že dlužník s tímto způsobem doručení výslovně souhlasil předem.*

Čl. 14 odst. 1 NEET nelze použít, jestliže adresa dlužníka není známa s jistotou. Při aplikaci ustanovení o doručování je třeba brát v potaz odrážky 12 až 16 preambule NEET.

3.4.4 Doručení zástupcům dlužníka

Za podmínek stanovených v čl. 13 a v čl. 14 NEET lze dokument doručit i zástupci dlužníka. Doručování zástupci dlužníka má být použito, jestliže dlužník musí být před soudem zastoupen z povahy věci, jako je tomu např. u právnické osoby, jestliže zastoupení dlužníka před soudem jinou osobou je stanoveno zákonem, nebo jestliže dlužník zmocní jinou osobu k zastoupení před soudem.

3.4.5 Doručování v českém právním řádu před 1.7.2009

Doručování upravené v českém právním řádu prošlo významnými změnami v souvislosti s novelou OSŘ č. 7/2009 Sb. účinnou k 1.7.2009. Způsoby doručování stanovené českým právním řádem v zásadě vyhovovaly podmínkám stanovených v NEET již před touto novelou. Některé způsoby doručení však přesto tyto podmínky nesplňovaly. Šlo o doručování, kdy se soudu vrátila nevyzvednutá zásilka s celým obsahem, a doručování právnickým osobám, které fakticky nesídlily na adrese zapsané v obchodním nebo jiném věcném rejstříku.⁹⁰ Okruh osob dle §46 odst. 3, kterým šlo předat zásilku, která nebyla určena do vlastních rukou adresáta, bylo ve srovnání s čl. 14 odst. 1 písm. a) a b) NEET širší. Podle NEET nelze předat zásilku do

---

⁹⁰ „Obecně lze konstatovat, že s nařízením není slučitelné náhradní doručení podle českého procesního práva za situace, kdy se soudu vrátí nevyzvednutá zásilka s celým obsahem a doručení právnickým osobám, které na adrese rejstříkového sídla fakticky nesídlí.“ KASÍKOVÁ, M. *EET – nová fáze komunitární úpravy exekucí*, s. 10. Srov. PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 352, 353.

ruky např. sousedovi.⁹¹ Z celkového pohledu šlo ale považovat podmínky doručování v ČR za kompatibilní s podmínkami dle NEET.

3.4.6 Doručování v českém právním řádu po 1.7.2009

Doručování v českém právním řádu se novelou OSŘ č. 7/2009 Sb., značně změnilo. Veškeré změny mají přispět k urychlení civilního řízení a nemožnosti dlužníka vyhybat se soudnímu řízení nepřijímáním zásilek. Vystává však otázka, nakolik nová právní úprava respektuje požadavky stanovené minimálními normami NEET.

Způsoby doručování jsou vymezeny v § 45 OSŘ. Písemnost se má doručit při jednání nebo jiném soudním úkonu. Nelze-li písemnost takto doručit, doručí ji soud prostřednictvím veřejné datové sítě nebo datové schránky. Nelze-li písemnost ani takto doručit, doručí ji soud na žádost adresáta na jinou adresu nebo elektronickou adresu. Nelze-li písemnost doručit žádným z výše uvedených způsobů, lze ji doručit prostřednictvím doručujícího orgánu nebo účastníka řízení či jeho zástupce. Důležitým přínosem novely 7/2009 Sb., je stanovení odpovědnosti účastníka za existenci adresy pro doručování a ochranu vlastních zájmů.

V následujících podkapitolách se pokusím poukázat na to, jak lze podle novelizovaného OSŘ doručovat za dodržení podmínek stanovených v NEET. Proto se také nebudu ve svém výkladu držet členění doručování v OSŘ ale členění stanovené NEET.

Doručení s dokladem o přijetí dlužníkem

ad a) Osobní doručení, při němž dlužník podepíše potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí.

Osobnímu doručení zcela vyhovuje předání písemnosti při jednání nebo jiném soudním úkonu. O jednání či jiném soudním úkonu bývá zpravidla pořizován protokol, v takovém případě se v souladu s ust. § 50f OSŘ uvede převzetí písemnosti do tohoto protokolu. Není-li takovýto protokol pořizován, vyznačí se doručení na doručence. Doručenka je veřejnou listinou. Náležitosti doručenky jsou rozvedeny v § 50g OSŘ.

Podle požadavků NEET dlužník musí podepsat potvrzení o přijetí a toto musí být konkrétně datováno. OSŘ s takovýmto potvrzením počítá, kdy doručení je potvrzeno

---

⁹¹ KASÍKOVÁ, M. *EET – nová fáze komunitární úpravy exekucí*, s. 10.

dlužníkem tím, že tento doručenkou nebo protokol podepíše. Naplnění podmínky datace pak spočívá v tom, že v prvním případě předání písemnosti při soudním jednání nebo jiném soudním úkonu, o kterém byl vytvořen protokol, bude v protokolu o tomto úkonu datum provedení úkonu uvedeno a tím uvedeno i datum předání písemnosti. V případě doručenkou je ze zákona povinnost na této doručence datum uvádět.

ad c) *Doručení poštou, při němž dlužník podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí.*

Takovému způsobu doručení odpovídá doručení dle § 45 odst. 3 písm. a) OSŘ doručení prostřednictvím doručujících orgánů, kdy § 48 odst. 1 písm. e) OSŘ zmiňuje, že doručujícím orgánem jsou i provozovatelé poštovních služeb. Pouze provozovatelé poštovních služeb, kterým podle uzavřené poštovní smlouvy v souladu se zákonem č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů vznikne povinnost dodat zásilku obsahující písemnost, který je předepsán pro doručování písemnosti dle OSŘ, mohou doručovat dle OSŘ písemnosti. Česká pošta je držitelem poštovní licence dle zákona č. 29/2000 Sb., a může proto v souladu s OSŘ a NEET doručovat soudní písemnosti. Potvrzení o doručení a datum doručení se dle § 50f odst. 3 OSŘ uvede na doručence. Doručování podle tohoto ustanovení NEET tak musí probíhat formou *s dodejkou*. Tento způsob doručování soudních písemností je v současné době nejběžnějším způsobem.

Vedle provozovatelů poštovních služeb jsou dle § 48 odst. 1 OSŘ doručujícími orgány soudní doručovatelé, orgány justiční stráže a soudní exekutoři. Podle mého názoru doručování prostřednictvím soudních doručovatelů a orgánů justiční stáže by mohlo naplnit podmínky doručování stanovené v čl. 13 odst. 1 písm. a) NEET. Pokud jde o doručování soudními exekutory jakož i dalšími doručovacími orgány vyjmenovanými v § 48 odst. 2 OSŘ podmínky stanovené v čl. 13 NEET je otázkou zda je bude možné zahrnout pod způsoby doručování stanovené v čl. 13 odst. 1 písm. B) NEET nebo zda tyto způsoby doručování podmínky stanovené čl. 13 NEET splňovat nebudou.

ad d) *Doručení elektronickými prostředky, jako je fax nebo elektronická pošta, při němž dlužník podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí.*

Doručování písemností prostřednictvím elektronickým prostředků je rychlejší, levnější a ekologičtější. Proto tento způsob doručování stále nabývá na významu. Takto ho chápe i novela 7/2009 Sb.

Zcela nově je do OSŘ zahrnuta možnost doručení písemností prostřednictvím *veřejné datové sítě do datové schránky*. Dle ust. § 47 odst. 2 OSŘ na výzvu soudu, adresát do 3 dnů od odeslání písemnosti potvrdí přijetí písemnosti datovou zprávou opatřenou jeho zaručeným elektronickým postupem. Podrobnosti stanoví zvláštní právní předpis.⁹² Jestliže se takto zasláná písemnost vrátila soudu zpět, nebo jestliže ji adresát do 3 dnů nepotvrdí, je doručení písemnosti neúčinné. Při potvrzování písemnosti zaručeným elektronickým podpisem by mělo být automaticky uvedeno datum ve zprávě již se tento zaručený elektronický podpis zasílá. V případě, že by tomu tak nebylo, nesplňovalo by toto doručení podmínky čl. 13 odst. 1 písm. d) NEET.

Jestliže nebude možné písemnost doručit do datové schránky, lze písemnost doručovat i na jinou elektronickou adresu.

ad b) *Osobní doručení, při němž příslušná osoba, která doručení uskutečnila, podepíše dokument, v němž uvede, že dlužník dokument přijal nebo odepřel přijetí bez jakéhokoli oprávněného důvodu, a datum doručení.*

Jak již bylo řečeno v souvislosti se způsoby doručování podle čl. 13 odst. 1 písm. a) je otázkou, zda pod osobní doručení uvedené v čl. 13 odst. 2 písm. b) lze zahrnout i doručování doručujícími orgány. V užším významu jistě nikoliv, kdy osobní doručení znamená pouze přímé doručení soudu účastníkům řízení. V širším významu by však mohly být zahrnuto doručování dle § 45 odst. 3 písm. b) OSŘ prostřednictvím doručujícího orgánu, vyjma doručením prostřednictvím pošty, která je samostatně uvedena v bodu c). V tomto případě, kdy dlužník zásilku převzal, se doručení vyznačí v souladu s § 50f OSŘ na doručence

Dále tento způsob doručování zahrnuje případy, kdy doručováno bylo způsoby a), b) a d), kdy adresát odmítl zásilku převzít.. V případě, kdy dlužník zásilku odmítl převzít, se bude postupovat dle § 50c OSŘ. V takovém případě se zákon uchýlil k fikci doručení. V případě, že adresát odmítne písemnost převzít, ač byl řádně

---

⁹² Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi.

poučen o následcích nepřevzetí zásilky, považuje se zásilka za doručenou a to dnem, kdy k odepření převzetí zásilky došlo.

Doručení dle čl. 13 odst. 2 NEET je zcela v souladu s doručováním dle OSŘ. V tomto případě novela 7/2009 Sb. nic zásadního nezměnila.

Doručení bez dokladu o přijetí dlužníkem

Doklad o přijetí dlužníkem není dle NEET vyžadován v těchto případech:

ad a) *Osobní doručení na osobní adresu dlužníka osobám, které žijí ve společné domácnosti jako dlužník nebo jsou tam zaměstnány.*

O možnosti doručit písemnost osobám, které žijí s adresátem ve společné domácnosti, OSŘ nehovoří. Buďto jde o písemnosti do vlastních rukou adresáta, kdy možnost doručit je osobě žijící ve společné domácnosti není dána, nebo jde o písemnost, kdy není nutné doručení písemnosti do vlastních rukou adresáta a doručení osobě žijící ve společné domácnosti je nahrazena jinými instituty. Osoby, které jsou zaměstnány na adrese, která je zároveň adresou dlužníka, bez dalšího přebírat písemnosti nemohou. Více o možnosti zaměstnanců přebírat písemnosti bude uvedeno v dalších bodech.

ad b) *V případě dlužníka, který je osobou samostatně výdělečně činnou nebo právnickou osobou, osobní doručení na obchodní adresu dlužníka osobám, které dlužník zaměstnává.*

Ačkoliv to není v OSŘ takto výslovně upraveno, zaměstnanci budou nejspíše oprávněny k převzetí písemností. V § 50a odst. 2 OSŘ jsou vyjmenovány osoby, které mohou za konkrétní adresáty přejímat písemnosti. Zaměstnanci do této skupiny budou patřit velmi často. Nicméně tato skupina osob se se zaměstnanci zcela neshoduje. Ne každý zaměstnanec bude patřit do této skupiny a ne všechny osoby budou zaměstnanci. To, zda budou naplněny podmínky NEET, bude nutno hodnotit u každého případu zvlášť.

ad c) *Uložení dokumentu v poštovní schránce dlužníka.*

Tento případ je možný v českém právním řádu za podmínek, že není nutné doručení do vlastních rukou adresáta. Podle § 50 odst. 1 OSŘ *nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, písemnost se považuje za doručenou vhozením do schránky, datum vhození vyznačí doručující orgán na doručence a na písemnosti.* Otázkou v konkrétních

případech zůstane nejspíš, co je vymezení poštovní schránky dlužníka. Dle Důvodové zprávy k novele 7/2009 Sb., jde o domovní nebo jinou adresátem užívanou schránku.

ad d) *Uložení dokumentu na poště nebo u příslušných veřejných orgánů a vložení písemného oznámení o tomto uložení do poštovní schránky dlužníka za předpokladu, že je dokument v písemném oznámení jasně označen jako dokument soudu nebo že je v dokumentu poukázáno na to, že doručení se na základě uvedeného oznámení pokládá za uskutečněné a že počínají běžet lhůty.*

Jestliže nelze doručit přímo adresátovi, používá OSŘ fikci doručení. V případě fikce doručení se za doručenou adresátovi považuje i písemnost, kterou se mu nepodařilo doručit a která splnila zákonem stanovené podmínky pro doručení. Dle zákonem stanovených pravidel je určeno, kdy se taková písemnost považuje za doručenou a kde má adresát možnost s písemností se seznámit, resp. kde je tato písemnost uložena. Písemnost se dle § 49 odst. 3 OSŘ ukládá u provozovatele poštovních služeb, jestliže bylo doručováno prostřednictvím tohoto doručujícího orgánu. Dále se písemnost ukládá u soudu, jemuž vzhledem k nemožnosti zanechat výzvu byla písemnost vrácena. V jiných případech než je zde uvedeno se písemnost ukládá u okresní soudu, v jehož obvodu je místo doručení.

ad e) *Doručení poštou bez dokladu podle odst. 3, pokud má dlužník adresu v členském státě původu. Tento případ se bude v českém právním řádu krýt s postupem dle § 50 odst. 1 OSŘ tedy doručením do poštovní schránky.*

Vhození do schránky dlužníka lze považovat za jeden ze změkčovacích institutů ve funkci doručení. Je-li písemnost vhozena do schránky dlužníka místo toho, aby byla vrácena zpět soudu, zvyšuje se pravděpodobnost, že se dlužník s takovou písemností skutečně seznámí.⁹³ U písemností, které nejsou doručovány do vlastních rukou, se vhozením do schránky doručuje, a to v případě, že adresát není zastižen při pokusu o doručení. Institut vhození do schránky je využíván například v německé právní úpravě, kde existuje možnost doručení písemnosti vhozením do schránky.

ad f) *Doručení elektronickými prostředky s automatickým potvrzením o doručení za předpokladu, že dlužník s tímto způsobem doručení výslovně souhlasil předem.*

---

⁹³ 44. REDAKCE EPRAVO (MIC). *Připravovaná novela občanského soudního řádu.* [<http://www.epravo.cz/top/clanky/pripravovana-novela-obcanskeho-soudniho-radu-55123.html>] Stav k 24. 20. 2009.

OSŘ o automatickém potvrzení o doručení nehovoří. U doručování prostřednictvím veřejné datové sítě je nutné potvrzení zaručeným elektronickým podpisem adresáta do 3 dnů.

Vedle těchto způsobů doručování zná OSŘ doručování prostřednictvím úřední desky soudu. Tento způsob doručování není, podle mého názoru, v souladu s požadavky NEET. Rozhodnutí, které by bylo vydáno na základě takového postupu, by nenaplnovalo požadavky NEET a nemohlo by být potvrzeno za evropský exekuční titul.

Doručování bez potvrzení o převzetí dlužníkem je možné pouze tam, kde adresa dlužníka je známa s jistotou. Co se rozumí adresou pro doručování je uvedeno v § 46a a 46b OSŘ. odvolání

Doručovat lze dle NEET i zástupci dlužníka. Podmínky, za kterých lze doručovat zástupci adresát stanoví v českém právním řádu § 46c OSŘ.

3.4.7 Poskytnutí informací dlužníkovi

V řízení o vydání rozhodnutí, které by mohlo být uznáno jako evropský exekuční titul by mělo být mimo jiné zajištěno právo dlužníka na řádnou informovanost o jeho procesu. Zejména by mu měly být poskytnuty informace o tom, že je proti němu řízení vedeno, o možnosti podat proti rozhodnutí opravný prostředek a o důsledcích vyplývajících z jeho neúčasti v řízení. Všechny informace mu musí být poskytnuty řádně a včas, tak aby si mohl připravit dostatečnou obhajobu.

3.4.8 Náležitě informace o nároku pro dlužníka

Dokument o zahájení řízení, popř. dokument s obdobnými účinky musí obsahovat některé informace. Tímto způsobem má být naplněno dlužníkovo právo na poskytnutí náležitých informací o nároku. Dle čl. 16 musí výše zmíněný dokument obsahovat

- a) *jména a adresy stran;*
- b) *výši nároku;*
- c) *jestliže jsou požadovány úroky z nároku, úrokovou sazbu a období, za které je úrok splatný, pokud není k jistině v souladu s právem členského státu původu automaticky připočten zákonný úrok;*
- d) *zdůvodnění nároku*

3.4.9 *Náležitě informace pro dlužníka o procesních krocích nezbytných pro napadení nároku*

V tomto oddílu se ukrývají některé další informace, které jsou nezbytné pro to, aby dlužník mohl řádně uplatnit právo napadnout nárok. V čl. 17 NEET jsou stanoveny údaje, které musí být uvedeny v předvolání k soudnímu jednání, v dokumentu o zahájení řízení, popř. v dokumentu s obdobnými účinky nebo v poučení, které má být k takovým dokumentům připojeno. Jde o

- a) procesní požadavky pro napadení nároku včetně lhůty pro písemné napadení nároku, případně datum soudního jednání, název a adresa instituce, na kterou se má obrátit, případně kam se má dostavit, a že musí být zastoupen právním zástupcem, pokud je to povinné;*
- b) důsledky nepodání námítky nebo nedostavení se, zejména případně možnost, že rozhodnutí může být vydáno nebo vykonáno proti dlužníkovi a že mu vznikne povinnost uhradit náklady spojené se soudním řízením.*

3.4.10 *Náprava nedodržení minimálních norem*

Jestliže procesní podmínky stanovené v člancích 13 – 17 NEET nebyly splněny, lze evropský exekuční titul přesto vydat, jestliže dodatečně byly procesní nedostatky napraveny. Způsob nápravy je stanoven v čl. 18 odst. 1 NEET. Nápravu lze provést, jestliže

- a) rozhodnutí bylo doručeno dlužníkovi v souladu s článkem 13 a 14 a*
- b) dlužník měl možnost napadnout rozhodnutí pomocí řádného opravného prostředku směřujícího k celkovému přezkumu věci a byl řádně informován v rozhodnutí nebo v poučení připojeném k rozhodnutí o procesních požadavcích pro takový opravný prostředek, včetně názvu a adresy instituce, u níž má opravný prostředek podat, a lhůty pro jeho podání a*
- c) dlužník nepodal opravný prostředek proti rozhodnutí v souladu s odpovídajícími procesními požadavky.*

Pokud by nebyly splněny požadavky na doručení stanovené v člancích 13 a 14, je možné napravit tyto nedostatky i v případě, že dlužník během soudního jednání svým chováním prokáže, že daný dokument obdržel osobně, a to v dostatečném předstihu pro přípravu své obhajoby.

3.4.11 Minimální normy pro přezkum ve výjimečných případech

Rozhodnutí může být potvrzeno jako evropský exekuční titul aniž jsou dotčeny články 13 až 18 NEET pouze pokud dlužník může dle práva členského státu požádat o přezkum rozhodnutí, jestliže

a)

i) *dokument o zahájení řízení nebo dokument s obdobnými účinky, případně předvolání k soudnímu jednání byly doručeny jedním ze způsobů stanovených v článku 14 a*

ii) *doručení nebylo bez jeho zavinění uskutečněno dostatečně včas, aby mohl připravit svou obhajobu, nebo*

b) *dlužníkovi zabránila v podání námitky proti nároku vyšší moc nebo výjimečně okolnosti, které nezavinil,*

pokud v obou případech jedná bezodkladně.

Stanovením minimálních standardů NEET ani v tomto případě nevyklučuje, aby si členský stát přezkum rozhodnutí upravil vnitrostátními normami příznivěji. Dle čl. 30 NEET mají členské státy o přezkumu dle čl. 19 NEET informovat Komisi.

ČR uvedla, že okresní soudy postupují podle § 58 a §201-243d OSŘ, tj. podle ustanovení o prominutí zmeškání lhůty a o řádných a mimořádných opravných prostředcích.

NEET nevyžaduje čistě formální plnění svých požadavků. NEET se snaží vyhnout rozsudkům, které by vedly k přílišnému zdůraznění nesplnění dosti podrobných formálních podmínek v případech, kdy se dlužník snaží prostřednictvím absence naplnění podmínek NEET vyhnout nepříznivému rozsudku.

3.4.12 Naplnění minimálních norem v českém právním řádu

České procesní právo, jak již jsem zmínila s ohledem na způsoby doručení, podmínky stanovené v NEET v zásadě splňuje. Přesto však lze nalézt způsoby doručování, které podmínky NEET nenaplní. V takovém případě rozhodnutí vydané na základě procesního postupu, v němž by písemnosti byly doručovány, nemohlo být potvrzeno jako evropský exekuční titul. Přesto novela 7/2009 Sb., představuje pro procesní právo obecně přínos. Na jejím základě dochází k značnému urychlení a zlevnění doručování. Doručování a další úkony zmiňované v této kapitole provedené dle platného českého práva by neměly být v zásadě významnou překážkou pro uznávání

rozhodnutí jako evropského exekučního titulu a pro jejich výkon v jiných členských státech.

3.5 Kapitola IV – Výkon

3.5.1 *Vykonávací řízení*

Vykonávací řízení se řídí právem členského státu. NEET upravuje pouze dílčí otázky. Dle článku 20 odst. 1 NEET *Rozhodnutí potvrzené jako evropský exekuční titul se vykoná za týchž podmínek jako rozhodnutí vydané v členském státě výkonu.*

Donucovacím orgánům členského státu, v němž má být výkon proveden, má dlužník poskytnout

- a) *vyhotovení rozhodnutí, který splňuje podmínky nezbytné pro jeho ověření a*
- b) *vyhotovení potvrzení evropského exekučního titulu, které splňuje podmínky nezbytné pro jeho ověření a*

Podmínky nezbytné pro ověření ve státě výkonu jsou stanoveny právním řádem státu původu.

- c) *v případě potřeby přepis potvrzení evropského exekučního titulu nebo jeho překlad do úředního jazyka členského státu výkonu nebo, pokud má tento členský stát více úředních jazyků, do úředního jazyka nebo jednoho z úředních jazyků soudního řízení místa, kde se o výkon usiluje, v souladu s právními předpisy tohoto členského státu nebo do jiného jazyka, který členský stát výkonu označil za přijatelný. Každý členský stát může označit úřední jazyk či jazyky orgánů Evropského společenství, které nejsou jeho jazyky a které přijímá pro vyhotovení potvrzení. Překlad musí potvrdit osoba, která je k tomu v jednom z členských států pověřena.*

Otázkou zůstává, ve kterých případech je překlad potvrzení evropského exekučního titulu nezbytný.⁹⁴ Potvrzení evropského exekučního titulu je vydáváno na formuláři, který je vícejazyčný.

Věřitel nemusí v členském státě výkonu složit jistotu, kauci či vklad nebo jinak nazvaný zajišťovací peněžitý institut, kdy se skládá určitá peněžitá částka, jen z důvodu, že je cizí státní příslušník, nebo že nemá bydliště ani nepobývá v členském

---

⁹⁴ Dle Stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru k Návrhu na Nařízení Rady (ES) zavádějícího evropský exekuční titul pro nesporné nároky, EV C 85, 8. 4. 2003, sub 5. 1. budou tyto případy více než výjimečné.

státě výkonu. To znamená, že ani v případě, že věřitel má jiné občanství než občanství EU nebo má bydliště nebo pobyt v jiném státě než v členském státě EU, nemusí tento skládat žádnou peněžitou jistotu či podobný zajišťovací peněžitý vklad.⁹⁵ Věřitelé z nečlenských států mají stejné postavení jako věřitelé pocházející s členských států.

3.5.2 Zamítnutí výkonu

Výkon rozhodnutí lze zamítnout pouze, jestliže je *rozhodnutí potvrzené jako evropský exekuční titul neslučitelné s dřívějším rozhodnutím v kterémkoli členském státě nebo ve třetí zemi, pokud*

- a) *se dřívější rozhodnutí týkalo téže věci mezi stejnými stranami a*
- b) *bylo dřívější rozhodnutí vydáno v členském státě výkonu nebo splňuje podmínky nezbytné pro jeho uznání v členském státě výkonu a*
- c) *proti neslučitelnosti nebyla a nemohla být při soudním řízení v členském státě původu vznesena námitka.*

Na návrh dlužníka lze tedy odeprít výkon rozhodnutí pouze v případě, že rozhodnutí, které nabylo platnosti evropského exekučního titulu, se neslučuje s rozhodnutím, které již bylo dříve vydáno.

Vezmeme-li za určující gramatický výklad ustanovení, vyvodíme z něj, že je možné rozhodnutí, které je neslučitelné s jiným dřívějším rozhodnutím, jako evropský exekuční titul uznat. Nemožné je pouze toto rozhodnutí jako evropský exekuční titul vykonat. Tento výklad však vede v praxi k neřešitelným situacím, a je proto mnohými autory považován za nesprávný.⁹⁶ Výklad, že nepřípustné je již samotné uznání rozhodnutí jako evropského exekučního titulu plyne i z výkladu ustanovení Nařízení Brusel I čl. 34 odst. 4 a ZMPS §64 písm. b).

Otázkou je, zda NEET se vztahuje i na situace, kdy věřiteli nejde o samotný výkon rozhodnutí ale pouze o uznání rozhodnutí jako evropského exekučního titulu. Dle čl.

---

⁹⁵ EUROPA (OFICIÁLNÍ STRÁNKY EVROPSKÉ UNIE)., *European Enforcement order for uncontested claims*.
[http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/133190_en.htm] Stav k 15.9.2009.

⁹⁶ „Představme si např. situaci, kdy ve sporu o zaplacení peněžité pohledávky žalovaný na svou obranu uplatní vůči žalobci peněžitou pohledávku, kterou mu za žalobce přiznává cizí rozhodnutí opatřené osvědčením EET. Žalobce však na tuto námitku předloží protichůdné pravomocné dřívější rozhodnutí, které splňuje podmínky uznání kladené vnitrostátním, mezinárodním či evropským právem. Představa, že by soud měl v takové situaci automaticky uznat rozhodnutí předložené žalovaným dlužníkem, je dle našeho názoru absurdní.“ ZVOLSKÝ, L., *Evropský exekuční titul pro nesporné nároky*, s. 39.

1 NEET je účelem NEET *zjednodušení uznání a výkonu rozhodnutí*, nikoliv tedy pouze uznání rozhodnutí, a situace kdy věřitel požaduje pouze uznání rozhodnutí, by tedy neměly být zahrnuty do působnosti NEET.⁹⁷

NEET výslovně znemožňuje v členském státě výkonu přezkum rozhodnutí ve věci samé.

3.5.3 Dohody se třetími zeměmi

NEET nevyklučuje aplikaci dohod, které uzavřely členské státy před přijetím NEET v souladu s podmínkami Bruselské úmluvy a které byly přijaty za účelem toho, *že nebudou uznávat rozhodnutí vydaná zejména v jiných smluvních státech této úmluvy proti odpůrcům, kteří mají bydliště nebo se obvykle zdržují ve třetí zemi, pokud v případech stanovených v článku 4 uvedené úmluvy lze rozhodnutí opřít pouze o pravomoc stanovenou v čl. 3 druhém pododstavci uvedené úmluvy.*

3.5.4 Zastavení nebo omezení výkonu

Jestliže dlužník napadl rozhodnutí, které bylo potvrzeno jako evropský exekuční titul, a to včetně žádosti o přezkum dle čl. 19 NEET, nebo jestliže dlužník podal žádost o opravu nebo zrušení potvrzení evropského nařízení výkonu dle čl. 10 NEET, může též podat žádost, na základě které může příslušný soud, popř. jiný orgán v členském státě výkonu

- a) *omezit vykonávací řízení na ochranná opatření nebo*
- b) *podmínit výkon poskytnutím jistoty, kterou stanoví nebo*
- c) *za výjimečných okolností vykonávací řízení zastavit*

V českém právu přicházejí v úvahu

ad a) zajišťovací opatření podle OSŘ

ad b) složení jistoty podle ZMPS (srov. § 51 ZMPS)

ad c) zastavení výkonu rozhodnutí podle OSŘ (§ 268 a 269 OSŘ)

Zajišťovací opatření podle OSŘ

Podle § 78 OSŘ lze důkazy zajistit ze dvou důvodů. Prvním důvodem je obava, že důkaz nebude možné později provést. Druhým důvodem je obava, že důkaz později bude možné provést ale pouze s velkými obtížemi. Zajištění důkazu lze provést již před zahájením řízení, ale pouze na návrh. V průběhu řízení lze důkaz zajistit i bez

---

⁹⁷ Srov. ZVOLSKÝ, L., *Evropský exekuční titul pro nesporné nároky*, s. 36.

návrhu. Zajištění důkazu provádí předseda senátu způsobem, který je předepsaný pro důkaz, o který jde. Za zajišťovací opatření lze brát i předběžná opatření dle § 74, 76a a 76b OSŘ.

Složení jistoty podle ZMPS

Odpůrce může soudu navrhnout, aby navrhovatel složil soudem určenou jistotu, je-li navrhovatel cizincem. Jistota má být za náklady řízení. Řízení může být zastaveno v případě, že navrhovatel nesloží jistotu v lhůtě mu poskytnuté.

Ust. § 51 odst. 2 ZMPS stanoví výjimky, kdy jistotu uložit nelze. Jde o případ, kdy ve věci odpůrce již jednal nebo vykonal procesní úkon a to přesto, že věděl, že navrhovatel není českým občanem. Dále jde o případ, kdy ve státě jehož je navrhovatel občanem není obdobná jistota po českém občanu žádána. Není zde tak dána podmínka reciprocity. Třetí případ je splněn tehdy, má-li navrhovatel na českém území nemovitý majetek v ceně, která by byla dostačující k úhradě odpůrcových nákladů. Jistota dále nemůže být požadována, je-li návrh na zahájení řízení vyřizován platebním rozkazem, včetně elektronického platebního rozkazu. A konečně nelze jistotu požadovat po navrhovateli, který je osvobozen od soudních poplatků a záloh.

Zastavení výkonu podle OSŘ

V ust. § 268 OSŘ jsou vyjmenováno osm případů, kdy bude výkon rozhodnutí zastaveno.

Za prvé jde o případ, kdy výkon řízení byl nařízen předtím než se rozhodnutí stalo vykonatelným. Druhým případem je stav, kdy rozhodnutí, které bylo exekučním titulem, bylo zrušeno nebo přestalo být účinné. Třetí případ nastane tehdy, jestliže zastavení výkonu rozhodnutí navrhne ten, kdo navrhl předtím jeho nařízení. Čtvrtým případem je stav, kdy výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho vyloučeny. Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže vyjde najevo, že výtěžek nepostačí ani na krytí nákladů výkonu. V šestém případě dojde k zastavení výkonu rozhodnutí, jestliže bude pravomocně rozhodnuto, že výkon postihuje majetek, k němuž má třetí osoba právo, které výkon rozhodnutí nepřipouštějí. Sedmý případ poukazuje na to, že výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže právo po vydání rozhodnutí zaniklo. Osmý případ je obecný, kdy se pod tento bod dají zahrnout všechny další nemožnosti výkonu rozhodnutí. Obecně je zde stanoveno, že tu je jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat. Ačkoliv se tedy na první pohled zdá, že jde o výčet taxativní, poslední bod

rozšiřuje působnost tohoto ustanovení o předem neomezené důvody, pro něž lze výkon rozhodnutí zastavit.

V odst. 2 – 4 § 268 OSŘ jsou pak zmíněny speciální skutečnosti, které zapříčiňují zastavení výkonu rozhodnutí. Výkon rozhodnutí může zastavit pouze soud a to i bez návrhu.

3.6 Kapitola V – Soudní smír a úřední listiny

Vedle soudních rozhodnutí lze podle NEET za exekuční tituly, které lze potvrdit jako evropské exekuční tituly, považovat i soudní smíry a úřední listiny, pokud splňují nařízením stanovené podmínky. V případě, kdy exekučním titulem je soudní smír nebo úřední listina, se použijí ustanovení o rozhodnutích podle potřeby.

3.6.1 Soudní smír

Smír týkající se nároku ve smyslu čl. 4 odst. 2, který schválil soud, nebo který v průběhu řízení uzavřel soud a který je vykonatelný v členském státě, v němž byl schválen nebo uzavřen, je na žádost soudu, který jej schválil nebo u kterého byl uzavřen, pomocí vzorového formuláře uvedeného v příloze II potvrzen jako evropský exekuční titul.

Smír, který byl potvrzen jako evropský exekuční titul v členském státě původu, se vykoná v ostatních členských státech, aniž je zapotřebí prohlášení o vykonatelnosti a aniž je možné proti jeho vykonatelnosti podat protest.

3.6.2 Úřední listiny

Úřední listina, týkající se nároku ve smyslu čl. 4 odst. 2, která je vykonatelná v jednom členském státě, je na žádost orgánu určeného členským státem původu potvrzena pomocí vzorového formuláře uvedeného v příloze III jako evropský exekuční titul.

Úřední listina, která byla potvrzena jako evropský exekuční titul v členském státě původu, se vykoná v ostatních členských státech, aniž je zapotřebí prohlášení o vykonatelnosti a aniž je možné proti jeho vykonatelnosti podat odpor.

Český právní řád pojem úřední listiny nezná. Běžně je tak tento pojem zaměňován s pojmem veřejná listina. Pojem veřejná listina však nemá českým právem přesně

definovaný obsah.⁹⁸ V § 134 OSŘ je stanoveno souvislosti s pojmem veřejná listina toto: *Listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními předpisy prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o nařízení nebo prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno. Zvláštní právním předpis prohlašuje za veřejnou listinu též notářský zápis a jeho stejnopis. Ve smyslu nařízení je tedy úředními listinami třeba chápat „takové listiny, které byly pořízeny v rámci výkonu úřadu, a nejsou vydány soudem nebo jiným státním orgánem.“⁹⁹ Do tohoto vymezení se tak včlení i notářské zápisy a jejich stejnopisy.*

3.7 Změny v českém právním řádu v souvislosti s přijetím NEET

3.7.1 Přípravovaná novela OSŘ a ZMPS

V březnu roku 2005 ministerstvo spravedlnosti předložilo Legislativní radě vlády návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů. (dále jen jako „návrh zákona“) Změna OSŘ zněla v první části tohoto zákona takto.

§ 200 ba Řízení o potvrzení evropského exekučního titulu

- 1. Soud bez zbytečného odkladu za podmínek stanovených přímo použitelným právním předpisem Evropských společenství upravujícím evropský exekuční titul pro nesporné nároky rozhodne o vydání potvrzení evropského exekučního titulu.*
- 2. K řízení o vydání potvrzení evropského exekučního titulu je příslušný soud, který rozhodoval ve věci v době, kdy byly splněny podmínky vzniku nesporného nároku podle přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství. Byly-li tyto podmínky splněny v případě veřejné listiny, je příslušným obecný soud oprávněného.“*

3.7.2 Novela 233/2006 ve vztahu k OSŘ

Návrh zákona trpěl nedostatky a byl proto vrácen ministerstvu k dopracování. V návrhu zákona nebyla vymezena příslušnost soudu. Nebyl určen způsob zahájení

---

⁹⁸ Srov. JINDŘICH, M. *Úřední listina jako EET a notářský zápis jako titul pro výkon rozhodnutí*, s. 12.

⁹⁹ JINDŘICH, M. *Úřední listina jako EET a notářský zápis jako titul pro výkon rozhodnutí*, s. 12.

řízení. Nebyli stanoveni účastníci. Bez povšimnutí zůstala forma rozhodnutí a případně opravný prostředek.¹⁰⁰

Ministerstvo spravedlnosti původní návrh zákona přepracovalo a 4. srpna 2005 předložilo Legislativní radě vlády přepracovaný návrh zákona v tomto znění:

Část první: Změna občanského soudního řádu

Čl. 1 Řízení o potvrzení evropského exekučního titulu

§ 200 ba (novelou 7/2009 Sb. byl § 200ba přejmenován na § 200ua)

1. Na návrh oprávněného ze soudního rozhodnutí, soudního smíru nebo úřední listiny, které splňují podmínky podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství k potvrzení jako evropský exekuční titul, rozhodne soud usnesením za podmínek stanových přímo použitelným předpisem Evropských společenství.

Řízení o potvrzení evropského exekučního titulu lze zahájit pouze na návrh. Aktivní legitimaci k podání návrhu má pouze oprávněný z rozhodnutí, soudního smíru nebo veřejné listiny, o jehož potvrzení jako evropského exekučního titulu se jedná. Tedy ta osoba, které z těchto exekučních titulů plyne hmotněprávní nárok. Obsah návrhu musí být v souladu s § 42 odst. 4 OSŘ, musí v něm být uvedeno, kdo je oprávněný a jaké rozhodnutí, soudní smír, notářský nebo exekuční zápis¹⁰¹, má být potvrzen za evropský exekuční titul

Dle důvodové zprávy je třeba úřední listinou ve smyslu čl. 4 odst. 3 NEET nutno rozumět dokument za splnění těchto podmínek:

- jako úřední listina byl formálně vyhotoven nebo registrován,
- jeho ověření souvisí s jeho podpisem a obsahem,
- jeho ověření provedl orgán moci veřejné, popř. jiný orgán k tomuto zmocněný státem původu.

Za takovýto dokument lze považovat i ujednání o vyživovací povinnosti uzavřené se správními orgány nebo jimi ověřené.

Potvrzení o evropském exekučním titulu bude vydávat soud na vzorových formulářích v souladu s NEET. Formou potvrzení je usnesení. V průběhu řízení bude

---

¹⁰⁰ Srov. MELICHAROVÁ, A. *Problematika zavedení evropského exekučního titulu pro nesporné nároky do právního řádu České republiky*, s. 26, 27.

¹⁰¹ „V případě, že oprávněný navrhuje, aby soud opatřil potvrzením notářský nebo exekutorský zápis, připojí k návrhu i tuto veřejnou listinu. Soudní rozhodnutí nebo soudem schválený smír je soudu k dispozici, neboť řízení probíhá před soudem, který je vydal, resp. schválil.“ ŠKÁROVÁ, M. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*, s. 689.

soud přihlížet k podmínkám potvrzení evropského exekučního titulu stanovených v NEET.

2. K řízení o potvrzení evropského exekučního titulu je příslušný soud, který rozhodoval ve věci v době, kdy byly splněny podmínky vzniku nesporného nároku podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství. Byly-li tyto podmínky splněny v případě úřední listiny, je k nařízení příslušný obecný soud oprávněného.

Novela předpokládá, že i pro úřední listiny bude věcně příslušným k vydání potvrzení soud. Novela se tak snaží zamezit případným budoucím kompetenčním sporům, které by, vzhledem k nedostatečné pojmové přesnosti a neuzavřenosti pojmu úřední listiny, pravděpodobně poměrně často nastaly. Tím, že je věcně příslušný pouze jeden orgán, soud, se celý proces vydávání značně zjednodušuje.

3. Účastníkem řízení je oprávněný.

Takovéto vymezení účastníků řízení je zcela v souladu s § 94 odst. 2 OSŘ.

4. Proti usnesení o potvrzení evropského exekučního titulu není odvolání přípustné.

Bylo-li přesto odvolání proti tomuto usnesení podáno, musí jej soud v souladu s § 218 odst. c) OSŘ odmítnout.

Novela v této podobě prošla oběma komorami parlamentu a byla podepsána prezidentem republiky. S platností ke 25. dubnu 2006 byla pod číslem 233/2006 vyhlášena ve sbírce zákonů.

3.7.3 Novela 233/2006 ve vztahu k ZMPS

Část druhá: Změna zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním

Čl. II

- 1. v § 68a zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů, se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:*
- 2. Rozhodnutí justičních orgánů členských států Evropské unie v občanskoprávních věcech a obchodních věcech, která jsou v souladu s přímo použitelným předpisem Evropských společenství potvrzena jako evropský exekuční titul, nepodléhají povinnosti prohlášení vykonatelnosti podle tohoto zákona. Výkon těchto rozhodnutí probíhá v souladu s podmínkami stanovenými přímo použitelným předpisem Evropských společenství.*

Tímto ustanovením je stanovena výjimka z obecných zásad výkonu a uznávání dle ZMPS, které jsem nastínila již výše. Tímto ustanovením odkazuje zákon na úpravu dle NEET.

Zákon 233/2006 Sb. dílčím způsobem ovlivnil i zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích v pozdějším znění.

4 Evropský platební rozkaz

4.1 Preambule

4.1.1 Přípravná jednání

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu bylo přijato Evropským parlamentem a Radou evropské unie. Proces přijímání byl obdobný přijetí NEET, v podrobnostech proto odkazují na kapitolu, která se týká evropského exekučního titulu.

Při jeho přijetí Rada a Evropský parlament vycházely z návrhu Komise. V potaz braly stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru. Přijímání návrhu NEPR probíhalo v souladu s SES, zejména pak s čl. 61 písm. c), 67 odst. 5, čl. 65 a s čl. 251 SES. Podrobněji o těchto člancích bylo pojednáno v rámci výkladu o NEET.

Jedním z cílů společenství je dle odrážky 1 preambule NEPR *zachovat a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zajištěn volný pohyb osob*. Právě z tohoto důvodu společenství přijímá opatření v oblasti justiční spolupráce ve věcech civilních s mezinárodním prvkem. Tato spolupráce by měla přispět k řádnému fungování trhu v rámci společenství. Dle čl. 65 písm. c) SES se takovými opatřeními rozumí *odstraňování překážek řádného průběhu občanskoprávních řízení, popřípadě podporou slučitelnosti úprav občanskoprávních řízení v členských státech*.

Jak je stanoveno v odrážce 3 preambule NEPR dne 15. a 16. října 1999 Evropská rada vyzvala Radu a Komisi k přípravě nových předpisů nezbytných pro *hladkou soudní spolupráci a lepší přístup k právu*. Konkrétně byly zmíněny platební rozkazy.

Dne 30. listopadu 2000 přijala Rada k provádění zásady vzájemného uznávání soudních rozhodnutí společný program opatření Komise a Rady. Program připouští možnost zavést *zvláštní jednotný nebo harmonizovaný postup, stanovený v rámci Společenství, k získání soudního rozhodnutí v konkrétních oblastech včetně oblasti nesporných nároků*. Vytvoření evropského platebního rozkazu tvořilo až druhou fázi programu po té, co byl připraven evropský exekuční titul. V této době ještě nebylo jasné, zda se evropský platební rozkaz bude týkat pouze přeshraničních případů, nebo zda bude aplikován i na čistě vnitrostátní kauzy.¹⁰² NEPR nebylo připravováno jako

---

¹⁰² Stov. CORREA DELCASSO, J.P. *La proposition de règlement instituant une procédure européenne d'injonction de payer*, s. 148-149.

samostatné nařízení, ale jako logické doplnění a rozvedení NEET.¹⁰³ Mezi těmito nařízením je podobnost, která je zcela cílená. Evropský platební rozkaz je de facto evropským exekučním titulem, jehož výkon se však neřídí NEET ale NEPR. Úprava výkonu evropského platebního rozkazu v NEET však pokračuje v cestě, kterou nastavilo právě NEET. Narozdíl od NEET, který se spokojil s volným pohybem rozhodnutí bez toho, aby unifikoval řízení, která těmto rozhodnutím předcházela, NEPR vytváří zvláštní evropské jednotné soudní řízení, jehož výsledkem je vydání evropského platebního rozkazu.¹⁰⁴

Tento připravovaný postup byl zaveden do Haagského programu přijatého Evropskou radou 5. listopadu 2004. Haagský program vyzýval k dalším pracím na evropském platebním rozkazu.

Dne 20. prosince 2002 byla Komisí přijata *Zelená kniha o řízení o evropském platebním rozkazu a o opatřeních ke zjednodušení a urychlení řízení o sporech týkajících se drobných pohledávek*¹⁰⁵. Zelená kniha se zabývá obecnými otázkami evropského platebního rozkazu a v rámci této kapitoly analyzuje i dva typy platebních rozkazů tak, jak se vyskytují v jednotlivých členských státech.¹⁰⁶ V další kapitole kniha rozebírá rozsah působnosti nařízení. Například zda se má nařízení týkat pouze peněžních nároků, zda má nařízení být aplikovatelné pouze do určité peněžní částky, nebo zda mají být některé nároky a jaké z působnosti nařízení vyloučeny. Na základě tohoto dokumentu tak probíhaly diskuze, jaká možná pravidla budou ovládat evropské řízení (ať již zcela jednotné nebo harmonizované) pro vymáhání nesporných nároků. Zelená kniha se kromě NEPR zabývala i Nařízením o drobných nárocích.

Původní návrhy NEPR

Představy o úpravě Řízení o evropském platebním rozkazu prošly dynamickým vývojem. Dnešní pojetí NEPR se od původních plánů výrazně liší.

Evropská Komise zprvu nezamýšlela automatickou vykonatelnost nařízení. Vykonatelnost se měla řídit postupem upraveným v Nařízení Brusel I, popř. NEET.

---

¹⁰³ Srov. CORREA DELCASSO, J.P.. *La proposition de règlement instituant une procédure européenne d'injonction de payer*, s. 164.

¹⁰⁴ Srov. LOPEZ DE TEJADA, MARIA – D'AVOUT, LOUIS. *Les non-dits de la procédure européenne d'injonction de payer*, s. 724, 725.

¹⁰⁵ Resp. Zelená kniha o evropském rozkazním řízení a opatřeních ke zjednodušení a urychlení soudních sporů o drobných pohledávkách. Srov. HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, s. 803.

¹⁰⁶ Srov. BRODEC, J. *Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz*, s. 1032.

Automatická vykonatelnost nařízení byla schválena díky iniciativě většiny členských států.

Původní řízení mělo být dvoustupňové. Nejdříve měla být dlužníku zaslána výzva k zaplacení a teprve, pokud by nebyl podán dlužníkem odpor, evropský platební rozkaz. Pro členské státy byla však takováto úprava příliš komplikovaná a finančně náročná.

Oproti původnímu návrhu dospělo nařízení k značnému zúžení věcné působnosti. Původně totiž návrh neobsahoval podmínku přeshraničních případů. Pro politické důvody spíše než právní však tento návrh Komise neprošel.¹⁰⁷

4.1.2 Principy nařízení

Principy rychlosti a účinnosti

Dle odřádky 9 preambule NEPR je účelem nařízení *zavedením řízení o evropském platebním rozkazu zjednodušit a urychlit řízení o sporech v přeshraničních případech týkajících se nesporných peněžních nároků a snížit náklady na ně a umožnit volný pohyb evropských platebních rozkazů ve všech členských státech stanovením minimálních norem, díky jejichž dodržování bude zbytečné zahajovat v členském státě výkonu jakékoli mezitímní řízení před uznáním a výkonem.*

V *odřádku 6* preambule NEPR je zdůrazněn význam rychlého a účinného vymáhání splatných nesporných pohledávek, jejichž nesplácení věřitelům způsobuje platební neschopnost, kde jde o jeden z nejvýznamnějších důvodů platební neschopnosti hospodářských subjektů (zvláště malých a středních podniků) v rámci Evropské unie. Rychlé a účinné řešení této problematiky je v zájmu jednotlivých členských států EU. Všechny členské státy čelí problematice vymáhání nesporných pohledávek ve svém vnitrostátním procesním právu. Některé členské státy upravují platební rozkaz ve zvláštním řízení. Podrobněji o některých z nich již bylo hovořeno výše. Tato řízení prokazují vyšší efektivitu způsobu zajištění pohledávky, co do jeho rychlosti a nižší

---

¹⁰⁷ V průběhu přijímání NEPR probíhala diskuze, zda má nařízení být aplikovatelné pouze na případy, kdy věřitel a dlužník mají bydliště nebo sídlo v různých členských státech, nebo zda se má vztahovat i na případy vnitrostátní. Komise zastávala stanovisko, že nařízení má být použitelné i na případ čistě vnitrostátní. Rada EU byla pro omezení působnosti pouze na přeshraniční případy. Srov. ŠPÍČKA, M. Evropský platební rozkaz rozděluje evropské zákonodárce. [www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-platebni-rozkaz-rozdeluje-evropske-zakonodarce-31120.html] Stav k 24. 10. 2009.

míry finanční náročnosti.¹⁰⁸ Úspěchy, které jednotlivé členské státy nabyly, ale nejsou zdaleka na stejné úrovni.

Platební rozkazy podle toho, jak jsou upraveny ve vnitrostátních právních systémech jednotlivých členských států, lze dělit do dvou základních skupin. První skupina vyžaduje, aby žalobce poskytl písemný důkaz potvrzující jeho nárok. Druhá skupina je charakteristická tím, že se soud při vydávání platebního rozkazu vůbec nezabývá meritorními otázkami.¹⁰⁹ Podrobněji o této problematice opět viz výše.

Nedostatečná přeshraniční prostupnost vymáhání nesporných pohledávek brání v přístupu k právu a spravedlnosti v přeshraničních případech. V důsledku toho je narušena hospodářská soutěž v rámci vnitřního trhu Evropské unie. „*S tím lze plně souhlasit, ani podle českého práva nelze platební rozkaz vydat, má-li být doručen žalovanému do ciziny [§ 172 odst. 2 písm. c) OSŘ]*¹¹⁰

Další principy nařízení

Řízení podle NEPR je ve vztahu k jiným právním předpisům chápáno jako volitelné a dodatečné. Postup dle NEPR tvoří pro žalobce pouze alternativu vedle postupu dle vnitrostátního práva, nebo jiných komunitárních norem.¹¹¹ NEPR je založeno na principu subsidiarity.¹¹² Žalobce má mít nadále možnost využít prostředků, které mu nabízí příslušné vnitrostátní právo. NEPR se také nesnaží o harmonizaci jednotlivých vnitrostátních právních řádů členských států Evropské unie, ani vnitrostátní právní řády v této problematice nenahrazuje.

V zájmu toho, aby administrativa spojená s řízením podle NEPR byla velmi jednoduchá a v zájmu možnosti využití automatizovaného zpracování údajů, má být komunikace mezi soudem a stranami řízení podle NEPR široce založena na využití vzorových formulářů.¹¹³ Jde o projev principu co nejjednodušší procedury, který by

---

¹⁰⁸ BOSCHIERO, N. *The forthcoming European enforcement order: towards a European law-enforcement area*, s. 406.

¹⁰⁹ BOSCHIERO, N. *The forthcoming European enforcement order: towards a European law-enforcement area*, s. 407.

¹¹⁰ PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 360.

¹¹¹ Srov. FAWCETT, J. – CARRUTHERS, J.M. *Private international law*, s. 644.

¹¹² Srov. PAVLOVÁ, B. – DOLEŽEL, V. *Evropský justiční prost ve věcech civilních*, s. 3.

¹¹³ „*Snadnost a rychlost nového řízení, kterých by mělo být ve srovnání s již existujícími postupy vymáhání tzv. přeshraničních pohledávek dosaženo, má spočívat jednak v komunikaci účastníků řízení se soudem prostřednictvím formulářů, které jsou přílohami nařízení a jsou dostupné ve všech úředních jazycích EU, jednak ve stanovení lhůt pro činění některých úkonů soudu.*“ KRÁLOVÁ, M., *Nařízení (ES) o evropském platebním rozkazu*, s. 71.

měl hrát v NEPR zásadní roli.¹¹⁴ Podávání návrhů a vydávání rozhodnutí prostřednictvím formulářů není záležitostí pouze NEPR, ale je celkovým trendem v nařízeních EU. Formulářová metoda nejlépe umožňuje co nejvíce usnadnit soudní proces, který má přeshraniční rozměr.¹¹⁵

V odrážce 12 preambule NEPR jsou vyjádřeny meze při určování příslušnosti soudu, který má rozhodnout o vydání evropského platebního rozkazu. Státy by měly dbát na zajištění přístupu ke spravedlnosti.

V odrážce 27 preambule NEPR je stanovena jedna z nejdůležitějších zásad, na kterých řízení o vydání evropského platebního rozkazu stojí. *Na evropský platební rozkaz vydaný v jednom členském státě, který se stal vykonatelným, by se mělo pro účely výkonu pohlížet tak, jako kdyby byl vydán v členském státě, v němž se o jeho výkon žádá.* Řízení o vydání evropského platebního rozkazu musí být založeno na vzájemné důvěře ve výkon spravedlnosti v členských státech¹¹⁶. Za tohoto předpokladu lze mít za to, že jsou splněny všechny podmínky pro vydání evropského platebního rozkazu a že rozkaz může být vykonán ve všech ostatních členských státech i bez soudního přezkumu řádného používání minimálních procesních norem v členském státě, kde má být rozkaz vykonán.

Při vydání NEPR byl zachován princip subsidiarity a proporcionality.

4.1.3 Náležitosti návrhu na vydání evropského platebního rozkazu

Odrážka 13 preambule NEPR stanoví určité náležitosti návrhu na vydání evropského platebního rozkazu, kterých by měl žalobce při předkládání tohoto návrhu dbát. V návrhu musí být uvedeny *informace, které jsou postačující k jasnému určení nároku a jeho odůvodnění, aby byl žalovaný s to si na základě těchto informací zvolit, zda podá odpor nebo nebude nárok popírat.*

Žalobce by měl podat popis důkazních prostředků, které může předložit na podporu svých tvrzení. Formulář, který má žalobce využít k podání návrhu, by měl být žalobci nápomocen v tom, že by měl obsahovat seznam typických důkazních prostředků, které jsou obvyklé pro prokazování peněžních nároků.

---

¹¹⁴ Srov. PAVLOVÁ, B. – DOLEŽEL, V. *Evropský justiční prostor ve věcech civilních*, s. 4.

¹¹⁵ Srov. LOPEZ DE TEJADA, MARIA – D'AVOUT, LOUIS. *Les non-dits de la procédure européenne d'injonction de payer*. *Revue critique de droit international*, 2007, roč. 96, č. 4, s.732.

¹¹⁶ „Evropské rozkazní řízení by mělo probíhat ve všech členských státech v zásadě stejně, čímž by měl být zajištěn vysoký stupeň právní jistoty a s ním související vzájemné důvěry členských států v dodržení zásad ochrany procesních práv účastníků řízení.“ HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*. s. 803.

Odrážka 15 zdůrazňuje, že *podání návrhu na vydání evropského platebního rozkazu by mělo být spojeno se zaplacením veškerých příslušných soudních poplatků.*

Soud by měl posoudit opodstatněnost návrhu a zjevně neoprávněné nároky a nepřípustné návrhy vyloučit, resp. odmítnout. Není nutné, aby posouzení návrhu provedl soudce. Proti odmítnutí návrhu nelze podat opravný prostředek. Tím však není dotčena možnost postupu dle vnitrostátního práva členského státu.

4.1.4 Obecně o minimálních normách

Evropský platební rozkaz má dle odrážky 18 preambule NEPR poskytnout žalovanému určité základní informace. Především má být žalovaný informován o tom, jaký další možný scénář může spor mít. Tedy, že i nadále může žalovaný zaplatit žalobci požadovanou peněžitou částku, nebo může proti evropskému platebnímu rozkazu podat ve lhůtě 30 dnů odpor. Dále by měly být žalovanému poskytnuty úplné informace o nároku, který žalobce uplatňuje. Žalovanému by dále měl být objasněn právní význam evropského platebního rozkazu. Zejména by mu měly být objasněny důsledky, které nastanou v případě, že žalovaný nárok nepopře.

V odrážce 19 preambule NEPR je zdůrazňován smysl úpravy *minimálních norem*, která je velmi konkrétní a podrobná. Je zde poukazováno na rozdíl v pravidlech občanského soudního řízení, zvláště je zdůrazňován rozdíl v pravidlech doručování. NEPR výslovně zmiňuje, že za nedostatečné považuje doručení na základě právní domněnky.

Doručováním se NEPR podrobněji zabývá v člancích 13 a 14. V preambuli NEPR poukazuje na to, že všechny způsoby doručení, které ono samo připouští, jsou založeny, ne-li na absolutní jistotě doručení, tak alespoň na velmi vysokém stupni pravděpodobnosti skutečného doručení dokumentu adresátovi.

4.1.5 Obecně o odporu

Žalovaný může proti evropskému platebnímu rozkazu podat odpor. Odpor se podává především prostřednictvím vzorového formuláře. NEPR v čl. 23 vyzývá soudy, aby přihlížely i k odporům, které nebyly podány pomocí vzorového formuláře za předpokladu, že byly vyjádřeny jasně.

Jestliže ve lhůtě pro odpor stanovené byl odpor podán, řízení o evropském platebním rozkazu má být ukončeno. Ukončení řízení o evropském platebním rozkazu by mělo vést k *automatickému převedení věci do běžného občanského soudního řízení, pokud*

žalobce výslovně nepožádá, aby v takovém případě řízení skončilo. Pro účely tohoto nařízení by se pojem „běžné občanské soudní řízení“ neměl nezbytně vykládat ve významu, který má podle vnitrostátního práva.

I po uplynutí lhůty k podání odporu by měl mít žalovaný za určitých výjimečných podmínek možnost *požádat o přezkum evropského platebního rozkazu*. Tento institut by neměl být zaměňován s právem žalovaného podat odpor i po uplynutí lhůty pro podání odporu. Takové právo žalovaný rozhodně nemá. Během tohoto výjimečného přezkumného řízení by se nárok neměl přezkoumávat nad rámec těchto výjimečných okolností, na které se žalovaný dovolává. *Jiné výjimečné okolnosti by mohly zahrnovat situaci, kdy je evropský platební rozkaz založen na nepravdivých informacích uvedených ve formuláři návrhu.*

4.1.6 Postavení Spojeného království, Irsko a Dánska

Zvláštní postavení vůči nařízení mají tři státy Spojené království, Irsko a Dánsko. V odřážce 31 preambule NEPR je ošetřen vztah Spojeného království a Irsko k NEPR.

V souladu s článkem 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irsko, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství, oznámily Spojené království a Irsko své přání podílet se na přijímání a používání tohoto nařízení.

V odřážce 32 preambule NEPR je ošetřen vztah Dánka k NEPR.

V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení, a proto pro ně není závazné ani použitelné.

4.2 Účel, oblast působnosti a definice

4.2.1 Účel

Dle článku 1. odst. 1 je účelem nařízení

- a) zavedením řízení o evropském platebním rozkazu zjednodušit a urychlit soudní řízení týkající se nesporných peněžních nároků v přeshraničních případech a snížit náklady na ně; a*
- b) umožnit volný pohyb evropských platebních rozkazů ve všech členských státech stanovením minimálních norem, díky jejichž dodržování je zbytečné zahajovat v členském státě výkonu jakékoli mezitímní řízení před uznáním a výkonem.*

NEPR tedy zavádí do evropského právního řádu nový typ řízení. Jde o řízení velmi jednoduché a formalizované, které tak má klasické soudní řízení zjednodušit a urychlit. K zjednodušení, urychlení a zlevnění soudního řízení dochází proto, že je stanovena jednotná procedura, kterou mohou věřitelé uplatnit ve všech členských státech kromě Dánska.

Nařízení se týká pouze nároků v přeshraničních případech. Co se rozumí přeshraničními případy, je definováno v čl. 3 NEPR. Nařízení se dále týká pouze peněžních nároků. Tato podmínka je zcela v souladu s chápáním institutu platebního rozkazu v českém právním řádu, kdy platební rozkazy vydané podle českého práva mohou být také vydány pouze v případě, že se jedná o peněžité nároky. Nařízení se nakonec týká pouze nesporných nároků. Narozdíl od NEET neobsahuje NEPR soubor podmínek, za kterých lze nárok považovat za nesporný. Nespornost upravená v NEPR je speciální, úžeji vymezená než v NEET. Nespornost v případě nároku ohledně něhož, má být vydán Evropský platební rozkaz, je dána absencí odporu. Jestliže dlužník ve stanovené lhůtě nepodá vůči evropskému platebnímu rozkazu odpor, je nárok považovaný za nesporný a v tomto ohledu jsou splněny podmínky pro to, aby byl evropský platební rozkaz vydán. Podrobněji o tomto tématu bude pojednáno níže.

Volný pohyb nejen evropských platebních rozkazů ale i dalších rozhodnutí je dlouhodobým cílem EU. Vedle volného pohybu zboží, služeb osob a kapitálu, je volný pohyb rozhodnutí další svobodou, kterou chce Evropská unie co nejvíce naplnit. Stejně jako u NEPR je i bezpodmínečným požadavkem pro volný pohyb evropského platebního rozkazu splnění minimálních norem, které nařízení stanoví. Tyto minimální normy zaručují, že při řízení byly zachovány určité standardy. Vzhledem k tomu, že řízení o evropském platebním rozkazu je jednoduché, činěné prostřednictvím formulářů a vzhledem k tomu, že musí být v rámci tohoto řízení zachovány minimální normy, považuje nařízení v tomto případě přímo za zbytečné zahajovat ve státě výkonu mezitímní řízení předtím, než by byl evropský platební rozkaz vykonán.

Dle čl. 1 odst. 2 pak NEPR nevylučuje možnost žalobce využít jiné řízení ať již podle práva Společenství, nebo podle práva konkrétního členského státu¹¹⁷. NEPR

---

¹¹⁷ „Cílem nařízení je vyhnout se v jistých případech dosavadnímu obtížnějšímu řízení o vydání doložky vykonatelnosti, tzv. *exequatur* podle nař. č. 44/2001. Tímto nařízením nejsou cizí rozhodnutí přímo

nenahrazuje možný postup věřitele podle příkazních řízení členských států. Řízení dle NEPR je vůči příkazním řízením členských států paralelní, kdy NEPR existuje paralelně vedle těchto národních řízení. Žalobce má právo si zvolit podle svého uvážení buď postup podle úpravy národní, nebo postup podle NEPR. „*Řízení o EPR je tedy fakultativní a nenárokují si žádné přednostní používání ani před národním rozkazním řízením [srov. odrážku (10) Preambule], ani neodsunuje stranou možnosti výkonu rozhodnutí v jiném členském státě, předvídané v Nařízení Brusel I či v Nařízení 805/2004.*“¹¹⁸ I nároky, na které je aplikovatelné NEPR, lze podřídit řízení dle NEET.

4.2.2 Věcná působnost

Působnost nařízení je stanovena v čl. 2 odst. 1 NEPR. Věcná působnost je definována jak pozitivně tak negativně. Nařízení se vztahuje na *občanské a obchodní věci v přeshraničních případech, bez ohledu na povahu soudu*. Jak je tedy řečeno, nařízení se vztahuje na občanské a obchodní věci. Souslovím občanské a obchodní věci se rozumí nároky, které vyplývají z občanského a obchodního práva. Rozhodující je tedy povaha nároku, nikoliv povaha soudu. Takovéto vymezení věcné působnosti je obdobné vymezení věcné působnosti NEET i Nařízení Brusel I. a stává se tak do jisté míry tradičním způsobem vymezení věcné působnosti v nařízeních s obdobnou povahou.¹¹⁹ Co se rozumí přeshraničním případem bude zmíněno níže.

Výslovně se nařízení nevztahuje na věci *daňové, celní či správní, ani na odpovědnost státu za jednání a opominutí při výkonu státní moci*. Dále se nařízení nevztahuje na

- a) *majetková práva vyplývající z manželských vztahů, závětí a dědictví;*
- b) *úpadky, vyrovnání a podobná řízení;*
- c) *sociální zabezpečení;*
- d) *nároky z mimosmluvních závazků, pokud*
  - a. *nejsou předmětem dohody mezi stranami nebo nedošlo k uznání dluhu, nebo*
  - b. *se nevztahují na peněžité pohledávky za spoluvlastnictvím*

---

uznávána, ale spíše transformována do formy tuzemského rozhodnutí.“ SVOBODA, P. Úvod do evropského práva, s. 259.

¹¹⁸ PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 361.

¹¹⁹ Srov. NOURISSAT, CYRIL. *Le règlement (CE) n° 1896/2006 du 12 décembre 2006 instituant une procédure européenne d'injonction de payer*, s. 5.

Na rozdíl od nařízení Brusel I jsou za podmínek stanovených odrážkou d) z působnosti nařízení NEPR vyloučeny také nároky z mimosmluvních závazků. Do působnosti NEPR tak např. nespádají nároky z dopravních nehod.¹²⁰

4.2.3 Časová působnost

Dle čl. 33 NEPR vstoupilo NEPR v platnost *prvním dnem vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie*. Účinným se nařízení stalo 12. prosince 2008, přičemž články 28, 29, 30 a 31 nabyly účinnost již 12. června 2008.

4.2.4 Místní působnost, přeshraniční působnost

Klíčovým pojmem pro určení místní působnosti NEPR je pojem „přeshraniční případy“. V čl. 3 odst. 1 NEPR zavádí nařízení legislativní zkratku přeshraniční případ, kterým rozumí *případ, ve kterém má alespoň jedna ze stran bydliště nebo místo obvyklého pobytu v jiném členském státě, než je členský stát soudu, u něhož byl podán návrh na vydání platebního rozkazu*.¹²¹

O přeshraniční případ půjde tehdy, jestliže alespoň jedna strana sporu bude mít bydliště či místo obvyklého pobytu v jiném státě, než je stát v němž byl podán návrh na vydání platebního rozkazu. Strany sporu tak budou mít bydliště nebo místo obvyklého pobytu v různých členských státech, nebo ve stejném členském státu, který však bude odlišný od státu, kde byl podán návrh na vydání platebního rozkazu. Přeshraniční prvek se tak zkoumá pouze s ohledem na dobu, kdy byl návrh na vydání platebního rozkazu podán. Pozdější změna bydliště nebo místa obvyklého pobytu nebude mít působnost nařízení vliv.

Bydliště se určuje podle článků 59 a 60 Nařízení Brusel I. Podle čl. 59 Nařízení Brusel I při posouzení, zda má strana bydliště na území členského státu, v němž byl návrh podán, použije soud své vnitrostátní právo. Dojde-li však soud k závěru, že strana nemá bydliště ve státě, v kterém byl návrh podán, použije pro posouzení místa bydliště strany právo toho státu, o němž předpokládá, že na jeho území strana bydliště má.

---

¹²⁰ Srov. PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 361.

¹²¹ „*Jak se ukázalo v samém závěru legislativního procesu, není zřejmě definice mezinárodního prvku ještě zcela uzavřeným tématem, protože Výbor pro právní záležitosti Evropského parlamentu navrhl změnit text přijatý Radou tak, aby evropské rozkazní řízení mohlo být využitelné i pro případy, kdy stranou, která nemá bydliště ani obvyklý pobyt na území státu, ve kterém se nachází procesní soud, mohla být i strana s bydlištěm nebo obvyklým pobytem na území nečlenského státu.*“ HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, s. 804.

Dle čl. 60 Nařízení Brusel I se bydlištěm společností, jakož i jiných právnických osob, popř. sdružení fyzických nebo právnických osob, rozumí místo jejich sídla, ústředí nebo hlavní provozovny. Speciální úprava je pak vymezená pro Spojené království a Irsko.¹²²

Dle čl. 3 odst. 3 NEPR *rozhodujícím okamžikem pro určení, zda se jedná o přeshraniční případ, je doba, kdy je podán návrh na vydání evropského platebního rozkazu v souladu s tímto nařízením. Zdůraznění toho, že se NEPR vztahuje pouze na vztahy s mezinárodním prvkem, souvisí s historickým vývojem přípravy NEPR. Původně bylo počítáno s tím, že NEPR se bude vztahovat i na čistě vnitrostátní případy, tedy na vztahy, ve kterých nebude obsažen žádný mezinárodní prvek. Díky politické neprůchodnosti se však od možnosti působnosti NEPR na tyto čistě vnitrostátní vztahy upustilo. U většiny členských států zvítězila obava před možností další harmonizace civilního procesu ze strany Komise.*¹²³

4.2.5 Řízení o evropském platebním rozkazu

Řízení o evropském platebním rozkazu se vede proti splatné, určité, peněžité pohledávce. Dle čl. 4 NEPR *řízení o evropském platebním rozkazu se zavádí za účelem vymáhání peněžitých pohledávek na určitou částku, jež jsou splatné v době, kdy je podán návrh na vydání evropského platebního rozkazu. Je na žalobci, aby soud ukázal, že jeho pohledávka splňuje výše zmíněné podmínky.*¹²⁴

V českém právním řádu se splatnost pohledávky řídí odlišně občanským a obchodním zákoníkem. Datum splatnosti je především ponecháno na vůli stran. Splatnost může být dále stanovena právním předpisem nebo rozhodnutím. Není-li však takto splatnost stanovena, dá se obecně říci, že v občanském právu nastává splatnost druhý den poté, co byl dlužník věřitelem vyzván k plnění. V obchodním právu pak splatnost nastává bez zbytečného odkladu poté, co po marném uplynutí lhůty ke splnění byl dlužník věřitelem ke splnění vyzván.

---

¹²² Pro účely Spojeného království a Irska se „sídlem“ rozumí „registered office“ nebo tam, kde takové sídlo neexistuje, místo vzniku společnosti („place of incorporation“) nebo tam, kde takové místo neexistuje, místo, podle jehož práva byly společnost, jiná právnická osoba nebo sdružení fyzických nebo právnických osob založeny („formation“). Čl. 60, odst. 2 Nařízení Brusel I.

¹²³ Srov. PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 362.

¹²⁴ Srov. CORREA DELCASSO, J.P., *La proposition de règlement instituant une procédure européenne d'injonction de payer*, s. 155.

Nařízení se stejně jako NEET týká pouze peněžitých nároků, které jsou konkrétně vyjádřeny určitou částkou.

Řízení o evropském platebním rozkazu tím, že je upraveno nařízením, je pro všechny členské státy (kromě Dánska) jednotné. Tato jednotnost je však v nařízení na několika místech prolomena. Nařízení v těchto případech odkazuje na úpravu ve vnitrostátním právu.

4.2.6 Nespornost nároku

NEPR nepožaduje kvalifikovanou nespornost nároku, jak je vyžadována čl. 3 NEET, ve kterém je nespornost nároku podrobně definována. NEPR se pouze, jak je zmíněno výše, ve svém čl. 1 zmiňuje o tom, že se řízení týká nesporných nároků, čímž se však rozumí jeho faktická nespornost. Nespornost nároku je zde vyjádřena absencí odporu žalovaným.¹²⁵

Evropský platební rozkaz se vydává pouze na návrh žalobce. Jde o řízení kontradiktorní. V jednom řízení může být přítomno více žalobců i více žalovaných. Nejsou stanoveny limity pro počet žalobců a žalovaných. Ani žalovaný ani žalobce nemusí být v řízení právně zastoupen.¹²⁶

4.2.7 Definice

Článek 5 NEET obsahuje základní definice, které objasňují obsah některých neurčitých pojmů. jde o tyto čtyři základních definice. *Pro účely tohoto nařízení se rozumí:*

- a) „členským státem původu“ členský stát, v němž byl vydán evropský platební rozkaz;
- b) „členským státem výkonu“ členský stát, v němž se žádá o výkon evropského platebního rozkazu;
- c) „soudem“ jakýkoli orgán v členském státě, který je příslušný k řízení o evropském platebním rozkazu nebo k jakýmkoli jiným souvisejícím záležitostem;
- d) „soudem původu“ soud, který vydává evropský platební rozkaz.

Podkapitola NEPR, která stanoví legislativní zkratky, které jsou nařízením dále používány, je obdobná kapitole, která stanoví tyto zkratky v NEET. V podrobnostech proto odkazují na obdobnou podkapitulu v rámci výkladu o NEET.

---

¹²⁵ Srov. PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 361.

¹²⁶ Srov. KRÁLOVÁ, M. *Nařízení (ES) o evropském platebním rozkazu*, s. 71.

Příslušnost soudu se určuje dle Nařízení Brusel I. Výjimka je stanovena v čl. 6 odst. 2. *Vyplývá-li však nárok ze smlouvy uzavřené osobou, spotřebitelem, za účelem, který nelze považovat za výkon její podnikatelské nebo profesní činnosti, a pokud je žalovaným tento spotřebitel, jsou příslušné pouze soudy v členském státě v němž má žalovaný bydliště ve smyslu článku 59 nařízení (ES) č. 44/2001. Tento článek přináší pro spotřebitele značné výhody. Vyskytují se i názory, že zvýhodňování spotřebitele je v NEPR až nepřiměřené.*¹²⁷

Příslušnost soudů se při aplikaci čl. 26 NEPR řídí vnitrostátním právem členských států¹²⁸. *Veškeré procesní otázky, jež nejsou konkrétně upraveny tímto nařízením, se řídí vnitrostátním právem.*

4.2.8 Soudní příslušnost a Nařízení Brusel I

Soudní příslušnost je v Nařízení Brusel I stanovena v Kapitole II. Základní pravidla jsou stanovena v čl. 2. Osoby, které mají bydliště na území některého členského státu mohou být u soudu daného členského státu žalovány. Cizí státní občanství na určení příslušnosti soudu nemá vliv. Osoba může být žalována v jiném státě než ve státě jejího bydliště, jestliže jsou dány podmínky zvláštní příslušnosti dle Nařízení Brusel I.

U osob, které nemají bydliště na území členského státu, je určena příslušnost soudu v zásadě podle jednotlivých vnitrostátních předpisů členských států.

Určení příslušnosti dle obecných ustanovení jsou subsidiární k určení příslušnosti dle oddílu 2 – 7 Nařízení Brusel I. Oddíly 2 – 7 Nařízení Brusel I, pokud jsou splněny požadavky na jejich uplatnění, mají aplikační přednost.

4.3 Návrh na vydání evropského platebního rozkazu

Návrh na vydání evropského platebního rozkazu se podává na vzorovém formuláři, který je uveden v příloze I NEPR. V čl. 7 odst. 2 až odst. 5 NEPR jsou rozvedeny podrobnosti, které návrh musí obsahovat. Dle některých autorů by mělo být použití vzorového formuláře povinné, ačkoliv NEPR nezbytnost vzorového formuláře

---

¹²⁷ „Obecně se soudí, že spotřebitel je Nařízením 1896/2006 zvýhodňován snad až nepřiměřeně.“ PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 363.

¹²⁸ „Není např. vyloučeno, aby byl stanoven pouze jeden centrální soud, který bude příslušný pro evropské rozkazní řízení. HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, str. 805.

výslovně neuvádí.¹²⁹ Za předpokladu, že by u nás bylo zavedeno automatizované řízení, užití vzorového formuláře by se stalo podmínkou sine qua non.¹³⁰

V návrhu má být uvedeno

- a) *jména a adresy stran a případně jejich zástupců a název a adresa soudu, ke kterému se návrh podává;*
- b) *výše nároku, včetně jistiny a případně úroku, smluvních pokut a nákladů;*
- c) *v případě požadovaného úroku úroková sazba a období, za něž je tento úrok požadován, pokud není k jistině automaticky připočten zákonný úrok podle právních předpisů členského státu původu;*
- d) *žalobní důvod včetně popisu okolností, který se žalobce dovolává jako základu nároku a případně požadovaného úroku;*
- e) *popis důkazních prostředků podporujících nárok;*
- f) *odůvodnění příslušnosti soudu, a*
- g) *přeshraniční povaha případu ve smyslu článku 3.*

Podle čl. 7 odst. 3 NEPR musí žalobce ve svém návrhu učinit prohlášení v tomto smyslu: ... *poskytnuté informace jsou podle jeho nejlepšího vědomí a svědomí pravdivé a že si je vědom toho, že jakékoli úmyslné nepravdivé prohlášení by mohlo vést k odpovídajícím sankcím podle právních předpisů členského státu původu.*

Podle čl. 7 odst. 4 NEPR může již v dodatku návrhu, ale i kdykoliv později před vydáním rozkazu, žalobce sdělit soudu, že *nesouhlasí s převedením věci do běžného občanského soudního řízení ve smyslu článku 17 v případě, že žalovaný podá proti evropskému platebnímu rozkazu odpor.*

Návrh může být podán v listinné podobě jakož i prostřednictvím *jiných komunikačních prostředků včetně elektronických, které členský stát původu přijímá a které jsou k dispozici i pro soud původu.* Podmínky, jenž musí splnit návrh v elektronické podobě jsou podrobněji rozepsány v čl. 7 odst. 6.

4.3.1 Návrh na vydání evropského platebního rozkazu a české právo

Oproti českému právu v NEPR existují dva základní rozdíly. Na základě § 172 OSŘ je možné, aby soud vydal platební rozkaz i bez výslovné žádosti žalobce. § 172 odst. 1

---

¹²⁹ Srov. HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, str. 805.

¹³⁰ První vlašťovkou v tomto smyslu se stalo zavedení elektronického platebního rozkazu do českého řádu novelou č. 123/2008 Sb. účinnou k 1. červenci 2008.

OSŘ stanoví, že *soud může i bez výslovné žádosti žalobce a bez slyšení žalovaného vydat platební rozkaz, je-li v žalobě uplatněno právo na zaplacení peněžité částky a vyplývá-li uplatněné právo ze skutečností uvedených žalobcem*¹³¹. Druhým rozdíl oproti NEPR plyne z ustanovení § 172 dost. 3 OSŘ. *Nevydá-li soud platební rozkaz, nařídí jednání.*

4.3.2 Posouzení návrhu

Soud po té co návrh obdrží, posoudí co nejdříve, zda tento návrh je v souladu s podmínkami stanovenými v *článcích 2, 3, 4, 6 a 7 NEPR*. Přičemž návrh může posoudit i **automatizovaným postupem**.¹³² Pokud nejsou splněny předepsané podmínky, soud vyzve žalobce, aby návrh doplnil nebo opravil.

4.3.3 Doplnění a oprava návrhu

Soud poskytne žalobci možnost návrh doplnit nebo opravit, jestliže návrh nesplňuje výše zmíněné požadavky. To se netýká případů, kdy jde o nárok zjevně neopodstatněný, nebo je-li návrh nepřijatelný. Jestliže soud vyzve žalobce k doplnění nebo opravě návrhu, poskytne mu za tímto účelem lhůtu, kterou vzhledem k okolnostem považuje soud za přiměřenou. Soud pak tuto lhůtu dle svého uvážení může prodloužit.

4.3.4 Změna návrhu

Jestliže požadavky kladené na návrh jsou splněny pouze pro část nařízení, soud o této skutečnosti informuje žalobce tím, že mu zašle příslušný formulář. *Žalobce se vyzve k přijetí nebo odmítnutí návrhu evropského platebního rozkazu na částku ustanovenou soudem a bude informován o důsledcích svého rozhodnutí. Žalobce soudu odpoví tím, že zašle příslušný formulář soudu zpět.*

---

¹³¹ „Zákon upravuje platební rozkaz jako formu rozhodnutí o věci samé, aniž by samostatně upravil také zvláštní druh rozkazního řízení. Na rozdíl od tradičních úprav není rozhodnutí o žalobě platebním rozkazem příliš formálním řízením; chybí především obvykle vyžadovaná podmínka, tj. žalobcův výslovný návrh na vydání platebního rozkazu.“ BUREŠ, J. – DRÁPAL, L. – KRČMÁŘ, Z. A KOL. *Občanský soudní řád. Komentář*, s. 770.

¹³² Automatickým postupem se rozumí postup, kdy by návrh byl zpracován počítačem. U nás takový postup dosud není možný. Srov. HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, s. 803.

4.3.5 Částečný platební rozkaz

Jestliže žalobce přijme návrh soudu, vydá soud evropský platební rozkaz podle článku 12 pro tu část nároku, kterou žalobce přijal.¹³³ Jaké důsledky tento evropský platební rozkaz v částečném rozsahu návrhu bude mít pro zbytek návrhu, se řídí vnitrostátním právem členského státu¹³⁴. Jestliže žalobce neodpoví ve lhůtě, kterou soud stanovil, popř. návrh soudu odmítne, soud v plném rozsahu odmítne návrh na vydání evropského exekučního titulu.

4.3.6 Částečný platební rozkaz a české právo

Český právní řád vydání částečného platebního rozkazu nepřipouští. České právo proto nemá jasný návod pro soudy, jak by měly v takovýchto situacích postupovat. Teoreticky existuje několik možných řešení. Pro část, která splnila podmínky evropského exekučního titulu, lze nejspíše evropský exekuční titul vydat. Pro zbylou část návrhu pak přicházejí v úvahu tyto tři modely. Pro zbylou část lze zahájit běžné řízení nebo dosavadní řízení o platebním rozkazu zastavit. Návrh lze teoreticky také ve zbylé části zamítnout. Je nejspíše na další novele OSŘ, aby k této věci výslovně stanovila pravidla postupu.¹³⁵

4.3.7 Odmítnutí návrhu

Soud návrh odmítne v případech stanovených čl. 11 NEPR, jinak soud evropský platební rozkaz vydá. Důvody pro odmítnutí návrhu nastanou, pokud

- a) nejsou splněny požadavky stanovené v čl. 2, 3, 4, 6 a 7, nebo
- b) nárok je zjevně neopodstatněný, nebo
- c) žalobce neodpoví ve lhůtě stanovené soudem podle čl. 9 odst. 2, nebo
- d) žalobce neodpoví ve lhůtě stanovené soudem nebo odmítne návrh soudu podle čl. 10.

NEPR nepřipouští opravný prostředek proti odmítnutí návrhu. Odmítnutí návrhu však není rozhodnutím ve věci samé, netvoří překážku rei iudicatae. Žalobce proto může prostřednictvím nového návrhu znovu žádat o vydání evropského platebního rozkazu,

---

¹³³ Původně však NEPR nepřipouštělo vydání evropského platebního rozkazu pouze v částečném rozsahu. srov. „Z čl. 5 pak vyplývá, že návrh, který byl zmíněným podmínkám vyhovoval jen zčásti, musí být zcela zamítnut. V čl. 5 odst. 3 je pak stanoveno, že takové zamítnutí návrhu nezakládá účinek rei iudicatae.“ BRODEC, J. *Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz*, s. 1036.

¹³⁴ Srov. KRÁLOVÁ, *Narizení (ES) o evropském platebním rozkazu*, s. 72.

¹³⁵ Srov. KRÁLOVÁ, *Narizení (ES) o evropském platebním rozkazu*, s. 72.

nebo využít dalších vnitrostátních právních institutů k vymožení své pohledávky. Podle odrážky 17 preambule NEPR však *nevylučuje možnost přezkumu rozhodnutí o odmítnutí návrhu u soudu stejného stupně v souladu s vnitrostátním právem.*

4.3.8 Vydání evropského platebního rozkazu

Jsou-li splněny požadavky stanovené v čl. 8, vydá soud evropský platební rozkaz co nejdříve, obvykle do 30 dnů od podání návrhu, a použije k tomu vzorový formulář E uvedený v příloze V. Do lhůty 30 dnů není zahrnuta doba, která byla potřeba k opravě, doplnění nebo změně návrhu žalobcem. 30 denní lhůta není obligatorní, nemělo by však nejspíše docházet k jejímu neodůvodněnému překračování.

Evropský platební rozkaz se vydává na formuláři E, který je přílohou nařízení. Na základě tohoto formuláře bude v evropském platebním rozkazu uvedeno, jaký soud evropský platební rozkaz vydal, budou zde konkretizovány strany sporu včetně jejich právních zástupců. Nepovinným údajem o stranách je uvedení jejich povolání, což je pro český právní řád novinkou. Vzhledem k tomu, že členské státy Evropské unie mají různé měny, bude v evropském platebním rozkaze uvedena i měna, ve které je výše nároku uvedena. Na výběr vedle Eura je zde Kyperská libra, Česká koruna, Estonská koruna, Britská libra, Maďarský forint, Litevský litas, Lotyšský lat, Maltská lira, Polský zlotý, Švédská koruna, Slovinský tolar, Slovenská koruna.¹³⁶ Výše nároku však může být uvedena i v jiné měně.

Výrok uvedený v evropském platebním rozkazu zní takto: ***V souladu s článkem 12 nařízení (ES) č. 1896/2006 vydal soud tento evropský platební rozkaz na základě přiloženého návrhu. Na základě tohoto rozhodnutí se Vám přikazuje zaplatit žalobci tuto částku:*** Výrok odkazuje na NEPR a návrh žalobce. Částka, kterou je žalovaný povinen zaplatit, je v evropském platebním rozkazu rozdělena na jistinu, úrok, smluvní pokutu a náklady. Povinnost takto vyčíslit požadovanou částku má žalobce již ve svém návrhu na vydání platebního rozkazu.

Součástí evropského platebního rozkazu musí být i poučení žalobce o tom, že může

- a) *zaplatit žalobci částku uvedenou v rozkazu, nebo*
- b) *napadnout rozkaz podáním odporu u soudu původu do 30 dnů ode dne, kdy mu byl rozkaz doručen.*

---

¹³⁶ Slovensko, Slovinsko, Kypr a Malta přešly na Euro. Uvedení jejich měn v nařízení je tak nadbytečné.

Nezbytnou součástí evropského platebního rozkazu jsou informace, které musí být žalovanému poskytnuty, aby byl zachován princip spravedlivého procesu. Dle čl. 12 odst. 4 NEPR musí být dlužník informován o tom, že

- a) rozkaz byl vydán pouze na základě informací poskytnutých žalobcem, které nebyly soudem ověřovány;
- b) rozkaz se stane vykonatelným, pokud nebude u soudu podán odpor podle čl. 16;
- c) pokud bude podán odpor, bude řízení pokračovat před příslušnými soudy členského státu původu v souladu s pravidly běžného občanského soudního řízení, pokud žalobce výslovně nepožádal, aby v takovém případě řízení skončilo.

4.4 Minimální normy

4.4.1 *Doručování*

Stejně jako NEET i NEPR obsahuje poměrně rozsáhlá pravidla o doručování. NEPR odkazuje na vnitrostátní úpravu, když v čl. 12 odst. 5 požaduje, aby žalovanému byl doručen rozkaz v souladu s požadavky vnitrostátního práva. Zároveň však požaduje, aby byly splněny minimální standardy pro doručení stanovené v čl. 13, 14 a 15 NEPR.

NEPR se nesnaží o unifikaci v oblasti doručování v jednotlivých členských státech. Volba z konkrétního způsobu doručení závisí na členském státu. NEPR pouze členským státům dává na výběr několik způsobů doručování, stanovuje určité standardy.¹³⁷ Původně institut doručování v návrhu NEPR vůbec nebyl upraven.¹³⁸

4.4.2 *Doručení s dokladem o přijetí žalovaným*

Dle čl. 13 NEPR může být evropský platební rozkaz žalovanému doručen za podmínek stanovených vnitrostátními předpisy, jestliže je naplněn jeden z dále zmíněných způsobů

- a) *osobní doručení, při němž žalovaný podepíše potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí;*

---

¹³⁷ Srov. PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 366.

¹³⁸ „Návrh nařízení neobsahuje zvláštní právní předpisy o doručování. To se bude tedy řídit dle vnitrostátních předpisů a dle nařízení č. 1348/2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností v civilních a obchodních věcech.“ BRODEC, J. *Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz*, s. 1034.

- b) *osobní doručení, při němž příslušná osoba, která doručení uskutečnila, podepíše dokument, v němž uvede, že žalovaný dokument přijal nebo odepřel přijetí bez jakéhokoli oprávněného důvodu, a datum doručení;*
- c) *doručení poštou, při němž žalovaný podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí;*
- d) *doručení elektronickými prostředky, jako je fax nebo elektronická pošta, při němž žalovaný podepíše a odešle zpět potvrzení o přijetí s uvedením data přijetí.*

4.4.3 Doručení bez dokladu o přijetí žalovaným

Dle čl. 14 NEPR může být evropský platební rozkaz žalovanému doručen za podmínek stanovených vnitrostátními předpisy, jestliže je naplněn jeden z níže zmíněných způsobů

- a) *osobní doručení na osobní adresu žalovaného osobám, které žijí ve stejné domácnosti jako žalovaný nebo jsou tam zaměstnány;*
- b) *v případě, že žalovaný je osobou samostatně výdělečně činnou nebo právnickou osobu, osobní doručení na obchodní adresu žalovaného osobám, které žalovaný zaměstnává;*
- c) *uložení rozkazu v poštovní schránce žalovaného;*
- d) *uložení rozkazu na poště nebo u příslušných veřejných orgánů a vložení písemného oznámení o tomto uložení do poštovní schránky žalovaného za předpokladu, že je dokument v písemném oznámení jasně označen jako dokument soudu nebo že je v dokumentu poukázáno na to, že doručení se na základě uvedeného oznámení pokládá za uskutečněné a že počínají běžet lhůty;*
- e) *doručení poštou bez dokladu podle odstavce 3, pokud má žalovaný adresu v členském státě původu;*
- f) *doručení elektronickými prostředky s automatickým potvrzením o doručení za předpokladu, že žalovaný s tímto způsobem doručení výslovně souhlasil předem.*

Způsoby doručení dle čl. 14 jsou přípustné pouze a jenom, jestliže je adresa žalovaného známa s jistotou.¹³⁹

---

¹³⁹ Původně nebyla navrhována úprava doručování v NEPR. V čl. 6 odst. 2 však bylo navrženo, aby druhy doručení, u kterých není možné bezpečně prokázat, že se dlužník o doručení dozvěděl, nejsou pro nařízení přípustné, pokud není zcela jisté, zda se dlužník o doručení dozvěděl. Srov. BRODEC, J. *Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz*, s. 1034, 1035.

Podrobně jsou v NEPR stanoveny náležitosti doručení. *Doručení dle písmen a), b), c) a d) se potvrzuje pomocí:*

- a) dokladu podepsaného příslušnou osobou, která doručení uskutečnila, s uvedením:*
  - a. způsobu doručení, a*
  - b. data doručení, a*
  - c. pokud byl rozkaz doručen jiné osobě než žalovanému, jména dotyčné osoby a jejího vztahu k žalovanému, nebo*
- b) potvrzení o přijetí osobou, jíž byl rozkaz doručen podle odst. 1 písm. a) a b).*

4.4.4 Doručení zástupci

V čl. 15 NEPR je výslovně připuštěno, aby byl rozkaz některým ze způsobů dle čl. 13 nebo 14 doručen i zástupci žalovaného.

4.4.5 Doručení v českém právním řádu

Úprava doručení OSŘ je oproti NEPR přísnější. V § 174b stanoví, že *evropský platební rozkaz je třeba doručitel vlastních rukou, náhradní doručení je vyloučeno.*

Postup doručování do vlastních rukou je upraven v ust. § 49 OSŘ. Doručuje se zásadně prostřednictvím doručujícího orgánu. Jestliže doručující orgán nezastihne adresáta, uloží doručující orgán písemnost a adresátovi zanechá vhodným způsobem výzvu, ve které uvede kde a do kdy si má adresát písemnost vyzvednout. Jestliže v místě doručování není možné tuto výzvu vhodně zanechat, vrátí doručující orgán písemnost zpět soudu, který tuto písemnost zaslal. Zároveň tomuto soudu sdělí, že adresát nebyl zastižen. V tomto případě tak bude výzva k převzetí vyvěšena na úřední desce soudu.

OSŘ zásadně vychází ze zásady náhradního doručení. Jestliže si přes podanou výzvu adresát písemnost nevyzvedne, považuje se tato za doručenou desátým dnem ode dne, kdy písemnost byla připravena k vyzvednutí. Náhradní doručení je vyloučeno jen v případech, kdy tak stanoví zákon nebo předseda senátu.

Náhradní doručení je tak vyloučeno i v případě evropského platebního rozkazu. Zde zaslou písemnost doručující orgán vrátí zpět po uplynutí desetidenní lhůty odesílajícímu soudu.

Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě, o kterém bylo podrobněji rozepsáno v souvislosti s NEPR, se také chápe jako doručování do vlastních rukou.

Úprava stanovená českým právním řádem ve své podstatě stanoví přísnější podmínky pro doručování evropského platebního rozkazu a naplňuje tak minimální standardy požadované NEPR.

4.5 Odpor proti evropskému platebnímu rozkazu

Žalovaný může u soudu původu podat na formuláři, který obdrží spolu s evropským platebním rozkazem, odpor. Lhůta pro podání odporu činí 30 dnů od doručení evropského platebního rozkazu žalovanému. Odpor může být podán bez udání důvodů. Stejně jako v českém právním řádu tedy může být podán odpor blanketní. Podoba odporu může být listinná. Použití ale lze i jiných komunikačních prostředků (včetně elektronických), které jsou státem původu uznány a které má soud původu k dispozici.

Odpor se podává prostřednictvím formuláře F, uvedený v příloze NEPR. V odporu musí být uveden soud, který evropský platební rozkaz vydal, a strany, které se řízení o vydání evropského platebního rozkazu účastní. Spisovou značku, pod kterou je vedeno řízení, vyplní do odporu soud. V podáních činěných dle českého právního řádu uvádí spisovou značku strana, která dané podání činí. Ačkoliv neuvedení této značky do podání nemá právní účinky. Spisová značka slouží pro lepší orientaci soudu. Nepovinným údajem odporu je opět uvedení povolání stran.

Samotný odpor se do formuláře neodůvodňuje. Žalovaný odporem uvedeným na formuláři pouze uvede, že ***Podávám tímto odporu proti evropskému platebnímu rozkazu vydanému dne.....*** (den, měsíc a rok).

4.5.1 Důsledky podání odporu

Je-li podán řádný a včasný odpor, řízení pokračuje dál jako běžné soudní řízení, ledaže by v takovémto případě žalobce projevil vůli v řízení dále nepokračovat, tzn. žalobce by soud výslovně požádal, aby se v řízení nadále nepokračovalo. *Podle čl. 17 odst. 2 NEPR Pokud žalobce uplatnil svůj nárok pomocí řízení o evropském platebním rozkazu, není tím dotčeno jeho postavení podle vnitrostátního práva v následném běžném občanském soudním řízení.* Převod řízení o evropském platebním rozkazu na běžné občanské soudní řízení se provádí dle vnitrostátních právních norem státu rozhodnutí. O tomto převodu je žalobce informován.

4.6 Vykonatelnost

Pokud nebyl ve stanovené lhůtě s přihlédnutím k přiměřené době pro doručení odporu doručen odpor soudu, soud, který rozhodnutí vydal, prohlásí neprodleně vykonatelnost evropského platebního rozkazu. Toto prohlášení má opět podobu formuláře. Formální požadavky na vykonatelnost se jinak řídí vnitrostátním právem soudu, který rozhodnutí vydal.

Formulář G, který je také přílohou NEPR, se jmenuje Prohlášení vykonatelnosti. Tento formulář vyplní soud poté, co je evropský platební rozkaz vykonatelný, a zašle jej žalobci. V prohlášení vykonatelnosti jsou uvedeny strany sporu, soud, který evropský platební rozkaz vydal. ***Soud tímto (rozuměj Prohlášením vykonatelnosti) prohlašuje, přiložený evropský platební rozkaz vydaný dne*** (den, měsíc a rok) ***a doručený dne*** (den, měsíc a rok) ***za vykonatelný v souladu s článkem 18 nařízení (ES) č. 1896/2006.***

4.6.1 *Zrušení doložky vykonatelnosti*

Vykonatelný evropský platební rozkaz zašle soud žalobci. Čl. 19 NEPR stanoví, že *evropský platební rozkaz, který se v členském státě původu stal vykonatelným, je uznáván a vykonáván v ostatních členských státech, aniž je nutná doložka vykonatelnosti a bez možnosti napadnout jeho uznání.*

Toto ustanovení je jedním z nejdůležitějších ustanovení NEPR a dá se přirovnat k čl. 5 NEET. Čl. 19 NEPR odstraňuje řízení o prohlášení vykonatelnosti v členském státě výkonu evropského platebního rozkazu. Výslovně pak odmítá možnost napadnout uznání evropského platebního rozkazu. Stejně jako v případě NEET i zde je odbornou veřejností nejvíce diskutována problematika nemožnosti napadnout uznání evropského platebního rozkazu s ohledem na výhradu veřejného pořádku.¹⁴⁰ Jako nedostatečná se jeví pouze možnost přezkumu dle čl. 20 NEPR, tak jak je popsáno níže.¹⁴¹

V Prohlášení vykonatelnosti je uvedeno důležité upozornění, které na zrušení doložky vykonatelnosti poukazuje. ***Tento evropský platební rozkaz*** (tedy evropský platební rozkaz, kterého Prohlášení vykonatelnosti týká) ***je automaticky vykonatelný ve všech členských státech Evropské unie kromě Dánska, aniž je nutné dodatečné***

---

¹⁴⁰ Diskuze o výhradě veřejného pořádku viz. výše.

¹⁴¹ Srov. PAUKNEROVÁ, M., *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 367.

prohlášení o vykonatelnosti v členském státě, v němž má být vykonán, a bez možnosti napadnout jeho uznání. Nestanoví-li nařízení jinak, řídí se vykonávací řízení právem členského státu výkonu.

4.7 Přezkum ve výjimečných případech

Pouze výjimečně za podmínek stanovených v čl. 20 NEPR má žalovaný právo požádat o přezkum evropského platebního rozkazu. Jde ve své podstatě o mimořádný opravný prostředek. Žádost se podává u soudu, který rozkaz vydal, pokud

- a) i) byl platební rozkaz doručen některým ze způsobů uvedených v článku 14 (Doručení bez dokladu o přijetí žalovaným) a ii) doručení nebylo provedeno dostatečně včas, aby bylo žalovanému umožněno připravit si obhajobu, a to bez jakéhokoli zavinění z jeho strany, nebo*
- b) žalovaný nemohl popřít nárok z důvodu vyšší moci nebo mimořádných okolností, které nezavinil,*

pokud v obou případech jedná neprodleně. Zda byla splněna podmínka neprodleného podání žádosti, je na posouzení soudu.¹⁴²

NEPR se tímto ustanovením snaží korigovat situace, kdy by žalovaný neměl bez vlastního zavinění možnost podat odpor. A to buď z důvodu vyšší moci nebo mimořádných okolností, zde se jedná nejspíše např. o vážnou nemoc či úraz, které by mu znemožnily ve stanovené lhůtě reagovat, nebo z důvodu že i přes splněné podmínky pro doručování dle článku 14 NEPR nebylo žalovanému umožněno připravit si obhajobu. NEPR se snaží napravit možný nepřiměřený zásah do práva na spravedlivý proces.

Po uplynutí výše zmíněné lhůty může žalovaný dále žádat přezkum evropského platebního rozkazu u příslušného soudu v členském státě původu pokud byl platební rozkaz s ohledem na ustanovení NEPR vydán zjevně chybně, nebo z důvodu jiných výjimečných okolností. „*Důvodem pro posledně uvedený návrh budou zejména procesní pochybení soudu.*“¹⁴³

---

¹⁴² Srov. HORÁK, P. – ZAVADILOVÁ, M. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*, str. 807.

¹⁴³ ŠKÁROVÁ, M. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*, s. 445.

Evropský platební rozkaz zůstává nadále v platnosti, pokud soud dojde k závěru, že důvody pro přezkum nejsou naplněny. Evropský platební rozkaz se stává od počátku neplatným, pokud soud dojde k závěru, že přezkum je oprávněný.

Vzhledem k tomu, že dle ust. § 174b odst. 1 OSŘ je doručení evropského platebního rozkazu možné pouze do vlastních rukou žalovaného, nepřichází de facto výjimečný přezkum dle čl. 20 písm. a) NEPR v úvahu.¹⁴⁴

4.8 Vykonávací řízení

4.8.1 *Vykonávací řízení a vnitrostátní právo*

Vykonávací řízení se řídí vnitrostátním právem státu soudu, který rozhodnutí vydal. Podle čl. 21 odst. 1 NEPR *evropský platební rozkaz, který se stal vykonatelným, se vykonává za týchž podmínek jako vykonatelné rozhodnutí vydané v členském státě výkonu. Aby mohl být evropský platební rozkaz vykonán v jiném členském státu musí žalobce orgánům tohoto státu předložit evropský platební rozkaz s doložkou vykonatelnosti, a v případě potřeby i jeho patřičný překlad.*

Dle čl. 21 odst. 2 NEPR předloží žalobce orgánům státu výkonu za účelem uskutečnění výkonu tyto dokumenty:

- a) *vyhotovení evropského platebního rozkazu prohlášeného soudem původu za vykonatelný, které splňuje podmínky nezbytné pro ověření jeho pravosti, a*
- b) *v případě potřeby překlad evropského platebního rozkazu do úředního jazyku členského státu výkonu, nebo pokud má tento členský stát více úředních jazyků, do úředního jazyka nebo jednoho z úředních jazyků soudního řízení v místě, kde se o výkon usiluje, v souladu s právními předpisy tohoto členského státu, anebo do jiného jazyka, který členský stát výkonu označil za přijatelný. Každý členský stát může označit úřední jazyk či jazyky orgánů Evropské unie, které nejsou jeho úředními jazyky a které jsou pro něj v případě evropského platebního rozkazu přijatelné. Překlad musí být ověřen osobou k tomu oprávněnou v jednom z členských států.*

Zda je nezbytný překlad evropského platebního rozkazu do úředního, resp. jiného jazyku, je ponecháno na právním řádu daného členského státu.

---

¹⁴⁴ Srov. ŠKÁROVÁ, M. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*, s. 445.

Žalobce nemusí v členském státě výkonu složit jistotu, kauci či vklad nebo jinak nazvaný zajišťovací peněžitý institut, kdy se skládá určitá peněžitá částka, že *je cizím státním příslušníkem nebo že nemá bydliště ani nepobývá v členském státě výkonu.*

4.8.2 Zamítnutí výkonu

Výkon může být zamítnut na žádost žalovaného, pokud je evropský platební rozkaz neslučitelný s *dřívějším rozhodnutím nebo rozkazem vydaným dříve v kterémkoliv členském státě nebo ve třetí zemi, pokud*

- a) se dřívější rozhodnutí nebo rozkaz týkaly téže věci mezi stejnými stranami, a*
- b) dřívější rozhodnutí nebo rozkaz splňují podmínky nezbytné pro jejich uznání v členském státě výkonu, a*
- c) proti neslučitelnosti nemohla být při soudním řízení v členském státě původu vznesena námitka.*

Výkon rozkazu bude také zamítnut, jestliže žalovaný již žalobci částku stanovenou v rozkazu zaplatil. Výkon rozkazu bude zamítnut v té výši, ve které žalobci byla žalovaným již uhrazena.

Podle čl. 22 odst. 3 *V žádném případě nesmí být v členském státě výkonu evropský platební rozkaz přezkoumáván ve věci samé.* Soudu je tím zapovězena možnost přezkoumat materiální stránku věci.¹⁴⁵

4.8.3 Zastavení nebo omezení výkonu

Jestliže žalovaný požádal o přezkum evropského platebního rozkazu dle čl. 20 NEPR, může příslušný soud na návrh žalovaného

- a) omezit vykonávací řízení na ochranná opatření*
- b) podmínit výkon složením jistoty, kterou sám určí, nebo*
- c) za výjimečných okolností vykonávací řízení zastavit.*

Stejně jako u NEET by v českém právním řádu připadala v úvahu tato opatření

- a) ad a – zajišťovací opatření podle OSŘ
- b) ad b – složení jistoty podle ZMPS (srov. § 51 ZMPS)
- c) ad c – zastavení výkonu podle OSŘ (§ 268 a 269 OSŘ)

Podrobněji o tomto tématu bylo pojednáno v rámci výkladu o NEET:

---

¹⁴⁵ Srov. PAVLOVÁ, B. – DOLEŽEL, V. *Evropský justiční prostor ve věcech civilních*, s. 5.

4.9 Právní zastoupení

Ani pro žalobce při podání návrhu na vydání evropského platební rozkazu ani pro žalovaného při podání odporu proti evropskému platebnímu rozkazu neplatí povinnost právního zastoupení advokátem.

4.10 Soudní poplatky

Soudní poplatky za řízení o evropském platebním rozkazu a za běžné občanské soudní řízení, které následuje v případě podání odporu proti evropskému platebnímu rozkazu v členském státě, dohromady nepřevyší soudní poplatky běžného občanského soudního řízení bez předchozího řízení o evropském platebním rozkazu v tomto členském státě.

Pro účely tohoto nařízení se soudní poplatky skládají z poplatků a výloh, které mají být soudu uhrazeny a jejichž výše je stanovena podle vnitrostátních právních předpisů.

Soudní poplatky by neměly zahrnovat náklady právního zastoupení a náklady spojené s doručením, které provedl jiný subjekt než soud.

4.11 Vztah k vnitrostátnímu právu a nařízení č. 1348/2000

Veškeré procesní otázky, které nejsou konkrétně upraveny tímto nařízením, se řídí vnitrostátním právem.

Tímto nařízením není dotčeno použití nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 ze dne 29. května 2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech.

4.12 Informace týkající se nákladů na doručení a výkon

Veřejnosti a odborným kruhům mají být na základě spolupráce členských států poskytnuty informace o:

- a) nákladech na doručování písemností, a
- b) orgánech příslušných pro výkon pro účely článků 21, 22 a 23.

Informace mají být poskytnuty zejména prostřednictvím Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci zřízené rozhodnutím Rady 2001/470/ES.

4.13 Informace, týkající se soudní příslušnosti, přezkumných řízení, prostředků komunikace a jazyků.

Do 12. června 2008 musely členské státy sdělit Komisi informace, které soudy mají příslušnost vydat evropský platební rozkaz, přezkoumat řízení o něm. Jaké jsou možné prostředky komunikace a přípustné jazyky. Komise zveřejňuje tyto informace v Úředním věstníku Evropské Unie a dalšími vhodnými způsoby.¹⁴⁶

V České republice jsou pravidla pro příslušnost soudu stanovena v OSŘ. Věcná příslušnost je upravena v ust. § 9 – 12 OSŘ a místní příslušnost v ust. 84 – 89a OSŘ. Pro přezkumné řízení je příslušný soud, který vydal evropský platební rozkaz. Jestliže je žádost o přezkum soudem zamítnuta, je proti rozhodnutí o zamítnutí přezkumu možné podat odvolání.

Komunikační prostředky, které český právní řád v souladu s § 43 OSŘ akceptuje, je elektronická pošta s použitím zaručeného elektronického podpisu. Jestliže do tří dnů od podání doplní soudu originál formuláře, může být tento podán elektronickou poštou bez použití zaručeného elektronického podpisu nebo telefaxem. Přípustnými cizími jazyky jsou angličtina a slovenština.¹⁴⁷

4.14 Rozkazní řízení v ČR

Řízení o vydání platebního rozkazu je v českém právním řádu upraveno v §172 – 175 OSŘ. Klasický listinný platební rozkaz byl doplněn o institut elektronického platebního rozkazu. Ten je možný vydat od 1. července 2008, kdy nabyla účinnost novela č. 123/2008, která elektronický platební rozkaz zavádí.

Platební rozkaz může být vydán i bez výslovné žádosti žalobce a bez nařízení jednání. Platební rozkaz soud doručí žalovanému a zároveň s tím ho poučí o nastalé situaci. V poučení musí být uvedeno, že žalovaný má do 15 dnů zaplatit částku v platební rozkazu uvedenou, nebo má ve stejné lhůtě podat proti platebnímu rozkazu odpor.

OSŘ stanoví případy, kdy vydání platebního rozkazu je nepřípustné. Platební rozkaz nejde vydat, není-li znám pobyt žalovaného. Platební rozkaz nejde také vydat do ciziny. *Nevydá-li soud platební rozkaz, nařídí jednání.*

---

¹⁴⁶ EUROPA (OFICIÁLNÍ STRÁNKY EVROPSKÉ UNIE)., *European order for payment procedure*. [http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/116023_en.htm] Stav k 16.9.2009.

¹⁴⁷ Srov. *Informace* sdělené členskými státy podle čl. 29 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

Jak již bylo zmíněno výše, platební rozkaz se doručuje pouze do vlastních rukou žalovaného. OSŘ výslovně zakazuje náhradní doručení platebního rozkazu.

Platební rozkaz, proti kterému nebyl podán odpor, má účiny pravomocného rozsudku. Platební rozkaz, proti kterému byl podán odpor, se v celém rozsahu zruší a bude nařízeno jednání.

Specifika elektronického platebního rozkazu jsou popsána v § 174 OSŘ takto: *Je-li návrh podán na elektronickém formuláři podepsaném zaručeným elektronickým podpisem žalobce a nepřevyšuje-li peněžité plnění požadované žalobcem částku 1.000.000,- Kč, soud může vydat na návrh žalobce elektronický platební rozkaz.* Ustanovení § 172 – 174 OSŘ se použijí obdobně.

Další ustanovení OSŘ hovoří o platebním rozkazu směnečném a šekovém.

4.15 Evropský platební rozkaz v českém právním řádu

Souhrnnou novelou občanského řádu č. 7/2009 Sb. s účinností od 23. 1. 2009 bylo do OSŘ vloženo ust. § 174b, které se týká některých aspektů evropského platebního rozkazu. Ustanovení § 175b OSŘ má pouze tři ustanovení. Praxe ukáže, zda toto provedení do českého právního řádu bude dostačující. Na evropský platební rozkaz se samozřejmě použijí i jiná ustanovení občanského soudního řádu, např. týkající se doručování, neboť vydáním přímo aplikovatelného nařízení se evropský platební rozkaz stal institutem českého právního řádu. S přihlédnutím ke specifickým evropského platebního rozkazu pak na něj budou použitelné jiné zásady i když přímo neuvedené v § 174b OSŘ.

- 1. Evropský platební rozkaz je třeba doručit žalovanému do vlastních rukou, náhradní doručení je vyloučeno.*
- 2. K řízení o návrhu na přezkum evropského platebního rozkazu je příslušný soud, který evropský platební rozkaz vydal.*
- 3. Usnesení soudu, jímž bylo vyhověno návrhu na přezkum evropského platebního rozkazu, se doručí účastníkům řízení o evropském platebním rozkazu.*

ad. 1.

Evropský platební rozkaz nepřipouští náhradní doručení. Tato úprava je v souladu s úpravou klasického platebního rozkazu. Jestliže se nepodaří dlužníkovi evropský platební rozkaz doručit do vlastních rukou, musí být evropský platební rozkaz zrušen.

ad. 2.

V souladu s informacemi, které Česká republika sdělila Komisi, je dána shodná příslušnost soudu, který evropský platební rozkaz vydal a který bude rozhodovat o jeho přezkumu. Přezkum dle čl. 20 písm. a) NEPR nebude v českém právním řádu s ohledem na § 174 odst. 1 OSŘ přicházet v úvahu.

ad. 3.

Usnesení, kterým soud vyhoví návrh na přezkum evropského platebního rozkazu, je doručován účastníkům řízení. Proti tomuto usnesení není dle § 202 odst. 1 písm. o) OSŘ přípustné odvolání.

5 Závěr

5.1 Význam NEET

NEET představuje po Nařízení Brusel I další významný krok na poli sekundárního komunitárního práva v oblasti výkonu a uznávání cizích rozhodnutí. Jak již bylo v průběhu celé práce na mnoha místech zdůrazněno, přináší NEET výrazný posun ve zjednodušení právní úpravy výkonu a uznávání cizích rozhodnutí. Asi nejdůležitějším momentem je, že, v případech na něž se NEET vztahuje, je zrušeno exequaturní řízení. Znovu bych ráda zdůraznila, že tento posun je velmi významný, neboť je zde patrný vysoký stupeň vzájemné důvěry jednotlivých členských států v civilní řízení jejich sousedů.

Co se týče přístupů českých soudů, věřitelů i jejich právních zástupců je nutné důsledně odlišovat situace, kdy před českými orgány bude vykonáváno cizí rozhodnutí, které se bude řešit podle českého platného práva, a situace, kdy české orgány budou vydávat rozhodnutí, popř. smíry či veřejné listiny, které budou moci být jako evropské exekuční tituly uznány cizími orgány. V takovém případě musí české orgány dodržovat podmínky stanovené NEET, které pro konkrétní situaci českého právního řádu doplňuje novela 233/2006 Sb.

Vydávání potvrzení o evropských exekučních titulech s ohledem na jejich četnost je zcela v rukách věřitelů a jejich právních zástupců. Pouze oni určují a budou určovat, zda jim výše pojednané nařízení přináší takové výhody, že ho budou pro svá soudní vymáhání pohledávek používat či nikoliv. Jak se však dostává toto nařízení do širšího právního povědomí, je jeho aplikace stále častější.

5.2 Význam NEPR

Pokud bych měla velmi stručně vyjádřit přínos NEPR, zmínila bych harmonizaci postupu soudů členských států Evropské unie v řízení, jehož cílem je vydání evropského platebního rozkazu jako nového exekučního titulu.

NEPR usnadňuje věřiteli domáhat se svého nároku vůči dlužníku u soudu ve státě dlužníka. Díky harmonizaci řízení odpadá do značné míry překážka neznalosti cizího právního řádu a do jisté míry odpadá i bariéra jazyková. Díky způsobu komunikace mezi stranami a soudem, která je vedená do značné míry pouze prostřednictvím formulářů, se standardizují postupy stran i soudů. Tím se řízení zjednodušuje a zrychluje.

NEPR navazuje na úpravu stanovenou NEET. Vydání evropského platebního rozkazu je vydáním nového typu exekučního titulu. Ve své podstatě jde o speciální druh evropského exekučního titulu. Výkon evropského platebního rozkazu jako evropského exekučního titulu sui generis má však výkon rozhodnutí oproti ostatním evropským exekučním titulům upraven ve vlastním nařízení.

Zatímco evropský exekuční titul je potvrzením vnitrostátního rozhodnutí vydané na základě běžné vnitrostátní procedury, evropský platební rozkaz je rozhodnutím vydaným podle jednotného evropského druhu soudního řízení.

Stejně jako u evropských exekučních titulů i vydávání evropských platebních rozkazů závisí zcela na vůli věřitelů. Přestože nařízení je účinné pouze necelý rok, první pravomocné evropské platební rozkazy se již objevují.

5.3 Výhledy na budoucí úpravu komunitárního civilního řízení

Co se týče budoucnosti komunitárního práva v oblasti spolupráce ve věcech justičních, prozatím pouze probíhá diskuze o přijetí evropského civilního zákoníku. Cesta k tomuto dokumentu je s největší pravděpodobností s ohledem na současné postavení členských států k této problematice pouze hudbou vzdálené budoucnosti. Přesto však jsou patrné další dílčí úspěchy zastánců harmonizovaného civilního řízení členských států. Jako případ lze uvést např. Nařízení č.861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích

Resumé

The European enforcement order and the European payment order.

For my rigorous thesis I chose the topic, the European enforcement order and the European payment order, which is mainly focused on two regulations : the Regulation (EC) No 805/2004 of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims (thereafter only as a „REEO“) and the Regulation (EC)No 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating the European order for payment procedure (thereafter only as a „REPO“).

The rigorous thesis is divided into four parts. The first part is named the General Part and deals with general topics which have a certain relationship with the questions of the thesis. Firstly, I am writing about the enforcement order and the payment order in general. Then, I am writing about the enforcement order and how it has been regulated in a few European member states. I am also mentioning the specialty of national legal arrangements for the European payment order in these few states. The General part also describes main aspects of private international law and European private international law. The component of the General part is also the historical development of the European law. Finally, I am mentioning a general concept of the arrangement of the recognition and enforcement of foreign judgements.

The second part named the European enforcement order essentially deals with the REEO. Firstly, I am writing about the text of the regulation and its meaning in many ways of application. Secondly, I am writing about changes in the Czech legal system in accordance with the REEO. The importance is based on the novel 233/2006, collection of laws. In the second part I tried to underline the cancellation of the order for enforcement what is the main advantage according to my opinion.

The third part named the European payment order has a similar structure as the previous part, because both of the regulations are handling about similar content in many ways. Also the part European payment order is divided into two chapters. First chapter discusses the REPO. The second chapter deals with the payment order in Czech Republic.

In the fourth part named Conclusion I highlighted the importance of the REEO and the REPO. Finally I deal with prospects of possible future legal arrangement in this area.

Evropský exekuční titul – the European enforcement order

Evropský platební rozkaz – the European payment order

Seznam použité literatury

1. BĚLOHLÁVEK, ALEXANDR. *Doručování v komunitárním a mezinárodním právu soukromém – především v souvislosti s civilním řízením soudním a před rozhodci*. Bulletin Advokacie, 2006, č. 6, s. 24 – 32.
2. BOHŮNOVÁ, PETRA – KAPITÁN, ZDENĚK. *Systém uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí*. Právní fórum, 2008, roč. 5, č. 6, s. 228 – 235.
3. BOSCHIERO, NERINA. The forthcoming European enforcement order: towards a European law-enforcement area. *Rivista di diritto internazionale*, 2003, roč. 86, č. 2, s. 394 – 425.
4. BRODEC, J. *Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz*. Právník, 2005, roč. 144, č. 9, s. 1025 – 1039.
5. BRODEC, JAN. *Pojem „evropský veřejný pořádek“ v judikatuře Evropského soudního dvora a Ústavního soudu ČR*. Jurisprudence, 2006, roč.17, č. 8, s. 7 – 13.
6. BUREŠ, JAROSLAV – KRČMÁŘ, ZDENĚK – DRÁPAL, LJUBOMÍR. *Občanský soudní řád*. Komentář. I díl. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, 1066 s. ISBN 80-7179-378-7.
7. COLLINS, LAWRENCE – MORSE, C.G.J. – MCCLEAN, DAVID – BRIGGS, ADRIAN - HARRIS, JONATHAN – MCLACHLAN, CAMPBELL – HILL, JONATHAN. *Dicey, Morris and Collins on the Conflict of Law*. 1. vyd. London: Sweet & Maxwell, 2006, 2023 s. ISBN 978-0-421-88360-4.
8. CORREA DELCASSO, JEAN PAUL. *La proposition de règlement instituant une procédure européenne d'injonction de payer*. *Revue internationale de droit comparé*, 2005, č. 1, s. 143 – 170.
9. ČELADNÍK, FILIP. *Pozitivní vliv práva Evropské unie na český právní řád*. [<http://www.epravo.cz/top/clanky/pozitivni-vliv-prava-evropske-unie-na-cesky-pravni-rad-56659.html>] Stav k 24.10.2009.
10. EUROPA (OFICIÁLNÍ STRÁNKY EVROPSKÉ UNIE)., *European Enforcement order for uncontested claims*. [http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/133190_en.htm] Stav k 15.9.2009.
11. EUROPA (OFICIÁLNÍ STRÁNKY EVROPSKÉ UNIE)., *European order for payment procedure*.

[http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/116023_en.htm] Stav k 16.9.2009

12. FAWCETT, JAMES – CARRUTHERS, JANEEN M. *Private international law*. 14. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2008, CXLIII, 1390 s. ISBN 978-0-19-928425-2.
13. GEARÓID, CAREY. *The New European Enforcement Order*. Commercial Law Practitioner, 2004. 11 CLP 170.
14. GROSSOVÁ, MARIE, EMILIE. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. 5. vyd. Praha: Linde, 2007. ISBN: 978-80-7201.
15. HENDRYCH, DUŠAN. *Správní právo*. Obecná část. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. XXXIX, 822 s. ISBN 80-7179-442-2.
16. HIX, SIMON. *The political system of the European Union*. 2nd. ed. Houndmills: Palgrave Macmillian, 2005. XXII, 490 s. ISBN: 0-333-96181-1.
17. HORÁK, PAVEL – ZAVADILOVÁ, MARTA. *Evropský platební rozkaz a jeho role v českém civilním procesu*. Právní rozhledy, 2006, roč. 14, č. 22, s. 803 – 810.
18. CHMELÍČEK, PETR. *Vybrané aktuální otázky vývoje civilního procesu*. Právní rozhledy, 2003, roč. 11, č. 11, s. 1 – 8, příloha Evropské právo.
19. JINDŘICH, MILOSLAV. *Úřední listina jako EET a notářský zápis jako titul pro výkon rozhodnutí*. Právní zpravodaj, 2006, roč. 1, č. 1, s. 12 – 13.
20. KASÍKOVÁ, MARTINA. *EET – nová fáze komunitární úpravy exekucí*. Právní zpravodaj, 2006, roč. 1, č. 1, s. 7 – 11.
21. KNAPOVÁ, JANA. *Nová kolizní úprava mimosmluvních závazků na komunitární úrovni*. [<http://www.epravo.cz/top/clanky/nova-kolizni-uprava-mimosmluvnich-zavazku-na-komunitarni-urovni-54994.html>] Stav k 24. 10. 2009.
22. KRÁLOVÁ, MARKÉTA. *Nariadení (ES) o evropském platebním rozkazu*. Bulletin advokacie, 2007, č. 7, s. 71 – 72.
23. KUČERA, Z. *Mezinárodní právo soukromé*. 6. vyd. Brno: Doplněk, 2004. 460s. ISBN 80-7239-166-6.
24. MADAR, ZDENĚK A KOL. *Slovník českého práva*. I díl. 1. vyd. Praha: Linde, 1995, 716 s. ISBN 80-85647-62-1.
25. MAZÁK, JÁN. *Základy občianskeho procesného práva*. 3. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 809 s. ISBN 978-80-8078-145-3.

26. MELICHAROVÁ, DITA. *Problematika zavedení evropského exekučního titulu pro nesporné nároky do právního řádu České republiky*. Soudce 2006, roč. 8, č. 2, s. 24 – 30.
27. MILLS, ALEX. *The Private History of International Law*. International & Comparative Law Quarterly, Oxford: Oxford university press, 2006, roč. 55, č. 1, s. 1 – 49.
28. LOPEZ DE TEJADA, MARIA – D'AVOUT, LOUIS. *Les non-dits de la procédure européenne d'injonction de payer*. Revue critique de droit international, 2007, roč. 96, č 4, s.717, 748.
29. NOURISSAT, CYRIL. *Le règlement (CE) n° 805/2004 du Parlement européen et du Conseil du 21avril 2004 portant création d'un titre exécutoire européen pour les créances incontestées*. Europe – Revue mensuelle LexisNexis JurisClasseur, 2005, roč. 15, č. 8 – 9, s. 6 – 9.
30. NOURISSAT, CYRIL. *Le règlement (CE) n° 1896/2006 du 12 décembre 2006 instituant une procédure européenne d'injonction de payer*. Europe 2007, roč. 17, č. 5, s. 4-7.
31. PAUKNEROVÁ, MONIKA. *Evropské mezinárodní civilní procesní právo (Brusel I, Brusel IIa): a mezinárodní civilní procesní právo České republiky – vybrané otázky*. Právní fórum, 2006, roč. 3, č. 4, příloha s. 43 – 53.
32. PAUKNEROVÁ, MONIKA. *Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní – aktuální otázky*. Právní rozhledy, 2003, roč. 11, č. 8, s. 1 – 6, příloha Evropské právo.
33. PAUKNEROVÁ, MONIKA. *Evropské mezinárodní právo soukromé*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. XXXII, 409 s. ISBN 978-80-7400-034-8.
34. PAUKNEROVÁ, MONIKA. *Perspektivy mezinárodního práva soukromého a procesního v Evropské unii*. Právník, 2005, roč. 144, č. 12, s. 1422 – 1433.
35. PAUKNEROVÁ MONIKA. *Evropské mezinárodní právo soukromé*. Právní rozhledy, 2000, roč. 8, č. 9 – příloha Evropské právo, s. 1 – 4.
36. PAVLOVÁ, BARBORA – DOLEŽEL, VLADIMÍR. *Evropský justiční prostor ve věcech civilních, Část XII.: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky. Návrh nařízení o evropském platebním rozkazu*. Právní fórum, 2006, roč. 3, č. 1, s. 1 – 7.

37. REDAKCE EPRAVO (MIC). *Připravovaná novela občanského soudního řádu*. [http://www.epravo.cz/top/clanky/pripravovana-novela-obcanskeho-soudniho-radu-55123.html] Stav k 24. 20. 2009.
38. ROZEHNALOVÁ, N. – KNAPOVÁ, J. – MYŠÁKOVÁ, P. *Judikatura Evropského soudního dvora v oblasti evropského justičního prostoru ve věcech civilních*. Právní fórum, 2007, roč. 4, č. 2, s. 61 – 70.
39. ROZEHNALOVÁ, N. *Evropský justiční prostor ve věcech civilních*. Právní fórum, 2005, roč. 2, č. 2, s. 41 – 45.
40. ROZEHNALOVÁ, NADĚŽDA – TÝČ VLADIMÍR. *Evropský justiční prostor (v civilních otázkách)*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. 401 s. ISBN 80-210-3054-2.
41. SUM, TOMÁŠ. *Soudní smír*. [http://www.epravo.cz/top/clanky/soudni-smir-38282.html] Stav k 24. 10. 2009.
42. SVOBODA, PAVEL. *Úvod do evropského práva*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 277 s. ISBN 978-80-7179-621-3.
43. ŠATAVA, ALOIS. *Evropské mezinárodní právo soukromé část I*. [http://www.epravo.cz/top/clanky/evropske-mezinarodni-pravo-soukrome-cast-i-25118.html] Stav k 24. 10. 2009.
44. ŠIŠKOVÁ, NADĚŽDA. *K otázce pramenů evropského práva: Současný stav a perspektivy v intencích ústavního vývoje*. Právní fórum, 2006, roč. 3, č. 4, s. 109 – 120.
45. ŠKÁROVÁ, MARTA A KOLEKTIV. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*. 4. vyd. Praha: Linde, 2009, 1263 s. ISBN 978-80-7201-769-0.
46. ŠPIČKA, MARTIN. *Evropský platební rozkaz rozděluje evropské zákonodárce*. [http://www.epravo.cz/top/clanky/evropsky-platebni-rozkaz-rozdeluje-evropske-zakonodarce-31120.html] Stav k 24. 10. 2009.
47. TICHÝ, LUBOŠ – ARNOLD, RAINER - SVOBODA, PAVEL – ZEMÁNEK, JIŘÍ – KRÁL, RICHARD. *Evropské právo*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. XLVIII, 879 s. ISBN 80-7179-430-9.
48. TÝČ, VLADIMÍR – KŘEPELKA, FILIP – MUNKOVÁ, JINDŘIŠKA – PIKNA, BOHUMIL – ROZEHNALOVÁ, NADĚŽDA – TOMÁŠEK, MICHAL. *Lexikon – Právo Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2004, 322 s. ISBN 80-7208-428-3.
49. TÝČ, VLADIMÍR. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 5. vyd. Praha: Linde, 2006. 287 s. ISBN 80-7201-631-8.

50. WILLIAM, FRY. *The New European Enforcement Order*.
<http://www.williamfry.ie/article.asp?categoryID=252&articleID=1103>] Stav k
15.9.2009.
51. WINTEROVÁ, ALENA A KOL. *Civilní právo procesní*. 5. vyd. Praha: Linde,
2008. 750 s. ISBN 978-80-7201-726-3.
52. ZVOLSKÝ, LADISLAV. *Evropský exekuční titul pro nesporné nároky*.
Bulletin advokacie, 2006, č. 2, s. 34 -39.

Seznam použitých právních předpisů

1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky.
2. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.
3. Zákon č. 97/1963, o mezinárodním právu soukromém a procesním, v pozdějším znění, zejména s přihlédnutím k novele č. 233/2006.
4. Zákon č. 99/1963, občanský soudní řád, v pozdějším znění, zejména s přihlédnutím k novelám č. 233/2006, 123/2008 a 7/2009.
5. Nařízení Rady (ES) č. 44/2001/ES, o příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

OKRESNÍ SOUD V KARVINĚ <small>pobočka v Havířově</small>	
Dodáno:	2 8. 05. 2009
Poč. stej.	PHI
Hodnota kolik:	

56Co 380/2008-33

U s n e s e n í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Zavrtákové a soudců JUDr. Evy Placzkové a Mgr. Bronislava Šlahaře v právní věci oprávněného: [REDAKCE]

[REDAKCE] o návrhu na potvrzení evropského exekučního titulu, k odvolání oprávněného proti usnesení Okresního soudu v Karvině – pobočka v Havířově ze dne 10.9.2008, č.j. 112C 209/2008-16,

t a k t o :

Usnesení okresního soudu se ruší a věc se vrací okresnímu soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud napadeným usnesením zamítl návrh oprávněného na potvrzení usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 11.5.2005, č.j. 5To 730/2004-953 jako evropského exekučního titulu.

Proti usnesení podal oprávněný včas odvolání, jehož obsahem usiloval o změnu usnesení v tom smyslu, že návrhu na potvrzení usnesení KS v Ostravě, č.j. 5To 730/2004-953 jako evropského exekučního titulu bude vyhověno. Okresnímu soudu vytýkal nesprávnou aplikaci § 132 o.s.ř. a chybné hodnocení důkazů, ze kterých při svém rozhodování vycházel. Zpochybňoval závěr okresního soudu o absenci zákonného předpokladu nespornosti. Okresní soud totiž vycházel z úvahy, že obhajoba povinného v tom směru, že se necítí být vinen, zakládá spornost pohledávky. Okresní soud se však nevypořádal se skutečností, že povinný v písemném prohlášení pohledávku uznal. Povinný [REDAKCE] popíral pouze spáchání trestného činu, nikoli spornost či nespornost nároku. V trestním spise je obsaženo uznávací prohlášení povinného k předmětné pohledávce s jeho úředně ověřeným podpisem. Tím je splněna podmínka nesporného nároku, kterou

stanoví Nařízení 805/2004. V případě pochybností o existenci nespornosti nároku měl okresní soud postupovat podle § 43 odst. 1) o.s.ř. Okresní soud, aniž vyzval oprávněného k doplnění návrhu, rozhodl bez nařízení jednání zamítnutím návrhu. Okresní soud nedodržel dále postup podle § 115 a 115a o.s.ř. Při svém rozhodování chybně a neúplně posoudil důkazy, z nichž při rozhodování vycházel, nesprávně a neúplně zjistil skutkový stav věci a chybným procesním postupem znemožnil oprávněnému, aby svůj návrh doplnil.

Odvolací soud přezkoumal věcnou správnost usnesení v rámci procesního postupu podle § 214 odst. 2) písm. d) o.s.ř. se závěrem, že napadené usnesení neobstojí. Odvolání je přípustné proti zamítavému usnesení o potvrzení evropského exekučního titulu (á contrario k § 200ua odst. 4) o.s.ř.).

Podle § 200ua odst. 1) o.s.ř. na návrh oprávněného ze soudního rozhodnutí, soudního smíru, nebo úřední listiny, které splňují podmínky podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21.4.2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky) k potvrzení jako **evropský exekuční titul**, rozhodne soud usnesením za podmínek stanovených přímo použitelným předpisem Evropských společenství.

Podle § 200ua odst. 2) o.s.ř. k řízení o potvrzení evropského exekučního titulu je příslušný soud, který rozhodoval ve věci v době, kdy byly splněny podmínky vzniku nesporného nároku podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství. Byly-li tyto podmínky splněny v případě úřední listiny, je k řízení příslušný obecný soud oprávněného.

Podle § 200ua odst. 3) o.s.ř. účastníkem řízení je oprávněný.

Podle § 200ua odst. 4) o.s.ř. proti usnesení o potvrzení evropského exekučního titulu není odvolání přípustné.

Podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21.4.2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky, jeho článku 1), účelem tohoto nařízení je zavedení evropského exekučního titulu pro nesporné nároky, aby byl stanovením minimálních norem umožněn volný pohyb rozhodnutí, soudních smírů a úředních listin ve všech členských státech, aniž by se v členském státě výkonu musela před uznáním a výkonem konat zprostředkující řízení.

Podle článku 2 odst. 1) věta první téhož nařízení, toto nařízení se vztahuje na občanské a obchodní věci bez ohledu na povahu soudu.

Podle § článku 3 odst. 1) písm. a) téhož nařízení toto nařízení se vztahuje na rozhodnutí, soudní smíry a úřední listiny o nesporných nárocích. Nárok se považuje za nesporný, pokud dlužník s ním výslovně souhlasil tím, že jej uznal, nebo prostřednictvím smíru, který schválil soud, nebo který byl uzavřen před soudem v průběhu řízení.

Podle článku 4 odst. 1) téhož nařízení pro účely tohoto nařízení se rozumí „rozhodnutím“ každé rozhodnutí vydané soudem členského státu bez ohledu na to, je-li označeno jako usnesení, příkaz, rozhodnutí nebo příkaz k nařízení výkonu, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem.

Podle článku 5 téhož nařízení rozhodnutí, které bylo v členském státě původu potvrzeno jako evropský exekuční titul, je uznáno a vykonáno v ostatních členských státech, aniž je zapotřebí prohlášení o vykonatelnosti a aniž může být proti jeho uznání podán protest.

Podle článku 8 téhož nařízení pokud požadavky tohoto nařízení splňují pouze části rozhodnutí, je pro tyto části vydán **částečný evropský exekuční titul**.

Jak je zřejmé z obsahu spisu, oprávněný podal dne 11.8.2008 návrh na potvrzení usnesení Krajského soudu v Ostravě, č.j. „5To 730/2004 ze dne 11.5.2004“ (ve skutečnosti jde o usnesení č.j. **5To 730/2004-953 ze dne 11.5.2005**), kterým byl doplněn rozsudek ze dne 27.9.2004, č.j. 101T 37/2004-884, a jímž byl povinný ■■■■■■ zavázán zaplatit poškozenému ■■■■■■ částku 837.032,80 Kč s 2% úrokem z prodlení ze dne 3.2.2004 do zaplacení. Smlouvou o postoupení pohledávky poškozený ■■■■■■ totožnou pohledávku postoupil oprávněnému a povinnému bylo postoupení pohledávky oznámeno dopisem ze dne 7.7.2008. Označené usnesení ze dne „11.5.2004“ je exekučním titulem.

Z obsahu trestního spisu Okresního soudu v Karviné – pobočka v Havířově, sp. zn. 101T 37/2004 odvolací soud dále zjistil, že rozsudkem ze dne 27.9.2004, č.j. 101T 37/2004-884 byl ■■■■■■ uznán vinným, že v provozovně ■■■■■■ postupně vylákal keramické zboží v hodnotě **524.932,80 Kč** ke škodě ■■■■■■ (skutek pořadové číslo 1) v době od 15.5. do 19.6.1999 vylákal od ■■■■■■ dále částku **312.100,- Kč** pod záminkou zajištění koupě použitých silničních panelů (skutek pořadové číslo 7), čímž se dopustil trestných činů podvodu a byl odsouzen k úhrnému společnému trestu odnětí svobody k trvání 4 let a 6-ti měsíců nepodmíněně se zařazením pro výkon tohoto trestu do věznice s ostrahou. Z usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 11.5.2005, č.j. 5To 730/2004-953 dále zjistil, že rozsudek Okresního soudu v Karviné - pobočka v Havířově ze dne 27.9.2004 byl doplněn tímto usnesením tak, že ■■■■■■ byl zavázán zaplatit poškozenému ■■■■■■

škodu ve výši 837.032,80 Kč s 2% úrokem z prodlení od 3.2.2004 do zaplacení a odvolání [redacted] zamítnuto. Stejně usnesení nabylo právní moci 11.5.2005. Z obsahu trestního spisu bylo rovněž zjištěno, že na č.l. 22 se nachází fotokopie uznávacího prohlášení [redacted] ze dne 26.5.1997, kterým tato osoba uznala co do důvodu i výše **finanční závazek vůči [redacted] v souhrnné výši 1.132.932,80 Kč**. Uvedená částka sestává z dílčích nároků, na které byly vystaveny směnky, z toho směnka na částku **524.932,80 Kč** splatná 20.9.1996. Podle záznamu na zadní straně téže listiny byl podpis [redacted] na uvedené listině ověřen notářkou JUDr. Jarmilou Valigurovou.

Závěr okresního soudu o absenci té podmínky, aby šlo o nárok „nesporný“ správný není. Okresní soud měl vycházet z celého obsahu trestního spisu sp. zn. 101T 37/2004, v jehož rámci došlo k vydání rozhodnutí navrženého k uznání jako evropský exekuční titul. Pokud v trestním spise existuje listina (jejíž originál si okresní soud zatím neopatřil), která je svým obsahem uznávacím prohlášením povinného vůči původnímu věřiteli (oprávněnému) z exekučního titulu v rozsahu pohledávky v částce 524.932,80 Kč, je třeba se zabývat otázkou, zda jsou v takovém případě splněny podmínky pro částečné potvrzení evropského exekučního titulu podle článku 8 nařízení. Existence písemného uznávacího prohlášení a podpis dlužníka na tomto prohlášení, který byl úředně ověřen představuje naplnění podmínky podle článku 3 odst. 1) písm. a) nařízení. Okresní soud měl vážit, zda v případě, že nelze vyhovět návrhu na potvrzení evropského exekučního titulu v celém rozsahu, je možné jeho částečné potvrzení podle článku 8, a to v rozsahu částky 524.932,80 Kč. Z obsahu usnesení okresního soudu je zřejmé, že písemné uznání dluhu [redacted] v listině nacházející se na č.l. 22 spisu nevzal v úvahu. Odvolací soud ze stejných důvodů rozhodl podle § 219a odst. 1) písm. b) o.s.ř. o zrušení usnesení okresního soudu v celém jeho rozsahu a podle § 221 odst. 1) písm. a) o.s.ř. o vrácení věci okresnímu soudu k dalšímu řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Krajský soud v Ostravě
dne 27.4.2009

Za správnost vyhotovení:
Petra Andrisová

JUDr. Eva Zavrtálková, v.r.
předsedkyně senátu

